

תשורה

משמחת הנישואין
של
שמעון בן-ציון וחי' מושקא שיהיו
גולדברג

כ"ה טבת ה'תש"פ
לזס אנג'לס קליפורניא

TESHURA GOLDBERG CUNIN
Design & Layout
ytmvdesign@gmail.com

פתח דבר

אנו מודים לה' על כל הטוב אשר גמלנו, ובחסדו הגדול זיכנו בנישואי צאצאינו החתן הרה"ת שמעון בן-ציון שיחי' עב"ג הכלה המהוללה מרת חי' מושקא תחי'.

הננו מכירים טובה, התודה והברכה לכל אלו מידידינו ומכירנו שטרחו ובאו מקרוב ומרחוק להשתתף ולחגוג עמנו ביום שמחת לבבנו, ולברך את הזוג שיחיו בחיים מאושרים בגו"ר.

מבוסס ומיוסד על הנהגתו של כ"ק אדמו"ר מוהריי"צ בחתונת רבינו, לחלק תשורה לאלו שבאו לקחת חלק בהשמחה, הננו מתכבדים בזה להגיש לאורחינו הנכבדים תשורה מיוחדת והיא אוצר של מכתבים מרבותינו נשיאנו והגהות כ"ק אדמו"ר על שיחות, מאמרים ועוד. רוב רובם של המכתבים והגהות מתפרסמים כאן בפרסום ראשון.

רוב הדברים המתפרסמים כאן נלקחו מארכיונו של סב החתן הרה"ח ר' יעקב שלמה גולדברג ע"ה שהצטבר במסגרת עבודתו בהכנת הדברים לדפוס (ראה על כך לקמן בתחילת התשורה). בימים אלו חל היארצייט הראשון של הסבא ע"ה, ותהא חוברת זו לזכרו.

הננו להכיר תודה מקרב לב לדודו זקנו של החתן, הגה"ח הר"ר אברהם יצחק ברוך גערליצקי שליט"א שפתח את אוצרו והרשה לפרסם חלק ממנו, ותודתנו נתונה לו.

התשורה נערכה ע"י החתן שיחי'.

אנו תפלה שמשמחת חתונה זו נזכה בקרוב ממש לנישואין הנצחיים של הקב"ה עם כנסת ישראל, בביאת משיח צדקנו עם הרבי בראשינו!

כ"ה טבת, ה'תש"פ

הרב זוסיא וזישא קונין
פסיפיק פאליסיידס, קליפורניא

הרב יחיאל וחי' גולדברג
טורונטו, קנדה

תשורה משמחת הנישואין של שמעון בן-ציון וחי' מושקא שיחיו גולדברג

מכתבי כ"ק אדמו"ר להורי החתן וכלה ליום חתונתם

להורי החתן שיחיו

גולדברג-אייזנברג -
RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn, N. Y. 11213
493-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש
770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.
ב"ה, כא' שבט תשנ"ב
ברוקלין, נ. י.

האברך הווי"ח אי"א נו"נ וכו'
מוה' מאיר יחיאל יהודה שלי
וב"ג תי'

שלום וברכהו
במענה על ההודעה מקביעות זמן חתונתם
ליום כחי אד"ר הבע"ל,
הנני בזה להביע ברכתי ברכת מזל טוב מזל
טוב ושחהי' בשעה טובה ומוצלחת ויבנו בית
בישראל בנין עדי עד על יסודי התורה והמצוה
כפי שהם מוארים במאור שבתורה זוהי תורת
החסידות.

בברכת מזל טוב
מזל טוב

קונין - בייטלמאן - ל.א. - ברוקלין
RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn, N. Y. 11213
493-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש
770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.
ב"ה, חי' סיון תשנ"ג
ברוקלין, נ. י.

האברך הווי"ח אי"א נו"נ וכו'
מוה' זוסיא שלי
וב"ג תי'

שלום וברכהו
במענה על ההודעה מקביעות זמן חתונתם
ליום ט' תמוז הבע"ל,
הנני בזה להביע ברכתי ברכת מזל טוב מזל
טוב ושחהי' בשעה טובה ומוצלחת ויבנו בית
בישראל בנין עדי עד על יסודי התורה והמצוה
כפי שהם מוארים במאור שבתורה זוהי תורת
החסידות.

בברכת מזל טוב
מזל טוב
בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א
מזכיר

להורי הכלה שיחיו

מכתבים להורי זקני החתן וכלה ליום התונתם

מכתבי כ"ק אדמו"ר לזקני החתן וכלה ליום התונתם

גולדברג - ברוקלין
 RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
 Lubavitch
 770 Eastern Parkway
 Brooklyn 13, N. Y.
 HYacinth 3-9250

זנחם מענדל שניאורסאהן
 ליובאוויטש
 770 איסטערן פארקוויי
 ברוקלין, נ. י.

ב"ה, כ' מ"ח חשכ"ו
 ברוקלין

האברך הו"ח אי"א נו"נ וכו'
 מו"ת יעקב שלמה ש"י
 וב"ג ת"י

שלום וברכה!

במענה על ההודעה מקביעות זמן
 החונתם ליום ד' כסלו הבע"ל,

הנני בזה להביע ברכתי ברכת
 מזל טוב מזל טוב ושחתי בשעה טובה
 ומוצלחת ויבנו בית בישראל בנין עדי עד
 על יסודי התורה והמצוה כפי שהם מוארים
 במאור שבתורה זוהי תורת החסידות.

בברכה מזל טוב
 מזל טוב

לזקני החתן הרה"ח ר' יעקב שלמה ע"ה
 ותבלחט"א מרת רייזל תחי' גולדברג

בייטלמאן - ברוקלין
 RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
 Lubavitch
 770 Eastern Parkway
 Brooklyn 13, N. Y.
 HYacinth 3-9250

זנחם מענדל שניאורסאהן
 ליובאוויטש
 770 איסטערן פארקוויי
 ברוקלין, נ. י.

ב"ה, ר"ח סיון חשכ"ז
 ברוקלין, נ. י.

האברך הו"ח אי"א נו"נ וכו'
 הרב אברהם משה ש"י
 וב"ג ת"י

שלום וברכה!

במענה על ההודעה מקביעות זמן
 החונתם ליום י"ב סיון הבע"ל,

הנני בזה להביע ברכתי ברכת
 מזל טוב מזל טוב ושחתי בשעה טובה
 ומוצלחת ויבנו בית בישראל בנין עדי עד
 על יסודי התורה והמצוה כפי שהם
 מוארים במאור שבתורה זוהי תורת
 החסידות.

בברכה מזל טוב
 מזל טוב

לזקני הכלה הרה"ח ר' אברהם משה ע"ה
 ותבלחט"א מרת יוכבד תחי' בייטלמאן

קווים לך ולתנו

של סב החתן

הרה"ח ר' יעקב שלמה גולדברג ע"ה

תשורה משמחת הנישואין של שמעון בן-ציון וחי' מושקא שיחיו גולדברג

קווים לדמותו של סב החתן, הרה"ח ר' יעקב שלמה גולדברג ע"ה

- נערך ע"י דוד החתן ר' דוד גולדברג שיחי' שליח כ"ק אדמו"ר בברזיל -

הרה"ח ר' יעקב שלמה גולדברג, נולד בליל שבת קודש, מוצאי שביעי של פסח תש"א, להוריו שהתגוררו בירושלים.

אביו, הרה"ח ר' דוד ע"ה, למד בצעירותו בישיבת "תורת אמת" בירושלים, והיה תלמיד מובהק ומושפע פנימי של החסיד הנודע המשפיע ר' אלתר שימחוביץ ע"ה, שחינכו, העמידו בקרן אורה והחדיר בו את רוחה ונפשה של ליובאוויטש. לימים, בשנת תד"ש, נתמנה על-ידי הרבי הריי"צ למשפיע ומשגיח בישיבת "תורת אמת".

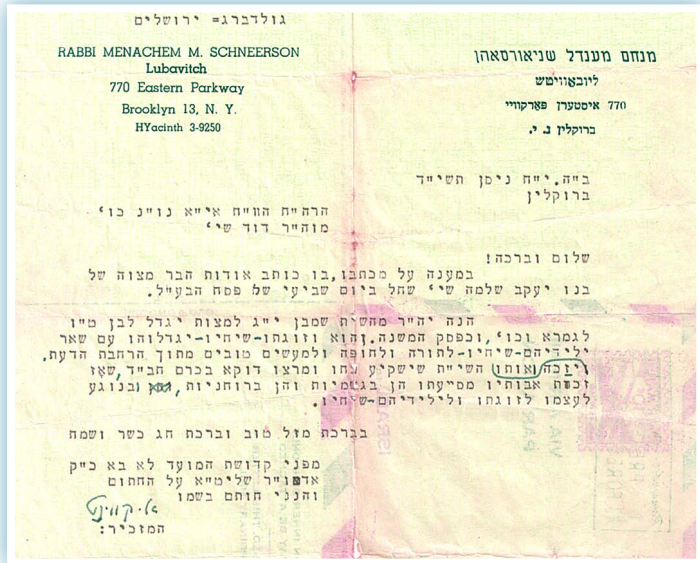

מכתב ברכה מכ"ק אדמו"ר מוהריי"צ ללידתו

ברוח זו, שהייתה יוצאת-דופן בירושלים של אותם ימים, התחנך ר' יעקב שלמה. לקראת שנת הלימודים תשי"ג, בהיותו בן אחת-עשרה, נשלח ללמוד בישיבת "תומכי תמימים" בלוד.

כבר לקראת ראש השנה תשי"ג כתב פ"נ לרבי, וזכה לקבל מכתב-מענה עם אישור פ"נ וברכה לשנה החדשה, בסופו חתם הרבי בכתב יד קודשו. כאמור, הוא היה אז בן אחת-עשרה שנה בלבד (במכתבים כגון דא שיועדו לבחורים, חתם בדרך כלל המזכיר). מאז, קיבל במשך שנים רבות מכתב ברכה מהרבי לשנה החדשה.

בשנת תשט"ז, שלח הרבי קבוצה של שנים-עשר שלוחים לארץ-הקודש, בה שהו כמעט חודש ימים, והשפיעו טללי חיים לאנ"ש בארץ, שהיו בריחוק מקום מהרבי. ר' יעקב שלמה תמיד סיפר כיצד לאורך כל הביקור דבק בשלוחים והסתופף במחיצתם בכל מקום אליו הלכו ברחבי הארץ. זאת, בהיותו בן חמש-עשרה שנה בלבד.

מכתב ברכה מכ"ק אדמו"ר מוהריי"צ להגל הבר מצוה

ההתעוררות העזה שפעלו השלוחים באנ"ש בארץ, והתשוקה להידבק במאור הגדול, פעלו גם על אביו ר' דוד גולדברג, שכעבור זמן קצר מאז נסיעת השלוחים בחזרה אל בית חיינו פנה אל בנו ושאל: "אפשר ווילסטו פאָרן לערנען ביים רבי'ן?" (=שמא חפץ אתה לנסוע ללמוד אצל הרבי?).

את השמחה של ר' יעקב שלמה לשמע ההצעה אין לתאר. הדבר היה מבחינתו בגדר חלום בלבד, שכן באותן שנים אנ"ש כמעט ולא נסעו מארץ-הקודש ל770, בוודאי ובוודאי ששום בחור בן חמש-עשרה לא נסע.

אולם באותם ימים בלתי ניתן היה להשיג

קווים לדמותו של הרה"ח ר' יעקב שלמה גולדברג ע"ה

אשרות כניסה ושהיה בארה"ב, ולכן הדבר התעכב מלצאת לפועל. הישועה באה באמצעות השד"ר החסיד ר' בנציון שם-טוב ע"ה שהגיע בשנת תשי"ז לארץ-הקודש ואמר להאבא ר' דוד שאילו ישלח את בנו לאנגליה, יוכל הוא לסדר לו שם אשרות כאלה.

כך אכן היה, אולם בדיוק ביום בואו לאנגליה נסע ר' בנציון מהמדינה, וכך ר' יעקב שלמה נשאר באנגליה במשך ששה חודשים, עד אשר סודרו עבורו הניירות הדרושים.

בליל ו' ניסן תשח"י יצא ר' יעקב שלמה באוניה למסע בן מספר ימים, והגיע ליעד הנכסף - 770 - ביום הבחיר י"א ניסן תשח"י.

באותו היום חילק הרבי מצות לחסידים, וכשר' יעקב שלמה עבר בתור שאל אותו הרבי: "ווי הייסטו?" (=מה שמך?), ר' יעקב שלמה השיב, והרבי המשיך ושאל: "דיין טאַטע הייסט ר' דוד?" (=שמו של אביך הוא ר' דוד?), ר' יעקב שלמה ענה בחיוב והרבי נתן לו מצה שלימה לשלוח לאביו ואמר: "זאל ער האָבן אַ פֿשר און פריילעכ'ן פסח!" (=שיהיה לו פסח כשר ושמח).

לקראת חג השבועות תשח"י זכו החסידים והרבי הסכים להגיה שיחות קודש ולהוציאן לאור, וכך - לאורך שנה שלמה - יצאו לאור שיחות מדי שבת ושבת. שיחות אלו מרכיבות את חלקים א' וב' בסדרת "לקוטי שיחות".

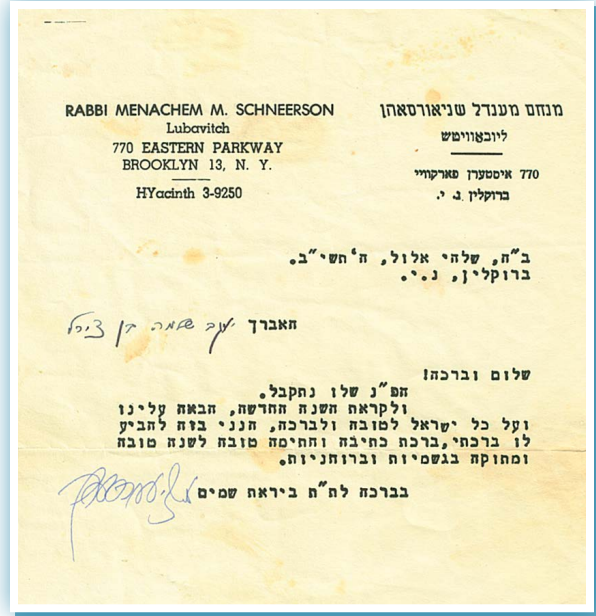
ר' יעקב שלמה נטל אף הוא חלק בהכנת השיחות, ומשום כך אף ישן בחדר שמשמש כחדר הנהלת הישיבה, בתוך 770. יודעי אותם העתים סיפרו שהוא עשה מאמצים והשקיע בכך שהשיחות תהיינה באופן מסודר ונאה, והודות לכך יצאו השיחות בהדר.

עבודתו הייתה הקלדת השיחות במכונת כתיבה, טרם הכנסתן להגהת הרבי; ולאחר שהרבי היה מגיה את השיחה, לעתים בהגהות רבות וצפופות, בחיבור, חיסור וצירוף מילים באמצעות סימנים שונים, היה ר' יעקב שלמה מפענח את ההגהות ומקליד את השיחה מחדש, בצירוף ההגהות. ר' יעקב שלמה צבר בכך מומחיות רבה, וידע לפענח היטב את הגהותיו של הרבי.

(אגב, ר' יעקב שלמה סיפר שכשר' בנציון שם-טוב - שהיה הרוח החיה בהפצת השיחות - ביקר ב770, נהג להיכנס מפעם לפעם לחדר בו עבדו על השיחות, נעמד ליד ר' יעקב שלמה, מחכך ידיו בהנאה תוך שהוא אומר לעצמו: "א מחיה, א מחיה")

התעסקותו זו המשיכה אף בשנים הבאות, והוא עסק בכך גם בשנים שלאחר חתונתו.

גם לאחר חתונתו ידעו העוסקים במלאכת השיחות

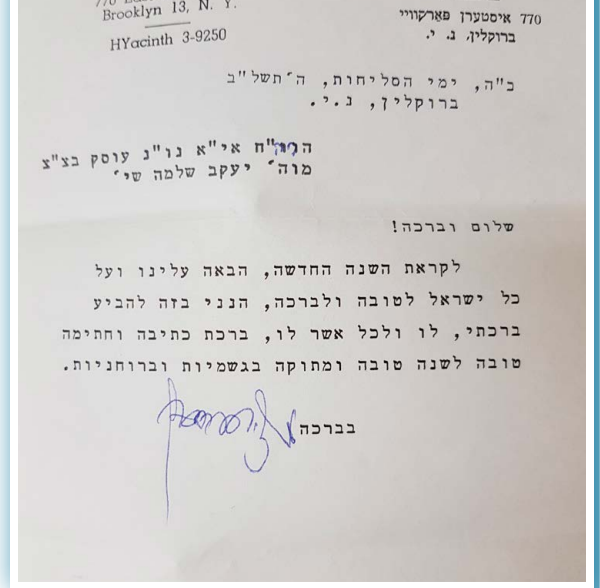

מכתב ברכה לקראת השנה החדשה תשי"ג

מכתב שלימה לשלוח לאביו ואמר: "זאל ער האָבן אַ פֿשר און פריילעכ'ן פסח!" (=שיהיה לו פסח כשר ושמח).

לקראת חג השבועות תשח"י זכו החסידים והרבי הסכים להגיה שיחות קודש ולהוציאן לאור, וכך - לאורך שנה שלמה - יצאו לאור שיחות מדי שבת ושבת. שיחות אלו מרכיבות את חלקים א' וב' בסדרת "לקוטי שיחות".

ר' יעקב שלמה נטל אף הוא חלק בהכנת השיחות, ומשום כך אף ישן בחדר שמשמש כחדר הנהלת הישיבה, בתוך 770. יודעי אותם העתים סיפרו שהוא עשה מאמצים והשקיע בכך שהשיחות תהיינה באופן מסודר ונאה, והודות לכך יצאו השיחות בהדר.

מכתב מהרבי לקראת השנה החדשה, מימי הסליחות ה'תשל"ב. בכתי"ק: [ה]רה[ח]

תשורה משמחת הנישואין של שמעון בן-ציון וחי' מושקא שיחיו גולדברג

והמאמרים של הרבי כי ניתן להזעיק את ר' יעקב שלמה גם בשעות הקטנות של הלילה – בהן הוציא הרבי לעתים את השיחות והמאמרים כשהם מוגהים – ור' יעקב שלמה תמיד נענה והגיע בכל שעה על מנת שכבר בכוקר יקבל הרבי את הדבר המתוקן.

במכתב שכתב לו הרבי בשנת תשל"ב, כתב את התואר "עוסק בצ"צ". ככל הנראה, הכוונה היא לעבודתו על השיחות.

בשנת תשכ"ב זכה להישלח – יחד עם חמשה בחורים נוספים – לשליחות בישיבת תות"ל בברינאו שבצרפת, שם חוללו מהפכה של ממש. (סיפור השליחות קובע ברכה לעצמה, וראינו להוסיף סקירה כללית לקמן).

על אף שרשמית עסק כבעל עסק בדפוס, יכולים לומר בבטחה שהתעסקותו הי' בבחי' "יגיע כפיך" גרידא. מהותו הי' איש רוחני שעסק בקביעות עתים לתורה, ולא פספס מלהתפלל בציבור. חניך בניו ובנותיו בדרך ישראל סבא, בדרך אשר הורנו רבותינו נשיאנו וכל מגמתו היתה אך ורק שיו"ח יצעדו בדרך התורה והחסידות עם דגש יתירה על יראת שמים.

כל ימיו התנהג במסחר לפנים משורת הדין; לעולם ויתר על הכסף למען השלום ולא עמד על דעתו באומרו שלא רוצה לקחת פרוטה ממישהו באם יש איזה ספק וספק ספיקא שאינו שייך לו.

בשנתיים האחרונות לחייו חלה ולמרות שסבל יסורים, קיבלם באהבה, והתעקש להמשיך בשיעורי תורה שלו, בשארית כוחותיו הלך לשיעורים. גם כשלא התאפשר הדבר השתתף בבית על הטלפון, "ותחי רוח יעקב".

נפטר ביום ב' ט"ז טבת תשע"ט כשמשפחתו סביב למטתו. תנצב"ה.

השליחות לצרפת

ידוע בשער בת רבים יחסו המיוחד של כ"ק אדמו"ר למדינת צרפת ולמהפכת הקדושה שהתחוללה בה, וההשקעה הרבה שהשקיעו רבותינו במדינה, וכפי שהתבטאה הרבנית חיה מושקא נ"ע, והדברים הוגהו על ידי הרבי (בשיחת ש"פ וישב תשנ"ב): "אנו חרשנו וזרענו ואתם צריכים לקצור".

אולם עבודת הקציר לא החלה מיד, ולאורך השנים – כבר מהשנים שקודם הנישואות – עורר ותבע הרבי ללא הרף מאנ"ש שהתגוררו בצרפת לפעול בעוז בהפצת היהדות והמעיינות ובקישור אנשים לאילנא דחיי.

הדבר חזר ונשנה ללא הרף, במכתבים חריפים ביותר – הפרושים בחלקו הראשון של פרק זה – בהם תמה הרבי על כך שאנ"ש אינם פועלים וקוצרים את הקרקע החרושה והזרועה שבצרפת.

בו' שבט תשכ"ב, אנו עוד מוצאים מכתב כזה, אולם זהו המכתב האחרון מסוג זה, שכן זמן קצר לאחר מכן התחולל מפנה רב-משמעות במדינת צרפת, מפנה שהלך והתרחב, ומתפתח ומשגשג עד עצם היום הזה.

המפנה אירע בדמות קבוצה של ששה תלמידים שלוחים שנשלחו לישיבת תות"ל בצרפת, הלוא הם הרבנים החסידים ר' שמעון לזרוב, ר' אברהם ליפסקר, ר' אשר ציילנגולד, ר' שמריהו רויטבלט, ר' בנציון שפרן, וסב החתן – ר' יעקב שלמה גולדברג.

יום נסיעתם היה י"ב אדר ראשון תשכ"ב, ובלילה שקדם לנסיעה זכו להיכנס ל'יחידות' בהיכל קדשו של הרבי, בה אמר להם הרבי: "שיהיה בכם הפצת המעיינות הן לזולת והן לעצמכם בלימוד הנגלה ובלימוד החסידות וקיום המצוות בהידור בכלל, ועבודת התפלה בפרט; ועל ידי זה תפעלו גם אצל אלה אשר שם".

למחרת, הגיע הרבי מביתו ל770 בשעה מוקדמת מהרגיל, במיוחד כדי להשתתף ב"צאתכם לשלום" שהתקיים לשלוחים, עת נפרדו מבני משפחותיהם וחבריהם. הרבי יצא מ770, צעד לעבר המדרכה ונעמד על-יד דלתו הפתוחה של האוטובוס בו הם נסעו לעבר הנמל ממנו הפליגו. השלוחים עלו לאוטובוס, כשהם

קווים לדמותו של הרה"ח ר' יעקב שלמה גולדברג ע"ה

עוברים בזה אחר זה בפני הרבי, אחריהם עלו בני משפחותיהם וחבריהם, וגם כשאלה ירדו והאוטובוס החל בנסיעה המשיך הרבי לעמוד ולהביט עד אשר האוטובוס נעלם מן העין.

כשהגיעו לצרפת, התקשרו ל'מזכירות' לדווח על כך. מאוחר יותר נודע להם כי הרבי הורה לחברי המזכירות להתקשר להוריהם של כל השלוחים ולבשר להם על כך.

לאורך תקופת שליחותם הם פעלו בקרב תלמידי התמימים ואנ"ש בצרפת, החדירו בהם רוח התקשרות והתמסרות, ועוררו אותם לעסוק בהפצת היהדות והמעיינות חוצה.

הצלחתם הייתה למעלה מן המשוער, מהפכה של ממש התחוללה בצרפת, ותנופה מחודשת ועוצמתית התחוללה, שאת תוצאותיה רואים ומכירים כולם.

עם הגיעם, קיבלו הוראה לדווח לרבי באופן קבוע מהנעשה. כך אכן עשו, ולאורך כל תקופת שליחותם זכו השלוחים לקבל מכתבים מהרבי.

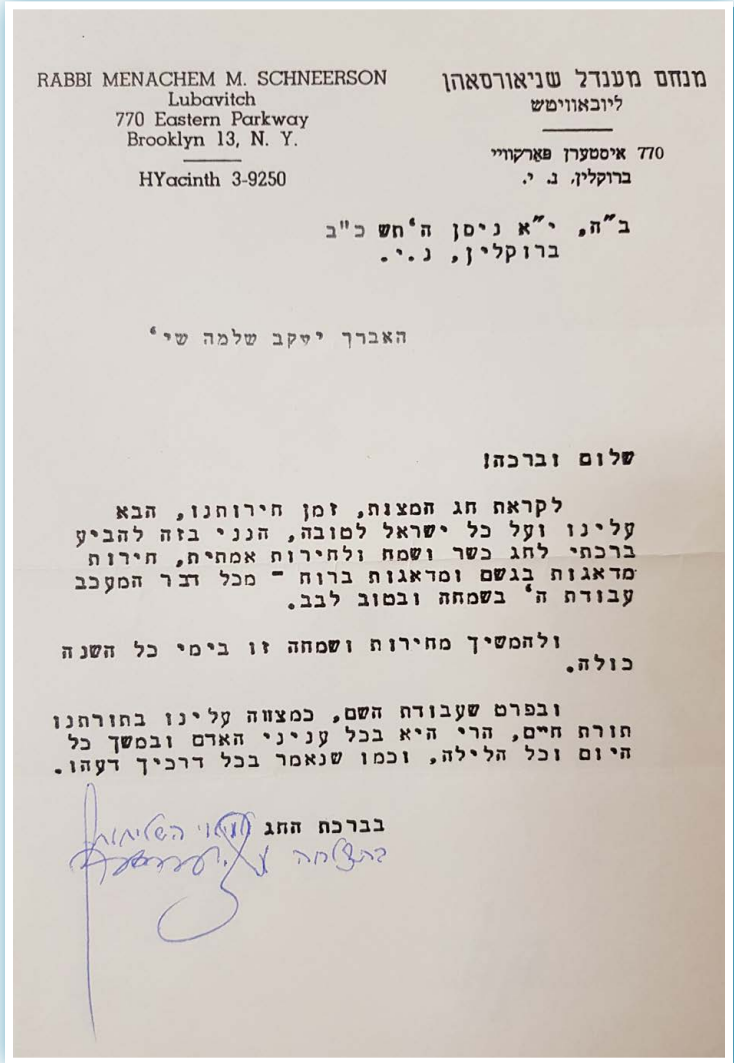
לקראת חודש ניסן תשכ"ב חזרו תלמידי ה'קבוצה' שהגיעו מארץ-הקודש ללמוד ב770 בחזרה לארץ. טרם צאתם, אמר הרבי בפניהם מאמר דא"ח והעניק לכל אחד מהם ספר תניא ומטבע של דולר. באותה הזדמנות נתן הרבי לרב חדקוב ספר תניא ומטבע גם עבור כל אחד מהשלוחים.

בי"א ניסן תשכ"ב כתב הרבי לר' יעקב שלמה מכתב ברכה ששוגר אל מקום השליחות בצרפת, בסופו הוסיף בכתב יד קדשו, לאחר המילים "בברכת החג": "ולמילוי השליחות בהצלחה".

בי"ד אלול תשכ"ב קיבלו השלוחים מכתב מהרב חדקוב בו קיבלו היתר לשוב ל770, עם הדרכות שונות על המשך הפעולות והמדינות בהן עליהם לעבור בדרכם.

עדות למהפכה שחוללו ולחשיבות העצומה שראה הרבי בפעולותיהם, ניכרת מ'יחידות' להרה"ח ר' בנציון שם-טוב, שהתקיימה באור ל"ז מרחשון תשכ"ג, בה אמר הרבי ששלחו תלמידים שלוחים לפריז, והביע תמיהה: 'האם לא יכלו לפעול שם עד שהם באו?'

הרבי הורה שתלמידים שנשארו ללמוד בישיבה, והושפעו מקבוצת השלוחים, ימשיכו לפעול, וכך אכן היה בשנים הבאות.

בכת"ק: [בברכת החג] ולמילוי השליחות בהצלחה

שער

הפלת קב"ם

תשורה משמחת הנישואין של שמעון בן-ציון וחי' מושקא שיחיו גולדברג

ב' מכתבים לאביו זקנו של החתן, הרה"ח ר' דוד גולדברג ע"ה

גולדברג-ירושתי"ן

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

זנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש
770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

ב"ה, יז' שבט תשכ"א
ברוקלין

הו"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ
מוה' דוד שי

שלום וברכה!
במענה למכתב מל"ד שבט,

בעת רצון יזכירו את כל אלה שכותב אודותם על
הציון הק' של כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע
מתאים לחוכן כתבו,

ולכתבו אודות זריקות זכו' = לפלא הדבר, שה
לאחרונה משתמשים בכדורים (פילן) המועילים יותר מאשר
וצד השלילי בהם ג"כ פחות מהנייל, ולא עוד אלא שבאופן כזה
אין כל צורך להיות בבית הבראה. בכאן משתמשים לאחרונה
בסמנים הנקראים "טאפראניל" ובודאי ידוע אודותם או דוגמם
באה"ק ת"ו.

וקרוב לודאי ששינוי מקום המצאה לאיזה ימים,
כגון ביקור בבית ידידים וכיו"ב לימים אחרים, ישפיע לטוב
בטוב הנראה והנגלה.

מובנת הפליאה מאין מזכיר ע"ד יום ההילולא
של כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא ישראל, עשירי בשבט, וכיו"ב מפעולות
בהפצת המעינות, וזכר כתבתי לכמה מאנ"ש בכגון דא, שבא"ש היו
כותבים לעתים תכופות בהקוה דועשה טוב, ז.א. הפצת המעינות
בתוככי החזקת היהדות בכלל, בודאי שזה הי' מונע הכתיבה
בעניני טוב שאינו מושג, ובפרט שזכות הרבים מסייעתו. וי"ה רצון
שיבשר טוב גם בזה.

ברכה לבשו"ט

גולדברג-ירושתי"ן

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

זנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש
770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

ב"ה, ד' איר תשי"ז
ברוקלין

הרה"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ
מוה' דוד שי

שלום וברכה!
במענה על מכתב מל"ד ניסן, בו כותב אודות מצב בריאות
זוגתו שהליט"א.

והנה ידועה הוראת תורתנו חרות חיים שהיא הנותנת
רשות לרפא לרפאה, ולכן יחליצו עם הרופא מרמחה עוד הפעם, לאחר
שיפרטו לפניו את המצב והשינוי שבו לגבי המצב בעבר וכו'.

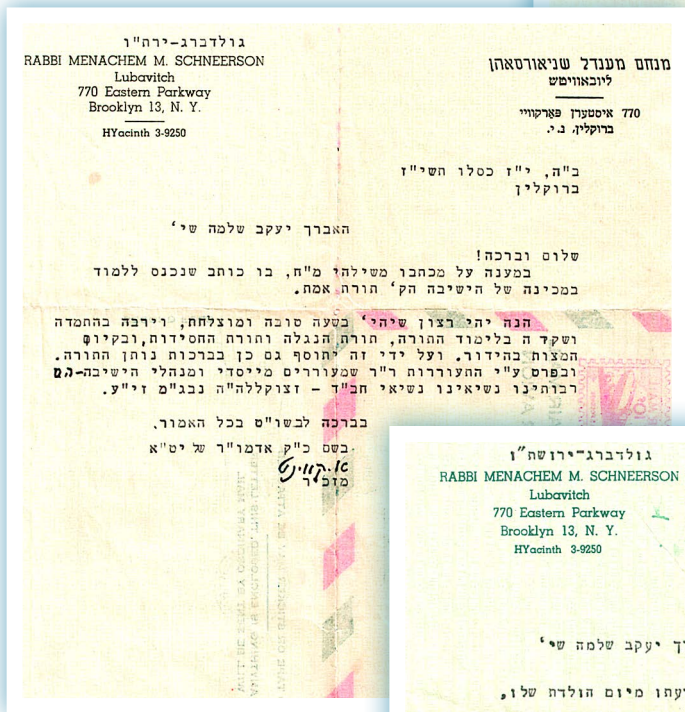
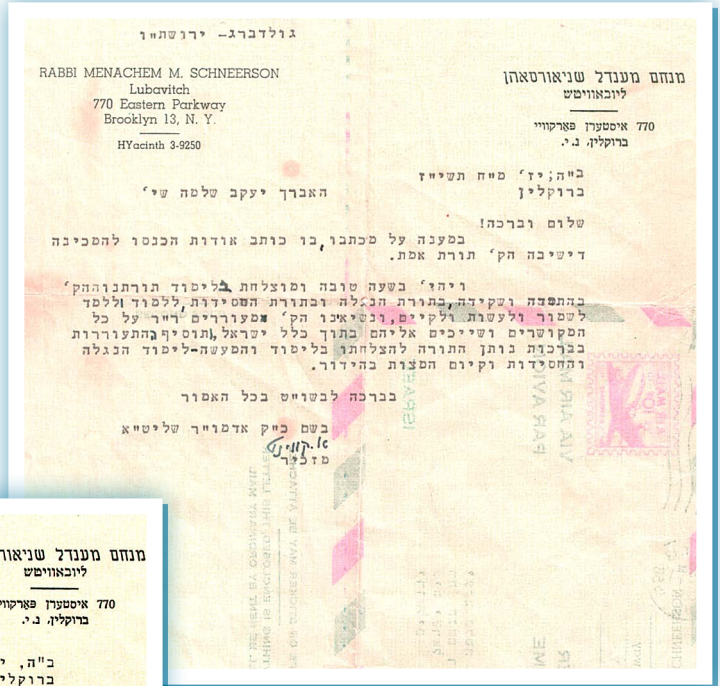
נפש לי לקרוא בסיום מכתבו, אשר קבע לימוד תניא ברכים
וכן השתתף בהתועדות, ובטח ההצלחה לעד עתה כהתחלה-תעורר בו כוח
נוספים להמשיך כיתר שאת ויתר עז, וכיון שכותב שבועים רצון הם
מהתועדות שלו, בודאי ישתדל להתועד לעתים תכופות יותר, ובאופן שגם
בה יקום מצוה גוררת מצוה, ז.א. שהתועדות תעורר חשק בהתועדים
להפליץ את המעינות תורת החסידות הדרכות' ומנהגי' כאופן ההולך
וגדל ומחרחב, והשי"ח יצליחו. לבשר טוב בכל האמור.

ברכה

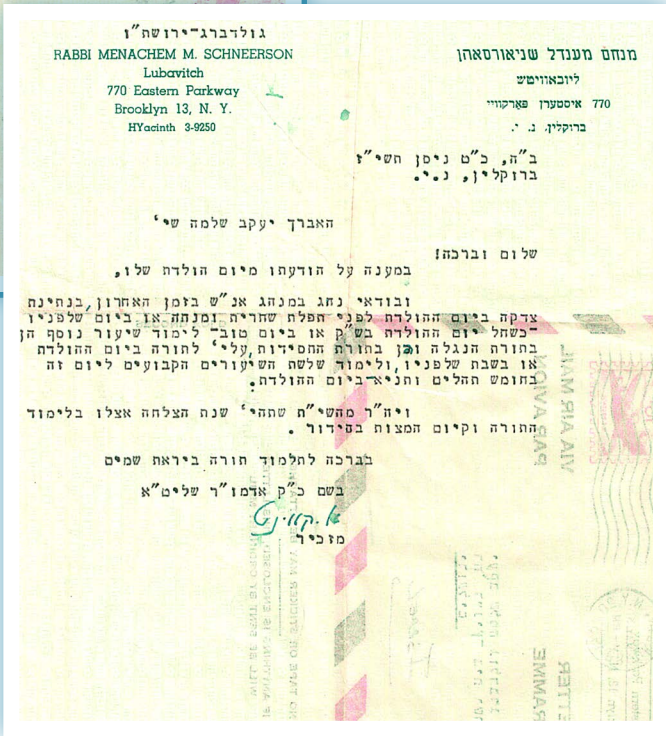
בכתי"ק: [וגד]ל

שער המכתבים

ג' מכתבים לזקנו של החתן, הרה"ח ר' יעקב שלמה גולדברג ע"ה

לרגל הכנסו לשיבת תו"א. בכת"ק:
[בלימוד], [ותוסף] [ההתעוררות]

לרגל הכנסו לשיבת תו"א (ב).
בכת"ק: - הם

לרגל יום הולדתו הששה עשר.
בכת"ק: [וה] [ן]

תשורה משמחת הנישואין של שמעון בן-ציון וחי' מושקא שיחיו גולדברג

מכתבים מכ"ק אדמו"ר מוהריי"צ וכ"ק אדמו"ר לאביו זקנו של החתן
הרה"ח ר' משה אלי' גערליצקי ע"ה

RABBI I. SCHNEERSOHN
OF LUBAWITZ
770 EASTERN PARKWAY
BROOKLYN, N. Y.
SLOLUM 6-2919

יוסף יצחק שניאורסאהן
ליובאוויטש

ב"ה, י"ג אלול, תש"ב
ברוקלין

אל התלמיד החשוב ור"ח אי"א מו"ה משה אלי' שי' שלום וברכה!

במענה על מכתבו אדון הצעת השדוך עם מר רוזנבלום שי', הנה כפי שכותב היא הצעה נכונה, אבל איני יודע עד כמה התדבר בעניני הנהגה שיהיו לפי המתאים לתלמיד תו"ת, לא סתם הנהגה של יר"ש, כי תלמיד פו"ת צריך להראות גם מס"נ לא לבד בדבור רק בפו"מ בביתו שהאשה צריכה להתנהג בהנהגת התמימים. הנני הושב שבעוד מועד הוא צריך להתדבר בדבר זה, ובה נכנס גם דבר פאריק. כפה"נ שדבר הענינים הגשמיים כדבר התדבור ומתאימים המה ויתקרב בעוה"י לגמר טוב והשי"ת יעזר שיהי' בשעה טובה ומוצלחת ובטח יכתבו לי מתי אושכים לעשות התנאים למז"ס.

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א
מוזכיר ת. א. געריצקי

ובדבר ההצעה עם בת ר"נ שי' ראזענבלום צריך להתקרב להכיר טבעה בפרטיות יותר, גוט אויפריידען זיך בכל הפרטים הנוגעים להנהגה דירת שמים, וכמובן אשר עד שיוחלט משני הצדדים צריכה ההזדמנות להיות באופן בלתי ידוע לרבים ויכתוב לי הכל בפרטיות ואז אענה אי"ה חו"ד בזה, והשי"ת יהא בעזרו בגו"ר.

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א
מוזכיר ת. א. געריצקי

מכתב מכ"ק אדמו"ר מוהריי"צ ע"ד הצעת השידוך

מכתב ברכה לקראת גמר השידוך

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Office Address:
Lubavitch, 770 EASTERN PARKWAY
BROOKLYN 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן

ב"ה, ח' תמוז תשי"א
ברוקלין.

הרה"ח הו"ה אי"א נו"נ זכו' מהו"ר משה אלי' שי' שלום וברכה!

קבלתי מכתבו בלי הוראת זמן כחכתו וכו' הפ"ג עבור זוגתו חח"י.

לכשאהי' על ציון כ"ק מו"ה אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע, אקראהו ובטח יבשר בשו"ט בזה.

בברכה
ת. א. געריצקי

נ"ב. על להכא כשיכתוב פ"ג עבור נקבה לא יכתוב ברמ"ח אברי' אלא בכל אברי', וכי' צ"ע.

בכתי"ק: וכידוע.

שער המכתבים

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליוכאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

By the Grace of G-d
27th of Shevat, 5721
Brooklyn, N. Y.

Rabbi Moshe Elia Gerlitzky
5409 J-Mance
Montreal, Que.

Greeting and Blessing:

I received your letter of the 20th of Shevat, in which you bring to my attention the problem of a certain businessman in your community *Mr. Osher K.* who is generally an observant Jew, but is involved in a business which makes it difficult for him to observe Shabbos, but now a suggestion was made to him to enter another field in which he could avoid the desecration of Shabbos.

It is clear to the unbiased mind, and even to plain common sense, that the Almighty, Who is the Giver of the Torah and Mitzvoth, is also the Creator and Master of the world, Whose benevolent Providence extends to every one individually. Therefore, when G-d commanded us to live in the way of the Torah and Mitzvoth, He has also given us the ability to live accordingly under all circumstances, and He has given us also the power to overcome any obstacles. It is only a matter of will and determination on the part of every Jew, since, potentially, he has the fullest capacity to live up to the will and the commandments of G-d, the Creator and Master of the world. It is also obvious that this is the only true way of life for the Jew, and that this is the only way for a Jew to be truly happy, materially and spiritually. It is only because G-d is infinitely merciful and patient that He does not immediately impose the consequences of any breach of His commandments, in order to permit the individual to mend his ways.

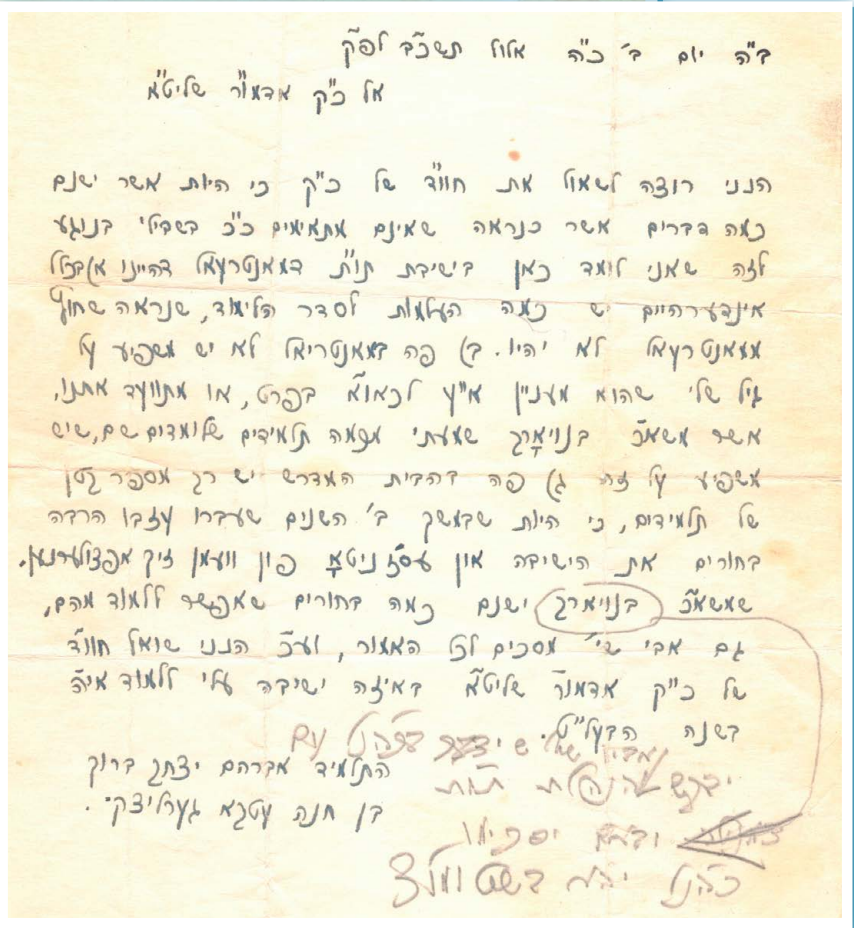
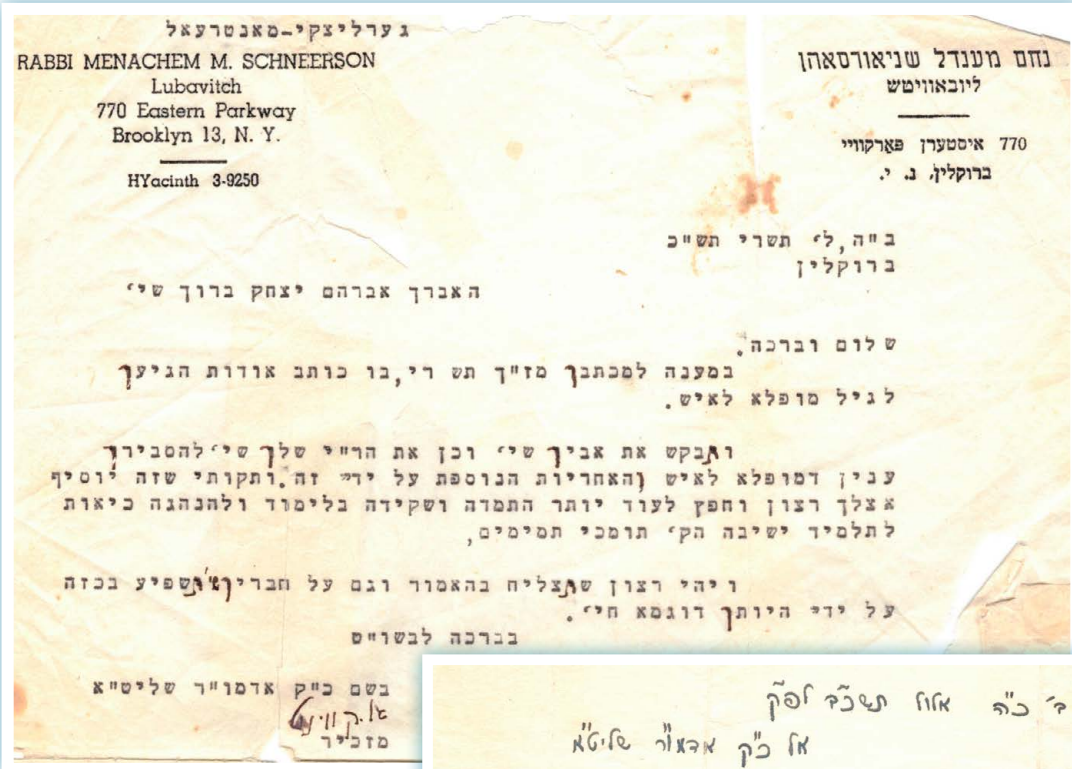
It is also equally obvious that no lasting good can come from breaking G-d's laws, especially such a fundamental law as Shabbos observance, for the important thing is not how much money a person earns, but that he should be able to spend it in good health and on happy things, which are entirely in the hands of G-d.

In view of the above, it is quite clear what the attitude of the businessman in question should be, even if there were no other immediate business proposition. For it is necessary, without delay, to give up the kind of business which interferes with Shabbos observance, with the full confidence that He who feeds and sustains three billion people and all living things, will also be able to take care of the individual and his family, and provide him with a source of Parnosso which should not be in conflict with the Will of G-d.

בכתי"ק: Mr. Osher K. (חסר סיום המכתב)

תשורה משמחת הנישואין של שמעון בן-ציון וחי' מושקא שיחיו גולדברג

ב' מכתבים לדודו זקנו של החתן, הגה"ח ר' אברהם יצחק ברוך
גערליצקי שליט"א מר"י ישיבת אהלי תורה

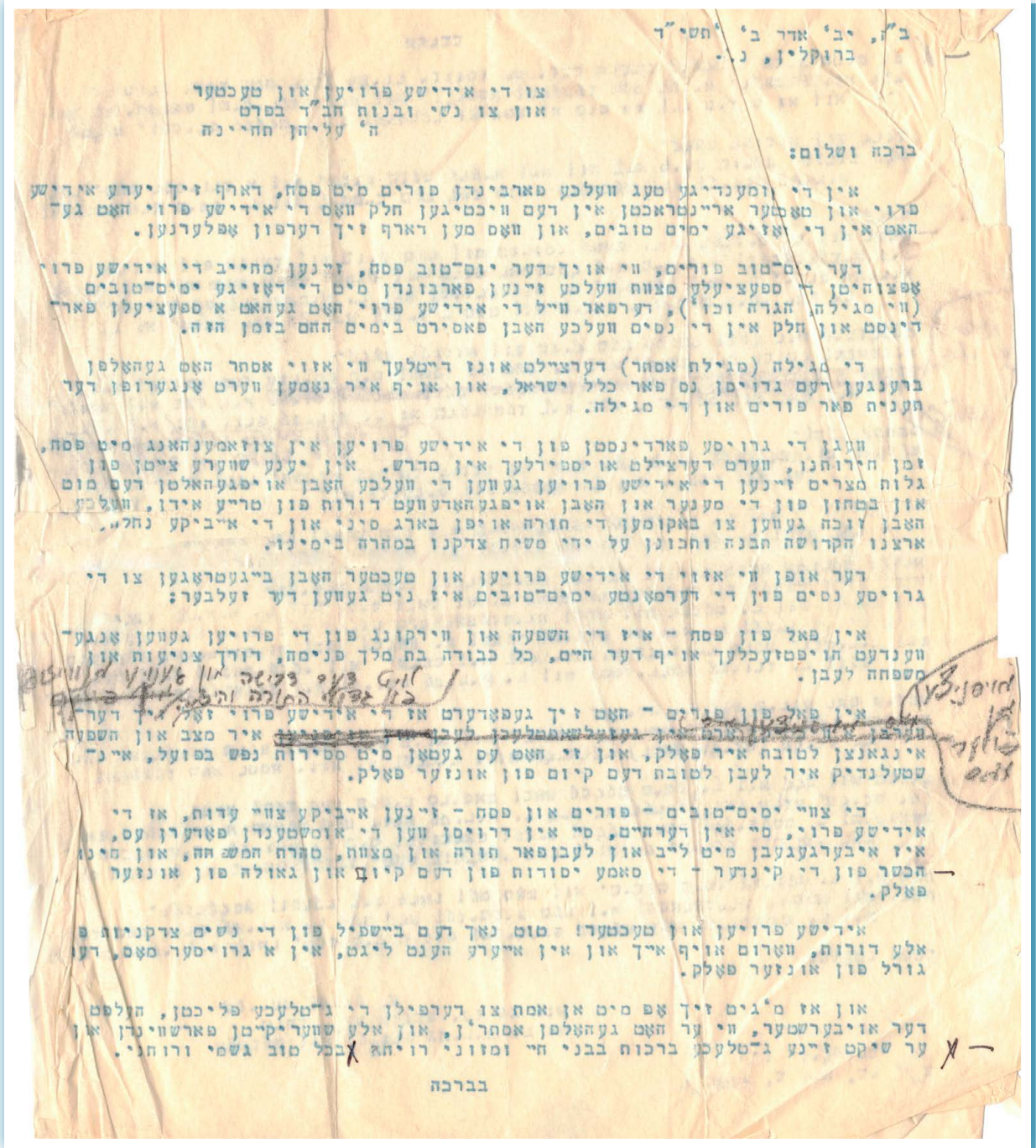

מכתב לרגל יום הולדתו הי"ב.
כ"ק אדמו"ר תיקן כמ"פ מלשון
נסתר, לנוכח.
בכתי"ק: [למכתב], [הגיע],
[ו]ת[בקש], [אבי], [של],
[להסביר], [ו]ת[האחריות], [חברי],
[שי]ת[שפיע], [היות]

בכתי"ק: יבקש אביו שי' שידבר בכהנ"ל עם הנהלת תו"ת ובאם יסכימו
כהנ"ל יהא בשטומו"צ

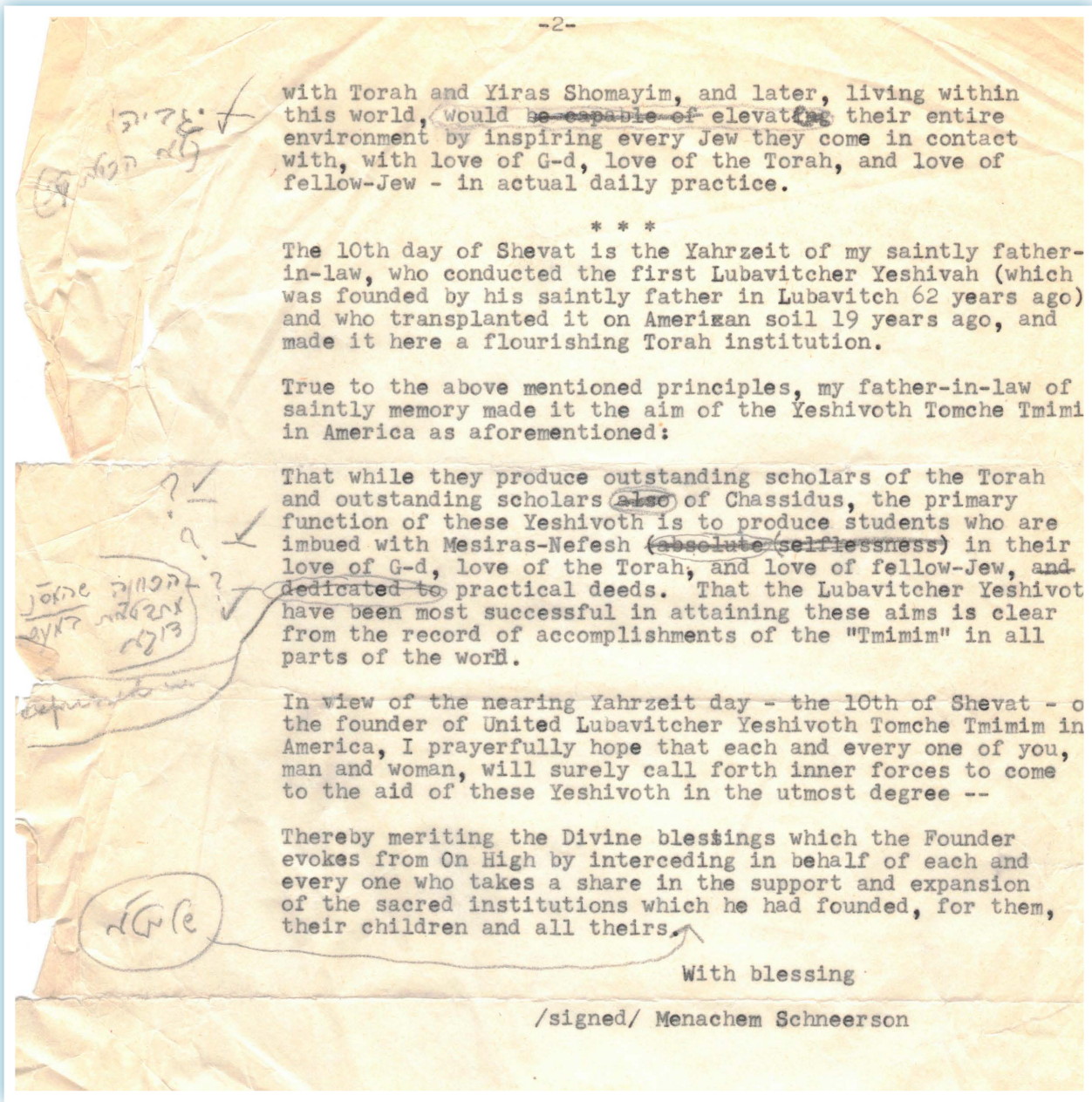
מכתב לנשי ובנות ישראל

נדפס באג"ק ה"ח ע' ערב

בכת"ק: לויט דער דרישה און גענויע אנווייזונג פון גדולי התורה והיראה, אויסניצען אן פולער מאס, [קיום]

חלק ממכתב באנגלית, ע"ד יהודיותם של תלמידי ישיבת תו"ת

...היה כתוב: living within this world, would be capable of elevating their entire environment: היה כתוב: כ"ק אדמו"ר מחק המילים be-capable of elevating, וכתב בכתי"ק: יגביהו, (לא היכולת ע"ז). מחק המילה outstanding scholars also of Chassidus, מחק המילים absolute selflessness, וכתב ע"ז: הכוונה שהמס"נ מתבטאת במעשה דוקא ? שליט"א.

חלק ממכתב כללי-פרטי מערב שבת תשובה תשי"א

נדפס באג"ק ח"ד ע' ה' ובלקו"ש ח"ד ע' 1358

הוספה

...ענין תשובה עילאה (אשר בה הוא העיקר מעלת בעלי תשובה כמ"ש באגה"ח) ספ"ח) שהוא אסיפת וקיבוץ כל כחות הנפש, תש"ב אנוש, ובימים אלו הוא ג"כ אסיפת וקיבוץ כל פרטי הקומה שלימה של בנ"י ראשיכם שבטיכם גו' עד שואב מימך, אשר ויהי ביסורון מלך - בהתאסף ראשי עם יחד שבטי ישראל. וגדולת מעלת תשובה עילאה, ובפרט בזמן הזה. כי הנה בזמן הסנהדרין חייבי מיתות ב"ד שעשו תשובה אין בית דין של מטה מוחלין להן, אבל עתה אשר רק דין ד' מיתות נשאר, ונמסר לב"ד של מעלה - אם עשה תשובה ב"ד של מעלה מוחלין לו, ואין שום רושם ממעשיו הראשונים (מכות יג, ב. ועייג"כ שו"ת נו"ב מהדו"ק חאו"ח סל"ה).

ואם בכפרת יום הכפורים הגבילו חז"ל אשר על פלגא דשיעורא לא מכפר, ויש אומרים אשר המחוייב עונש ולא חטא אין יום הכפורים פוטר מן העונש (כריתות יח, ב. תוד"ה דחנקתי' שם ז, סע"א) הנה אין כל דבר עומד בפני בעלי תשובה.

ויהי רצון אשר תקויים בכל אחד ואחת מאתנו ברכת כ"ק מו"ח אדמו"ר הכ"מ שהי' רגיל לברך את הנכנסים אליו בערב יוהכ"פ אחר חצות לבקש ברכתו: דער אויבערשטער זאל מעורר זיין מיט א התעוררות תשובה אמתיית מחוץ פנימיות ונקודת הלב,

ונזכה לקיום היעוד: ישראל כיון שעושין תשובה מיד הן נגאלין.

המברך ומתברך לחתימה וגמר חתימה טובה

(ממכתב כ"ק אדמו"ר שליט"א עש"ק, שבת תשובה תשי"א).

אגה"ת ספ"י (1) אגה"ת ספ"י (2) לקו"ת ר"פ נצבים (3) שזהו ע"י תשו"ע דוקא (ראה תניא ספ"ז. בכת"ק: 1) אגה"ת רפ"ב). ועפי"ז יומתק קישור ושייכות הענינים ברמב"ם (תשובה ז, ו) "אהוב כו' וכן כו' שבלשון שהקב"ה מרחיק החוטאים בה מקרב את השבים" - תשובה דודונות כזכות. (4) רמב"ם הל' תשובה ז, ה. אגה"ת פי"א.

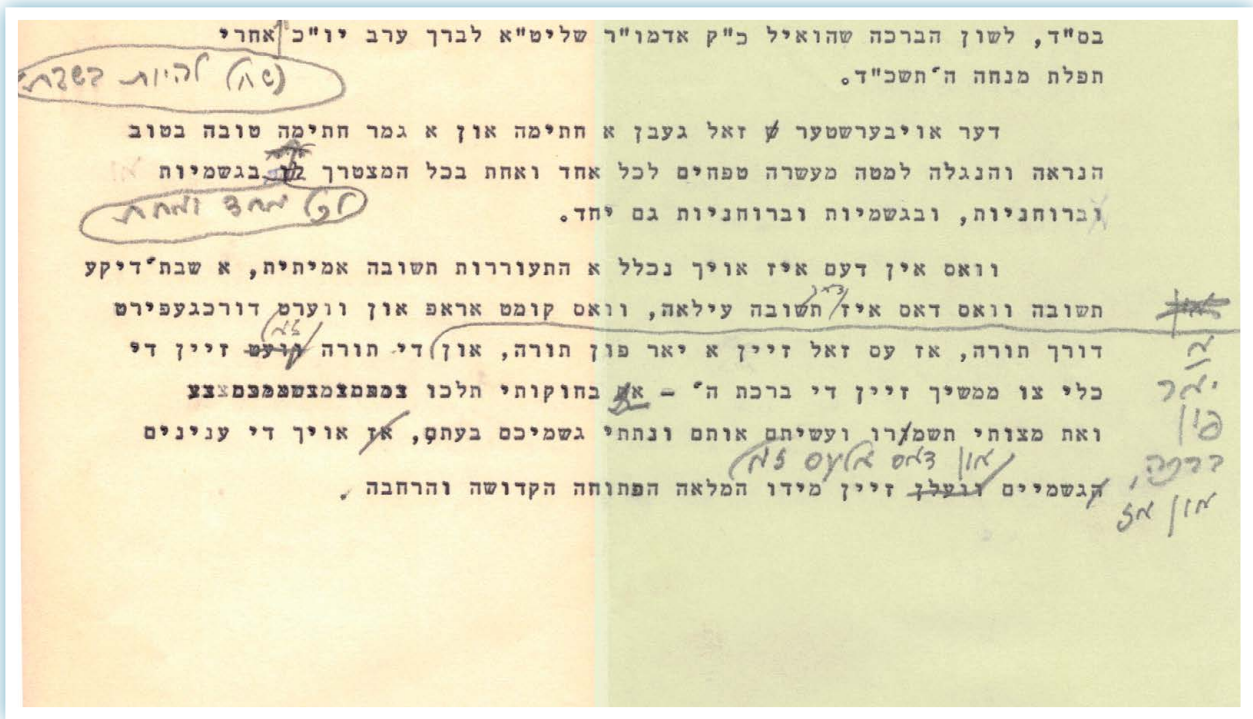

שער

ההגהות

ברכת כ"ק אדמו"ר, עיוהכ"פ אחר תפילת מנחה תשכ"ד
נדפס בלקו"ש חי"ט ע' 550

בכתי"ק: (שחל להיות בשבת), לכל אחד ואחת, א יאר פון ברכה, און אז, [אז], און דאס אלעס זאל.

שער ההגהות - שיחת ש"פ נח תשכ"ה

- ה -

ואשתך ונשי בניך אתך", און נאך מערער, אז ער האט געראטעוועט אויך בעלי חיים (ט)
ווי ער זאגט ווייטער אין פסוק "ומכל החי גו'",
אזוי איז אויך יעדער איד האט דעם כח, אז ניט קוקנדיק אונף די מים
הזדונים, קען ער ראטעווען זיך מיט די גאנצע וועלט, וכפסג הרמב"ם/אז דורך
איין פעולה טובה איז מען מכריע די גאנצע וועלט לכף זכות.
און אזוי ווי בא נח'ן שטייע (עולם חדש ראח), אזוי האט יעדער איד בכח
אויפבויען א נייע וועלט, און מאכן פון איהר א דירה לו ית'.

ו. בסמיכות לסיום הסדרה איז אויך דא א מאדנע רש"י
- נאר דעם אונטערשייד, אז וועגן די רש"י שבתחילת הסדרה, וואס מ'האט
גערעדט פריער, איז שוין פאראן מפרשים וואס שטעלן זיך, פארוואס דורשין לגנאי
בשעת מען קען דרשנען לשבח. אויף דער רש"י אבער, אאגא האב איך ענייט
געפונען דערוויילע, אז אימצער זאל זיך שטעלן.
אויף חצרמות (י, כו) זאגט רש"י: על שם מקומו, דברי אגדה. וואס דער
פירוש הפשוט פון דעם איז, אז דאס וואס ער האט געהייסן צו חצרמות איז דאס ניט
דער נאמען פון דעם מענטשן, נאר דאס איז דער נאמען פון דעם ארט וואו ער האט
זיך געפונען, אז דער ארט האט געהייסן חצרמות, איז דעריבער ווערט אויך ער
גערופן על שם מקומו. און נאכעהר זאגט רש"י, אז דעם פירוש האט ער גענומען פון
דברי אגדה.

איז דא אינגאנצן ניט פארשטאנדיק (המשכה) את (הח) וואס רש"י וואס וויל דא רש"י?
(א) וואס וויל דא רש"י? (א) וואס וויל דא רש"י? (א) וואס וויל דא רש"י?
אייגענער נאמען, און וואס מען דארף מפרש זיין, אז דאס איז על שם מקומו?
בשלמא, וואס רש"י זאגט פריער א טעם אויפון נאמען יקטן, אז דאס איז
מצד דעם וואס "הי" עניו ומקטין עצמו", איז פארשטאנדיק צוליב וואס רש"י
בריינגט עס, וויילע כאמור לעיל אז רש"י בריינגט בפירושו ענינים וואס זיינען
א הוראה אין עבודה, און דער פירוש בנוגע יקטן'ען איז א הוראה אין עבודה,
אז פונקט ווי יקטן איז איבער דעם וואס "הי" עניו ומקטין את עצמו" האט ער
זוכה געווען מעמיד זיין דרגיזן משפחות - אעפ"י אז ער איז געווען דער אינגסטער,
ווי ער זאגט אין מדרש, דערצו (אין עס) נאך געווען פאר מ"ח (חמ"ח קצ"ח), איז גדול
שהוא מקטין את עצמו, און נאך מ"ח, איז דאך עאכ"ו. (המשכה)
אזוי אויך וואס רש"י איז מפרש (פסוקיב) וחירסזו פרס, איז דאס אויך
פארשטאנדיק, וויילע דאס קומט בהמשך צו דעם וואס רש"י זאגט מ"ח א פסוק פריער
(ט, כז) אז כורש וואס ער איז געווען מבני יפת האט געבויט דעם בית שני, איז בכדי
צו מבאר זיין ווי איז כורש געווען מבני יפת, בריינגט ער דעם מדרש אז וחירס
- וואס ער איז דאך מבני יפת - זו פרס, און כורש איז דאך געווען מלך פרס.
אבער דאס וואס רש"י אאגא בריינגט דעם פירוש המדרש וועגן יקטן'ען, איז
ניט מובן, וואס איז דאס נובע?
(ב) אויך דארף מען פארשטיין, וואס (איז רש"י) מסיים "דברי אגדה" רש"י
האט דאך געקענט סתם זאגן דעם פירוש, ניט אנצייכנענדיק פון וואנענט דער פירוש
איז. אי. א. 15. ווי ב. רש"י

בכתי"ק: וכו', זיך און אויך, (ב"ר פ"ל, ח), באם לפרש השמות שיש להם משמעות - הול"ל ממ"ר גם בשם
נעמה וכיו"ב. (גם) [וואס], האטש חצר - האט בכלל שייכות צו מקום, האט דקלה א שייכות צו וואלד,
בוימער. ועוד כהנה, בריינגט, דעם, מקטין האטש, אויך בפשט פאדערט זיך א ביאור ביקטן (שרק בו נמנו
ונפרטו בניו), חצרמות, ועד"ז (בראשית ד, יט).

תשורה משמחת הנישואין של שמעון בן-ציון וחי' מושקא שיחיו גולדברג

(כבוד מצות אבות ע"י) - י -

בחסידות/אז די תפלות דשבת זיינען בדוגמת ברכות אויף די סעודות.
וואס דערפון איז פארשטאנדיק, אז אויך בימי החול דארף זיין עבודת
התפלה (אויך בא בעלי עסקים). נאר בימי החול, וויבאלד אז אין להם פנאי כ"כ,
איז די עבודה ניט באריכות בזמן כ"כ און דער עיקר איז די כוונה, טוב מעט
בכוונה. אבער א פיסל אריכות (אויך בזמן) דארף זיין אויך בימי החול. ס'איז
מער ניט וואס לא ירדו לפני התיבה, זיי קענען ניט מאריץ זיין אויף אזוי פיל
ביז זיי זאלן מוציא זיין אויך אנדערע ידי חובתם, ווארום וויבאלד אז ס'איז
פאראן אזוינע וואס יש להם פנאי, מלמדים או סמוכים על של שולחן אביהם, איז דאך
בעסער אז זיי זאלן ציין לפני התיבה.

(ב) נאך א הוראה איד פון דעם וואס עס שטייט אין תו"א, אז בא יפשב
אוהלים איז גאר מלכתחילה אזא טעות ניטא. דער גאנצער טעות אגא קען זיין נאר בא
בעלי עסקים. וואס זיי קענען א טעות האבן און איינריידן זיך, אז זיי קענען
ניט "להתפלל כ"כ כמו היושבי אוהלים", אבער בא יושבי אוהלים, איז אויך בא
זיי גופא, וואס אדם קרוב אצל עצמו, קען גאר אזא טעות ניט זיין.

במילא, איז אויב ס'איז פאראן יושבי אוהלים וואס זיי זיינען ניט מאריץ
בתפלה, דארפן זיי ווייסן, אז ס'איז גאר ניטא קיין נתינת מקום אויף אזא טעות
אז זיי דארפן ניט מאריץ זיין. און דאס וואס אנדערע מיינען, אז וויבאלד ער
פירט זיך אזוי שוין א משך זמן (וואס ער איז ניט מאריץ בתפלה) און מען איז אים
ניט מוחה, איז א ראי' אז מען איז מסכים מיט זיין הנהגה - דארף ער ווייסן, אז
מען האט דאס שוין לאנג באווארנט, דער אלטער רבי האט שוין באווארנט אין תו"א
אז ס'איז גאר ניטא קיין נתינת מקום לטעות איד דעם דבר.

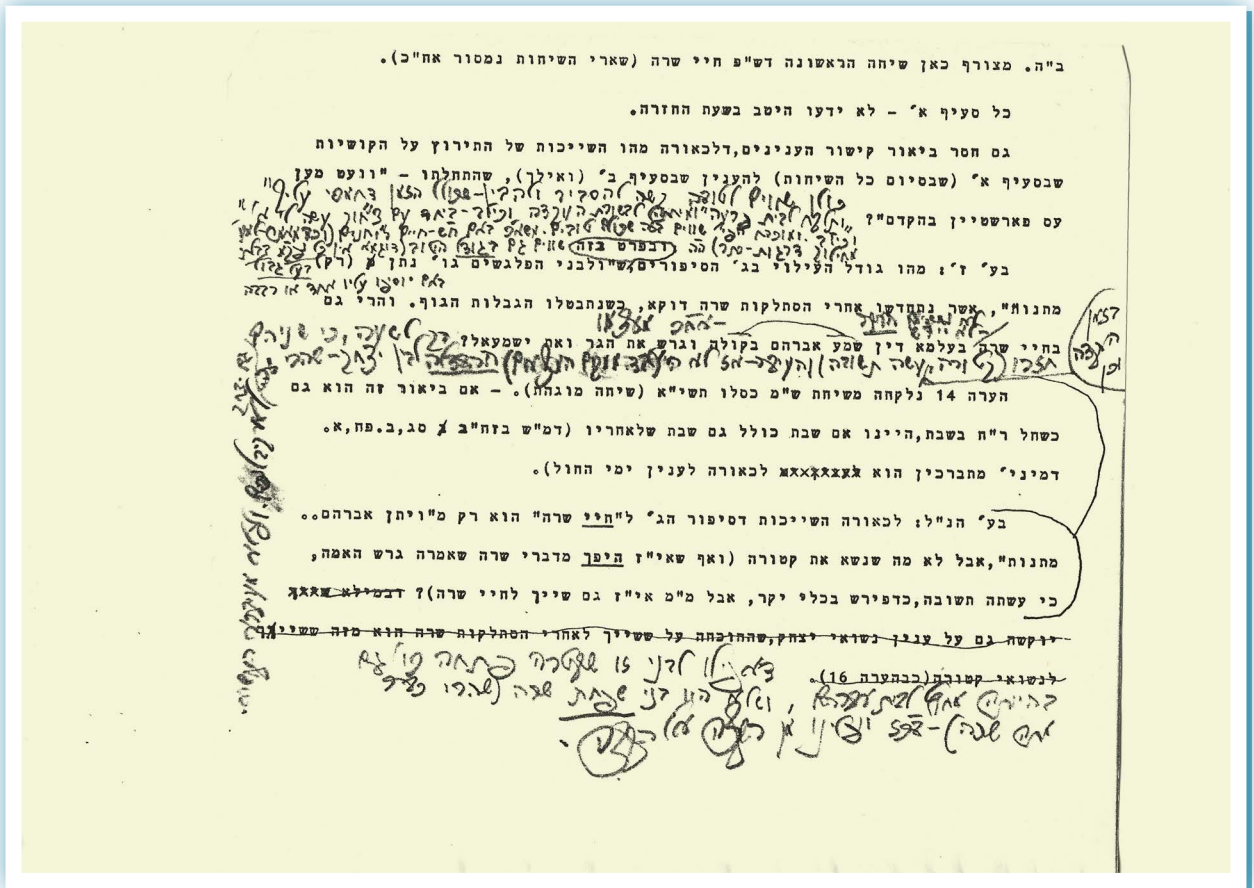
ס'איז אן ענין וואס איז צווישן זיי מיטן אלטן רבי'ן. און אויב ער האט
טענה'ן - זאל ער זיך אויס'טענה'ן מיטן אלטן רבי'ן, צי'ן זיינע טעמים איז טאקע א
חירוץ אדער ס'איז ניט מער ווי אן אמלא, און אויב ס'איז אזא וואס קען זיך
אויס'טענה'ן, איז צוליב וואס זאל ער זיך גיין אויסטענה'ן, זאל ער צום בעסער
אויסנוצן אויף תוספות ~~למנוח~~ בהבנה בחסידות כו"ס.

און דאס איז אן ענין וואס עס דארף זיין טאקע אריכות בזמן. ס'איז דאך
דא אזוינע וואס מיינען אז ער קען דאס אפטאן אויך במיעוט זמן, טוב מעט בכוונה,
איז די מעשה ניט אזוי, מען דארף טאקע האבן התבוננות וואס דאס נעמט אריכות זמן.
והראי', אז דער אלטער רבי זאגט אין אגה"ק אז מען זאל מאריץ זיין אגאצאצמצמצ
"ערן שעה ומחצה לפחות" איד אויב מען וואלט עס קענען אפטאן במיעוט זמן, וואלט
דאך דער אלטער רבי ניט געמאנט קיין אריכות זמן.
נוסף על ~~עצם הענין~~, איז עס דא וואס א יושב אוהל איז ניט מאריץ
בתפלה, פועלט עס אויך אויף אנדערע, און זיי מאכן נאך א ק"ו: אויב דער יושב
אוהל וואס ער האט פנאי נעמט בא אים דער דאוונען כך וכך, איז ער וואס האט ניט
קיין צייט, קען דאך בא אים נעמען דאוונען נאך ווייניקער צייט.
אמאל פלעגט מען זאגן, אז ס'איז בעסער אפילו צו שלאפן אונטערן טליח

בכתי"ק: (דרמ"צ מצות אכילת ק"ק), [וי"ל אשר, זיין...], אפילו, [ווייס] מען פון דעם תו"א, [וואס...
בתפלה]], בזה. [טע]מים, להנהגתו, [און, כו', היתכן אויסנוצען דאס אויף, פון עבודת התפילה א[סאך,
[כו]], בפרט מיט אזא תוקף דוקא, כהנ"ל, [ד]אס.

שער ההגהות - שיחת ש"פ חיי שרה תשכ"ה

שיחת ש"פ חיי שרה תשכ"ה נדפס בלקו"ש ח"ה ע' 336 ואילך

בכתי"ק: כולן שוין לטובה קשה להסביר ולהבין - שכולל הזמן ד"חמסי עליך", "ותלקח בית פרעה" ומיתתה לבשורת העקדה וכיו"ב - ביחד עם "צחוק עשה לי א" וכיו"ב. ומוכרח הפי' שווים בזה שכולם טובים. משא"כ באם ח"ש - חיים רוחנים (וכדמאמר - למע' מחילוק דרגות - כתר) ה"ה שווים גם בגודל הטוב (דוגמא אין כל נפק"מ בבלתי בעל גבול באם יוסיפו עליו אחד או רבבה (הע' 6 שם). לא נתחדש העיקר לא יירש (הע' 52 שם). רק לשעה, כי שניהם גם יצחק חזרו (קטורה בזמן העקידה וכן [ישמעאל] עשה תשובה) והעיקר - אז לא הי' (לבד ממקום המצאם) ההבדלה לבין יצחק - שהרי לא קיבל נכסים. ולפלא מעיקרא הקושיא. דאפילו לבני זו שקטרה פתחה כו' גם בהיותה מחוץ לבית אברהם, ושלא היו בני שפחת שרה (שהרי כבר מתה שרה) - בכ"ז ונפלינו מן הקצה אל הקצה (הע' 51 שם).

תשורה משמחת הנישואין של שמעון בן-ציון וחי' מושקא שיחיו גולדברג

בס"ד, שיחת ש"פ חיי שרה, תשכ"ה. הנחה

א. אויף "ויהיו חיי שרה מאה שנה ועשרים שנה ושבע שנים" איז מפרש רש"י
"לכך נכתב שנה בכל כלל וכלל, לומר לך שכל אחד נדרש לעצמו. בה ק' כבה כ'
לחטא, מה בה כ' לא חטאה, שהרי אינה בת עונשין, אף בה ק' בלא חטא. ובת כ'
כבה ז' ליופיי". לדערנאך זאגט רש"י אויף "שני חיי שרה" - "כולן שוין לטובה".
ווי גערעדט! און רש"י איז מפרש - לכל לראש - פשוטו של מקרא. איז
דאך מובן אז ביי דע דרשות וואס רש"י בריינגט - בה ק' כבה כ' כו' און כולן
שוין לטובה - זיינען מוכרח פון פסוק:
דער לימוד "בה ק' כבה כ' כו'" איז פון דעם וואס עס שטייט דריי
מאל "שנה", (ניט כרגיל בכתובים). וואס פון דעם איז מוכרח, אז יעדער
איינער פון זיי (מאה, עשרים און שבע) איז אן ענין וכלל לעצמו; די מעלה
וואס איז דא אין עשרים שנים איז "בלא חטא" און די מעלה וואס איז דא אין
שבע שנים איז יופי, און וויבאלד אז דער פסוק שטעלט אלע דריי כללים צוזאמען,
לערנט מען אפ איינע פון דעם אנדערן: בה ק' כבה כ' ובה כ' כבה ז'.
דער לימוד "כלן שוין לטובה" איז: אין פשטות זיינען די ווערטער
"שני חיי שרה" איבעריק (ווארום עס שטייט דאך שוין פריער ויהיו חיי שרה),
דערפון לערנט מען אפ אז "כלן שוין", אלע יארן פון חיי שרה זיינען גלייך.
און דאס מיינט דער פסוק מיט די ווערטער "שני חיי שרה", וואס ער איז כולל
אלע יארן צוזאמען, אז כלן שוין. און וויבאלד אז א טייל פון שני חיי שרה
איז דאך זיכער געווען לטובה איז מוכרח אז די השתוות פון אלע יארן, וואס
"כלן שוין" איז-לטובה.

מען דארף אבער פארשטיין: וויבאלד אז מען האט דעם לימוד פון שני

חיי שרה אז כלן שוין לטובה, ווייס מען דאך שוין במילא, אז כל שנותי איז
זי געווען בלא חטא וביופי, איז צוליב וואס דארף דער פסוק זאגן "שנה בכל
כלל וכלל"?

מפרשים לערנען, אז פון "שני חיי שרה" אליין וואלט מען ניט געוואוסט

אז אין דעם "לטובה" (וואס אין דעם איז כלן שוין) גייט אריין אויך דער ענין

תשורה משמחת הנישואין של שמעון בן-ציון וחי' מושקא שיחיו גולדברג

- ב -

ב. וועט מען עס פארשטיין בהקדם וואס מען האט גערעדט אז דער נאמען פון א סדרה איז שייך צו די גאנצע סדרה. ואעפ"י אז אין פשוט איז דער נאמען בלויז מצד ההחלת הסדרה, איז וויבאלד אבער אז די גאנצע סדרה ווערט אנגערופן מיט דעם נאמען (אזוי ווי פרשתנו - תיי שרה - איז דאך אויך דער סוף הסדרה הייסט שביעי פון חיי שרה), איז א רא"י אז די גאנצע סדרה האט א שייכות צו דעם נאמען, ווארום ס'איז דאך א נאמען פון תורה, און אין תורה איז ניט שייך קיין מקרה ח"ו, במכ"ש פון דעם וואס אפילו אין עניני העולם איז ניטא קיין מקרה.

מען קען ניט זאגן, אז די נעמען פון די סדרות זיינען ניט קיין נעמען פון חורה

- מילא שמות הספרים שבחנ"ך, ווערן אויסגערעכנט אין גמרא. אויך שמות המסכתות געפינט מען כמה מהם בגמרא (אזוי ווי "מילי דאבות" אדער "מילי דברכות", וואס איינער פון די פירושים איז: "מילי" וועלכע עס שטייען אין מס' אבות צי אין מס' ברכות) ובמשנה (אזוי ווי "אשרץ כלייס"), וואס זיי זיינען מלמד על שמות כל המסכתות. אבער שמות הסדרות געפינט מען ניט בדברי חז"ל בש"ס וכו'.

קען מען אבער אפגערעכען פון דעם ג"ג אז בשעה איינער איז הוחזק דרייסיג טעג מיט א געוויסן נאמען, קען ער אים ניט משנה זיין (ס'ייזן) אז ער וועט מחזיק זיין דרייסיג טעג אן אנדער נאמען, וויילע דאס איז זיין נאמען עפ"י חורה. און אויב מען שרייבט א שטר ניט מיט דעם נאמען, איז דער שטר פסול.

איז מה דאך א נאמען וועלכע מען רופט בלויז דרייסיג טעג, און אפילו אז דער נאמען איז דורך בדיים, ווערט עס א נאמען עפ"י תורה, איז די שמות הסדרות וועלכע זיינען שוין הונדערטער יארן און דורך גדולי ומורי ישראל, איז עאכ"ו אז זיי זיינען א חלק פון תורה. ע"פ נאען בן צעק, און וויבאלד אז די שמות הסדרות זיינען א חלק פון תורה, איז

בכתי"ק: (א וארט אין), ובהתחלות כמה מס' בפירוש, ברור, בש"ס וכו'. (11*), ניט אידן, פון, *12, דער נאמען פון דעם, על פי תורה, ע"פ, און דורך גדולי התורה.

שער ההגהות - שיחת ש"פ חיי שרה תשכ"ה

- 2 -

מוכרה, אז די נעמען דריקן אויס דעם אינהאלט פון דער (גאנצער) סדרה.
ובפרט לפי פירוש הבעש"ט והמגיד ונתבאר דורכן אלטן רבי'ן און מיטעלן
רבי'ן

(וואס יט כסלו איז) דער יום ההילולא פון מגיד, און דער יום
הגאולה פון אלטן רבי'ן (ט' כסלו איז דער יום הולדת און יום הילולא
פון מיטעלן רבי'ן) ¹³ ~~ט' כסלו איז דער יום הגאולה פון מיטעלן רבי'ן~~ - י"ג ק"א -
און שבת מברכים איז ~~דאך~~ ¹⁴ ~~כל ימי החודש~~ ¹⁵ ~~שבת~~ ¹⁶ ~~אין~~ ¹⁷ ~~אין~~

ע"פ נפש חיי" הוא שמו, אז שם איז (חיי"ה) דעם דבר הנקרא בשם, איז
אך מובן אז די שמות הסדרות דריקן אויס די ~~אנשי~~ ¹⁸ ~~פנימיות~~ ¹⁹ ~~ועצמות~~ פון
די סדרות.

ג. עפי"ז ווערט ד' קשיא בנוגע לפרשחנו, ~~פשוט~~ ²⁰ ~~ווערט~~ ²¹ ~~זי~~ ²² ~~בערופן~~
מיטן נאמען "חיי שרה", בשעת דער תוכן כל הסדרה איז לכאורה כלל ניט
פארבונדן מיט "חיי שרה", ואדרבה, ס'איז גאר פארבונדן ²³ ~~מיטן~~ ²⁴ ~~היפך~~ פון ²⁵ ~~זי~~ ²⁶ ~~אין~~

חיי שרה:
אין דער סדרה ווערט דערציילט וועגן דריי ענינים: א) אברהם
אבינו האט געקויפט מערה המכפלה. ב) נשואי יצחק. ג) וילך אברהם ויקח
אשה ושמה קטורה. און די אלע דריי זאכן זיינען גאר פארבונדן מיט
מיתת שרה:

די מערה המכפלה האט דאך אברהם אבינו געקויפט אחרי מיתת שרה,
כל זמן שרה האט געלעבט ~~אין~~ ²⁷ ~~אברהם~~ ²⁸ ~~אברהם~~ ²⁹ ~~אברהם~~ ³⁰ ~~אברהם~~ ³¹ ~~אברהם~~ ³² ~~אברהם~~ ³³ ~~אברהם~~ ³⁴ ~~אברהם~~ ³⁵ ~~אברהם~~ ³⁶ ~~אברהם~~ ³⁷ ~~אברהם~~ ³⁸ ~~אברהם~~ ³⁹ ~~אברהם~~ ⁴⁰ ~~אברהם~~ ⁴¹ ~~אברהם~~ ⁴² ~~אברהם~~ ⁴³ ~~אברהם~~ ⁴⁴ ~~אברהם~~ ⁴⁵ ~~אברהם~~ ⁴⁶ ~~אברהם~~ ⁴⁷ ~~אברהם~~ ⁴⁸ ~~אברהם~~ ⁴⁹ ~~אברהם~~ ⁵⁰ ~~אברהם~~ ⁵¹ ~~אברהם~~ ⁵² ~~אברהם~~ ⁵³ ~~אברהם~~ ⁵⁴ ~~אברהם~~ ⁵⁵ ~~אברהם~~ ⁵⁶ ~~אברהם~~ ⁵⁷ ~~אברהם~~ ⁵⁸ ~~אברהם~~ ⁵⁹ ~~אברהם~~ ⁶⁰ ~~אברהם~~ ⁶¹ ~~אברהם~~ ⁶² ~~אברהם~~ ⁶³ ~~אברהם~~ ⁶⁴ ~~אברהם~~ ⁶⁵ ~~אברהם~~ ⁶⁶ ~~אברהם~~ ⁶⁷ ~~אברהם~~ ⁶⁸ ~~אברהם~~ ⁶⁹ ~~אברהם~~ ⁷⁰ ~~אברהם~~ ⁷¹ ~~אברהם~~ ⁷² ~~אברהם~~ ⁷³ ~~אברהם~~ ⁷⁴ ~~אברהם~~ ⁷⁵ ~~אברהם~~ ⁷⁶ ~~אברהם~~ ⁷⁷ ~~אברהם~~ ⁷⁸ ~~אברהם~~ ⁷⁹ ~~אברהם~~ ⁸⁰ ~~אברהם~~ ⁸¹ ~~אברהם~~ ⁸² ~~אברהם~~ ⁸³ ~~אברהם~~ ⁸⁴ ~~אברהם~~ ⁸⁵ ~~אברהם~~ ⁸⁶ ~~אברהם~~ ⁸⁷ ~~אברהם~~ ⁸⁸ ~~אברהם~~ ⁸⁹ ~~אברהם~~ ⁹⁰ ~~אברהם~~ ⁹¹ ~~אברהם~~ ⁹² ~~אברהם~~ ⁹³ ~~אברהם~~ ⁹⁴ ~~אברהם~~ ⁹⁵ ~~אברהם~~ ⁹⁶ ~~אברהם~~ ⁹⁷ ~~אברהם~~ ⁹⁸ ~~אברהם~~ ⁹⁹ ~~אברהם~~ ¹⁰⁰ ~~אברהם~~

בכתי"ק: וואס היינט איז, ר"ח כסלו - וואס ר"ה, דער נפש, עד"ז, וקבורת שרה, [וי]ן[סך], צוליב א ענין וואס
געווארן לאחרי מיתתה (קבורה). מ'געפינט ניט אז, זאל, מיט נאך דער עקדה *15) וואס די בשורת העקדה
האט געבראכט אז מתה שרה, ווי רש"י זאגט גלייך נאך דעם פסוק. און [וי]ן[סך], איז פארבונדן מיט נאך
נישואי יצחק *16). ובכלל -

תשורה משמחת הנישואין של שמעון בן-ציון וחי' מושקא שיחיו גולדברג

- ד -

שויך פארבונדן מיט מיתת שרה, ווי רש"י איז מפרש דעם טעם פון דעם וואס
"נסמכה מיתת שרה לעקידת יצחק", ווארום הוכן הכתוב איז דער סך-הכל פון
שני חיי שרה, און א סך הכל מאכט מען ערשט בשעת המיתה דוקא, כדאי' באגה"ק (19)
אז בעת ההסתלקות זיינען עולה "כל מעשיו כו" אשר עבד כל ימי חייו".

(במשנה) ~~אין היינט פארוואס רופט זיך די גאנצע סדרה מיטן נאמען "חיי שרה",~~

~~וואס לכאורה איז עס היפך עניינה?~~

ד. ~~דער ביאור אין דעם איז עפ"י מ"ש באגה"ק דער ביאור מאמר הזהר~~
~~אין אג"ק (20) כ"י נ"ט י"ד י"ד~~

"צדיקא דאחפטר אשתהו בכולהו עלמין יתיר מבחיוהי", ~~דוגלעק חיי הצדיק~~
~~(קיינן נ"ט צ"י א מאן צי א פרוי) זיינען חיים רותניים, אמונה יראה~~
~~אין אהבה (ווי עס שטייט "וצדיק באמונתו יחי", "יראת ה' לחיים",~~

~~"רודף צדקה וחסד ימצא חיים") און די דריי ענינים זיינען פראן אויך~~

~~לאחרי ההסתלקות, ואדרבה: יתיר מבחיוהי, וויילע דאן גייט אראפ די~~

~~הגבלה פון גוף.~~

~~ועפ"י? וועט מען פארשטיין, וואס די גאנצע סדרה ווערט אנגערופן~~

~~"חיי שרה", וויילע די אלע דריי סיפורים הנ"ל וואס אין דער סדרה, זיינען~~

~~דער אמת'ער חיות פון שרה'ן. דינה'ן אויך זיינען געווען בעקומען בעד שרה'ן,~~

~~דור'ן איז געווען לאחרי ההסתלקותה, ווען ס'איז אראפ די הגבלה הגדולה~~
~~אין אג"ק (21) וואס עס געווען יתיר מבחיוהי,~~

~~די גמרא זאגט "אדם מביא חטין חטין כוסס (בהמי") כו" (22) נאצא~~

~~מאירה עיניו ומעמידו על רגליו". דאס הייסט, אז דער בירור וזיכוך פון~~

~~עניני העולם זיי זאלן ווערן ראוי למאכל אדם איז דורך דער פרוי דוקא.~~

~~וואס דעריבער ווערט זי אנגערופן עקרת הבית. אמת טאקע אז אשה כשרה עושה~~

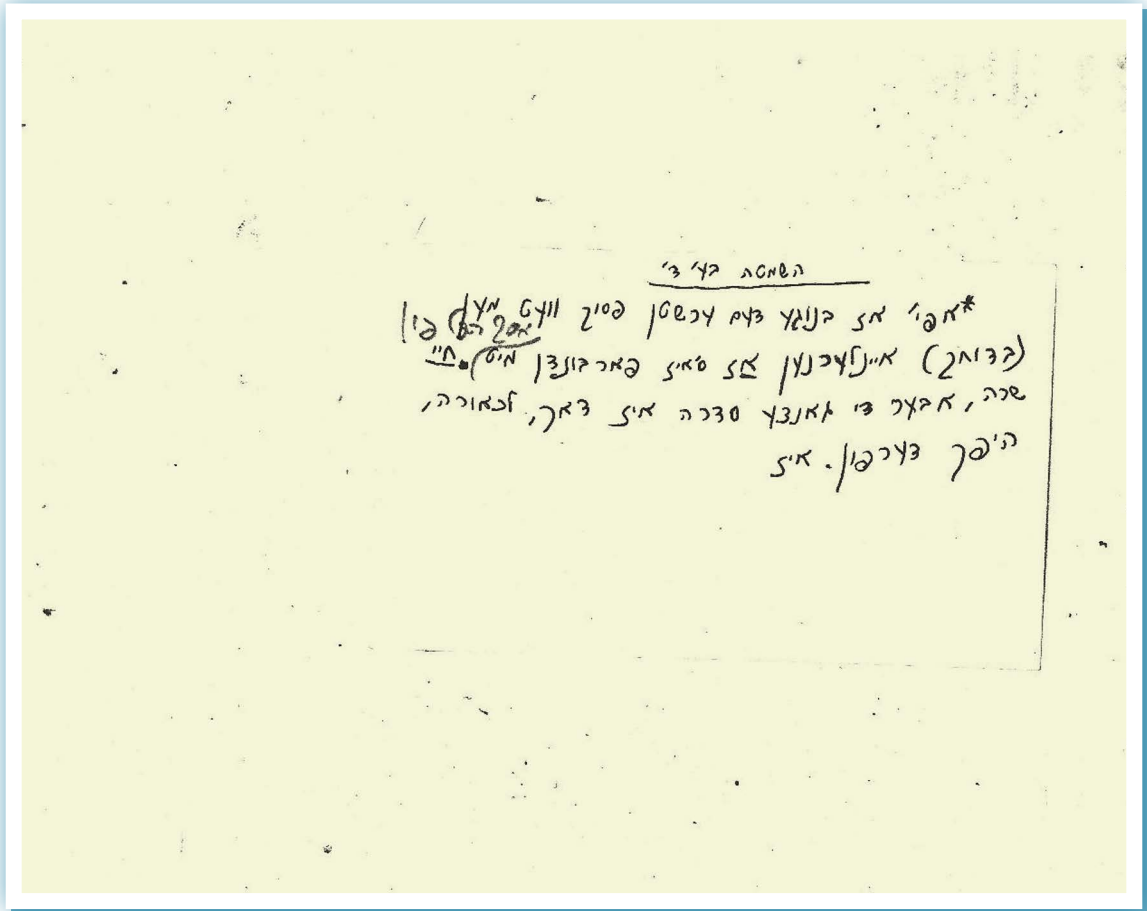
~~רצון בעלה, אבער ווער איז "עושה" (טראגט אראפ אין עשי" בפועל) רצון~~
~~בעלה" - די אשה כשרה דוקא. וויילע דער מאן איז אפגעטראגן פון די~~

~~עניני הבית.~~

~~און אזוי איז עס אויך געווען בנוגע אברהם און שרה: אברהם איז~~

~~געווען העכער פון וועלט. און דערפאר האט ער געזאגט "לו ישמעאל יחי"~~
~~(24)~~

שער ההגהות - שיחת ש"פ חיי שרה תשכ"ה

בכתי"ק: א סך הכל פון.

תשורה משמחת הנישואין של שמעון בן-ציון וחי' מושקא שיחיו גולדברג

- ה -

לפניך", וויילע ווי אברהם האט געקוקט אויף ישמעאל'ן, ⁽²⁵⁾ מצד זיין מדריגה,
איז אויך ישמעאל יחי' לפניך. ⁽²⁶⁾ און אפילו נאך דעם וואס דער אויבערשטער
האט אים געזאגט "והקמתי את בריתי אתו" ⁽²⁷⁾ (מיט יצחק'ן) דוקא, איז בשעת אז
שרה האט געזאגט "גרש גו" כי לא יירש בן האמה הזאת עם בני עם יצחק", איז
"וירע הדבר מאד בעיני אברהם על אודות בנו" ⁽²⁸⁾ ווי ער האט געקוקט אויף ישמעאל'ן,
האט אויך ישמעאל געדארפט בלייבן אין אברהם'ס הויז. און נאך מער: עם האט
געגעבן א נתינת מקום אז ישמעאל זאל זיין אפילו א בלייבער יורש מיט יצחק'ן.
דוקא שרה, די עקרת הבית, האט געוואוסט וואס ~~עס איז די פנימיות פון~~

וויז, וואס מען דארף ארויסטרייבן.

- וואס דאס איז אויך דער ביאור פון דעם וואס די גמרא זאגט, אז שרה ⁽³⁰⁾
(דוקא) "קא מעיינא לי' ברישא", מפריד זיין די פסולה וואס עס קען
ארויסקומען פון אברהם'ן - ⁽³¹⁾ בי עילות

און זי האט עס געפועלט אויך אויף אברהם'ן, וואס דאס פנימיות שמע
~~בקולה, אז אויך פא אים האט זיך איז אפגעלייגט. און דערפאר איז נאך~~
~~דעם "שמע בקולה" איז "ויתן אברהם את כל אשר לו ליצחק", אז ער האט אים~~
איבערגעגעבן בחורה ירושה, ⁽³³⁾ וואס א יורש נעמט אלץ, ביז ער איז עומד במקום
אאצאש המוריש, ⁽³⁴⁾ און "ולבני הפלגשים גו" נתן אברהם (בלויז) מתנוה". ⁽³⁵⁾

און נאך מער: וואס פאר א מתנות האט ער זיי געגעבן - "שם טומאה מסר להם", ⁽³⁶⁾
אן ענין וואס מלכתחילה האט א שייכות צו זיי - "משלך נתנו לך". ⁽³⁷⁾
ו. דאס איז אויך וואס איז מבואר אין ביאורי הזהר, דעם טעם פון דעם

וואס שרה איז געווען גרעסער פון אברהם'ן בניאות - אעפ"י אז אברהם איז
געווען העכער פון שרה'ן (ווארום דאס וואס בגשמיות איז אברהם
געווען דער משפיע (איש) און שרה דער מקבל (אשה) איז דאך וויילע ברוחניות
הענינים איז אזוי) - ⁽⁴⁰⁾ וויילע היא הנותנת: מצד דעם וואס אברהם איז געשטאנען
אין א העכערע מדריגה אפגעטראגן פון וועלט, איז אים נישט געווען נויגע דער
~~ענין פון דוח הקודש וואס איז שניך צו וועלט. און וויבאלד אז אים איז דאס~~

בכתי"ק: פון, די שערות פון, ער בנבואה - טפל לשרה.

- הא -

נישט געווען נויגע, האט מען עס אים נישט געגעבען, וויילע לא כרא דבר אחד
לבטלה, ⁽⁴¹⁾ און בשעת אז ער האט עס נישט געדארפט האבן (לפעמים), האט ער עס
געזאגט מקבל זיין פון שרה'ן "שמע בקולה - בקול רוח" ק שבה".

בכתי"ק: און מען זאגט עם.

תשורה משמחת הנישואין של שמעון בן-ציון וחי' מושקא שיחיו גולדברג

ה ז -

אברהם אבינו אפגעקויפט די מערה הטכפלה. פריער האט די מערה געהערט צו עפרון'ען, און שרה (לאחרי הסתלקותה, וואס דאן איז אשתכח יתיר כנ"ל) האט געפועלט אז "ויקם שרה עפרון", תקומה היחה לא, אז זי איז ארויס פון רשות פון א גוי און געווארן "ארץ ישראל".

ואעפ"י אז אויך אברהם איז נצטווה געווארן "קום התהלך בארץ לארכה ולרחבה, כי לך אתננה", איז עס ניט געווען קיין כיבוש בפועל, ס'איז געווען נאר א נתינת כח לבניו. דוקא דורך שרה'ן האט זיך אויפגעטאן דער כיבוש בפועל פון א חלק פון ארץ ישראל. (נאר בפועל האט זיך עס אויפגעטאן דורך אברהם'ן, ע"פ משנה"ל בענין "שמע בקולה" אז שרה האט געפועלט און אויך אברהם'ן).

ה. אזוי איז אויך בנוגע דעם צווייטן סיפור פון דער סדרה - נשואי יצחק, אז דאס איז געווען דורך דער השפעה פון שרה'ן, לאחרי הסתלקותה פון אברהם. עס געפועלט און אויך אברהם'ן, אז זי איז געווען די מערה פון אברהם'ן. דער דין פון פרי' ורבי' איז, אז ס'איז געווען וואס ער האט געזען א בן נח וואס טוט אויך די שלמות האדם. נאר מען דארף אהיבן און זיך דער בן נח זאלן האבן בנים, ווארום כל זמן די בנים האבן ניט קיין קינדער, האט מען נאך ניט באוואר'ט אז עס זאל בלייבן דער המשך הדורות. און דאס איז די שייכות פון נשואי יצחק מיט שרה'ן: אברהם מצד עצמו וואלט זיך מסתפק געווען מיט דעם וואס ער האט מוליד געווען יצחק'ן (ניט רעכענדיג די תוצאות דערפון), נאר מצד די השפעה פון שרה'ן האט ער געזוכט אז אויך בא יצחק'ן זאלן געבארן ווערן קינדער, וואס דאס איז דאך די כוונה פון נשואי יצחק. און די זעלבע זאך איז אויך בנוגע דעם דריטן סיפור פון דער סדרה "ויסף אברהם גו", וואס דארטן דערציילט זיך אז "וימת אברהם את כל אשר לו ליצחק, ולבני הפלגשים איז נחן אברהם מתנוה", אז דאס איז געקומען דורך דער השפעה פון שרה'ן ז"ל.

בכתי"ק: [ל], אויך פארבונדן מיט, וכנ"ל אז זי האט, אז לא יירש בן האמה. בלייבט דאך נאר יצחק, ניט גענוג, קינדער, די קינדער, קינדער, אויך בפשטות - אברהם האט דאך אויך געהאט ישמעאל ובני קטורה וועלכע האבן געהאט קינדער *52) - משא"כ שרה.

שער ההגהות - שיחת ש"פ חיי שרה תשכ"ה

- - -

וידוע ~~הוא~~ ברכת הוי' . אשר אעפ"כ, כאשש מען דארף טאקע מאכן כלים,
 דארף מען אבער וויסן אז ניט דאס איז דער עיקר, ס'איז ניט מער ווי כלים,
 ובמילא דארף מען ניט זיין מושקע אין דעם. (ופשוט, אז די כלים דארפן
 זיין עפ"י תורת הוי' ער זאל זיך אויסהיטן משמץ אונאה וכו', בכדי זיי זאלן
 זיין כלים ראויים לברכת הוי').
 אך איהר וויפיל פארנומען אין בנין איז עס חלוי אין דעם
 איז אליין, ווי ער שטעלט זיך אונען: ער קען זיך איינשטעלן אין אן
 אופן, אז ער זאל זיין מושקע א גאנצן טאג אין עסק ביז אז עס בלייבט ~~עס~~ ^{אין}
 צייט אויף פרק אחד שחרית ופרק אחד ערבית, און ער קען זיך איינשטעלן
 אין אן אופן אז אין דעם עסק זאל ער טאן נאר אויף יוצא זיין, און ~~אין~~
 כל היום - תורתו אומנתו. ווארום וויבאלד אז דער "בכל אשר תעשה" איז
 נאר א כלי, איז דאך ~~הוא~~ די כמות שבזה ~~הוא~~ ^{אין} צו זיין ענין.
 וכמסופר אימון בעש"ט, אז ער האט אמאל געזאגט צו איינעם אז ער
 דארף האבן בעלט, און אבד גלייך (לאחרי אמירתו) אונעק געגאנגען. דערנאך,
 איז יענער נאך אים נאכגעלאפן, ~~הוא~~ ^{אין} געזאגט און געזאגט צום בעש"ט:
 פאלט וואלט איר צוגעווארט א וויילע, וואלט איך איין געגעבן די בעלט
 גלייך אויפן ארט? האט אים דער בעש"ט גענטפערט דער אויבערשטער האט
 געהייסן "בכל אשר תעשה", ~~הוא~~ ^{אין} געזאגט א פלג - האט געזאגט (צו האט)
 געזאגט אז ער דארף האבן בעלט. ~~הוא~~ ^{אין} ווארטן אויף דעם -
 ער איז געווען פארנאמען מיט בעטערע זאכן.
 און דאס איז די הוראה פון דעם דריטן סיפור: "ולבני הפלגשים
 גו' נתן אברהם מתנות". אמח טאקע א מען ~~הוא~~ ^{אין} צו טאן אויך מיט
 עניני העולם - בני הפלגשים - ס'איז אבער גענוג, אז מען גיט זיי בלויז
 מתנות. וואס אין מתנות איז דאך קיין שיעור ניטא, מען קען געבן וויפיל
 מען וויל, אפילו א קליינקייט. (כאשש אז נתינת מתנה איז מצד דעם וואס
 עביד לי' נתיחא לנפשי, איז עס אבער ניט קיין ענין וואס מען איז יענעם

בכתי"ק: אראפקומען, (פארטרונקען און פארזונקען), [תורת הוי', איז ער, עשיית הכלים, (ולא ברשיעי,
 ח"ו, עסקינן), קוים, דעם "תעשה", איז, ניט אן עיקר, - ותוכנו - א סכום, מיט [ד]עם סכום, אז, ער [הא]ט,
 ער, דעם סכום, איינע פון, [הורא]ות, "תעשה" - [הא]ט, למטה, גאר.

תשורה משמחת הנישואין של שמעון בן-ציון וחי' מושקא שיחיו גולדברג

- יא -

(וערפאן-אויף אסא צען)

עפעס שולדיק, ומכ"ש אז יענער קען ניט מאנען, מען זאל אים געבן ^{מחנה} ~~קדוש~~ וואו דארף מען געבן "כל אשר לו" - "ליצחק". דעם ~~עיקר הזמן~~ ^{עיקר הזמן} און ~~עיקר הכחות~~ ^{עיקר הכחות} דארף מען אפגעבן אין עניני קדושה.

און בשעת מען פירט זיך אין אזא הנהגה, ווערט דערפון "ליצחק",

צחוק עשה לי אלקים, ביז מען וועט זוכה זיין צו דעם יעוד "אז ימלא שחוק פיננו" ⁽⁶⁰⁾.

בכתי"ק: ועאכו"כ -
וויפל מ'זאל געבן, קבע
זיינעם, יצחק - עולה
*59, כליל לה' - עניני.

- יב -

יב. בשבת ווערן נחעלה נכלל די ימי החול פון דער פריערדיקער וואך, ⁽⁶¹⁾
אנהייבנדיק פון זונטיג, דערפאר זאגט מען יעדן טאג פון דער וואך, פון
זונטיג אָן, היום יום ראשון בשבת, יום שני בשבת א.א.וו., וואס "בשבת"
מיינט אַניט נאר "אין דער וואך", כפירוש הפשוט, נאר אויך אין "שבת"
(וכמ"ש הרמב"ן אז מיט דעם זאגן היום יום ראשון בשבת כו" איז מען מקיים ⁽⁶²⁾
די מצוה פון זכור את יום השבת לקדשו), אז אלע טעג פון דער וואך ווערן
געציילט צום קומענדיקן שבת, ווייל זייער עלי' ושלימות איז בשבת.
וואס אזוי איז דאך געווען בתחילת הבריאה, אז דער גמר ושלימות
פון ששת ימי בראשית איז געווען בשבת בראשית. וכמרו"ל מה הי' העולם ⁽⁶³⁾
חסר ~~פני~~ שבת ~~אז~~: ביז שבת איז דער גאנצער עולם - ניט נאר דער
שייל וואס איז באשאפן געווארן ביום הראשון וכו', נאר אפילו דער ~~שייל~~
וואס איז באשאפן געווארן ~~ביום השני~~ געווען חסר, און ערשט בשבת איז
נשלם געווארן יעדער חלק פון דער בריאה.
און אזוי איז אויך בכל שבוע ושבוע, אז די ימי החול ווערן נשלם
אין זייער שבת. נאך מערער: אין די ימי החול איז ניטא קיין תכלית
~~לעצמם~~, זיי זיינען בלויז א הכנה צו שבת
(מאמר המוסגר: ניט ווי דער טעות פון בעלי עסקים וואס מיינען
אז "ימי החול" און "שבת" זיינען צוויי באזונדערע ענינים, שבת און ימי
חול ~~זיינען פארבונדן צווישן זיך~~: אויב ער וויל אז דער שבת זאל בא
אים זיין א חסידישער שבת דארף ער צו אים האבן א הכנה בששת ימי החול,
פון זונטיג אָן. און אזוי אויך לאידך גיסא: בכדי בא אים זאלן זיין
אידישע ששת ימי החול, בהנהגה עפ"י תורה, דארף ער טאן זיין עבודה בשבת
אויף אזוי פיל, אז דאס זאל זיין גענוג ניט בלויז פארן שבת אליין, נאר
עס זאל סטייען אויך פאר די ימים שלאחריו, עס זאל זיין מיני' מתברכין
כולהו יומיו ⁽⁶⁴⁾. ⁽⁶⁵⁾
וכמאמר רז"ל "מי שטרח בערב שבת יאכל בשבת": טרחא איז דאך

בכתי"ק: ו[נתעלה], -[ניט..אויך],- גלייך, אדער ביום השני, - העולם, אלץ, מיט'ן,
לעצמם -.

שער ההגהות - שיחת ש"פ חיי שרה תשכ"ה

- יג -

צפר

וי

צוליב א תכלית וואס קומט ארויס דורך איר. ~~אין טרחא אגבן איז זיין~~

תכלית נישט. און דערפאר שטייט אויף ערב שבת (וואס מען "ערב שבת" דא ^{אנ"י} ווערן געמיינט אלע טעג פון דער פארקער וואך, ^{וואס דערפאר פון זונטיג} ~~אין דער מען זיך גרייטן ען שבת~~) דער לשון "שטרח" ^{ל"ו} דער תכלית פון שש

ימי החול איז נישט אין זיי אליין נאר אין דעם שבת וואס נאך זיי. און

דאס מיינט "יאכל בשבת": ~~דער תכלית פון יעדער ענין נעמט נעדיג~~ ^{די עס ווערט צו זען אגבן-ל"ו} ~~אגבן~~ ^{עס} ער עסט-אויף ~~אין~~ ^{נעמט אגבן} די ענינים וועלכע זיינען אויפגעטאן געווארן דורך דער טרחא.

יג. צווישן די טעג פון דער פריערדיגער וואך - וואס זיינען עולה

ונכלל ^{אין אגבן} שבת - איז אויך ~~געווען~~ דער יום השני, עשרים ^{ל"ו} בחשוון, יום

הולדת פון רבי'ן, "כ"ק אדמו"ר" (מהורש"ב) נ"ע.

ארויסבאקומען דעם מהות פון אט דעם טאג קען מען דורך דער פרשה

בחורה וואס איז פארבונדן מיט אים; ^{ל"ו} דאס ~~אגבן~~ די פרשה פון שני ביז שלישי

אין דער סדרה חיי שרה. ^{ל"ו}

אויפן פסוק ואברהם זקן גו' (פון דער פרשה) זאגט די גמרא אברהם ^{ל"ו}

אבינו זקן ויושב בישיבה הי'. * (וואס אויך פון פסוק אליין איז מוכרח

אז ער מיינט דא נישט נאר זקן כפשוטו, ווארום דאס שטייט דאך שוין פריער

אין תורה כמה פעמים: "ואברהם ושרה זקנים", ^{ל"ו} "ואדוני זקן"; ^{ל"ו} דאס ~~אגבן~~ אויך

בארשטאנדיק פון דעם ~~וואס~~ ^{ל"ו} שטייט ו' זייטער אין דעם פסוק גופאן "בא בימים".

מוז מען דאך זאגן אז מיט "זקן" מיינט דא דער פסוק נאך אן ענין אויסער

זקן כפשוטו). * און אין דעם אליין זעט מען שוין א שייכות צום רבי'ן נ"ע,

ווארום ער האט דאך מייסד געווען די ישיבת תומכי-תמימים. ^{ל"ו}

יד. נאך אן ענין אין דעם פסוק איז פארבונדן מיטן רבי'ן נ"ע; אויך

"ברך אח אברהם בכל" זאגט רש"י: "בכל עולה בגימט" בן ומאחר שהי' לו בן

הי' צריך להשיאו אשה".

כאמור לעיל רש"י איז ^{ל"ו} לכל לראש מפרש פשוטו של מקרא, ~~אין אגבן~~

תשורה משמחת הנישואין של שמעון בן-ציון וחי' מושקא שיחיו גולדברג

- יד -

דער פירוש מוכרח פון פשוטו של מקרא, אין פשטות דארף מען פארשטיין: אין דעם חיוב האב לבנו להשיאו אשה, איז נישט קיין נ"מ צי דער פאטער איז אן עשיר און מבורך בכל אדער נישט. איז דאך נישט מובן: צוליב וואס ³ביט תורה א הקדמה "ברך את אברהם בכל" צו "ויאמר אל עבדו גו" אז אליעזר זאל זוכן א שידוך פאר יצחק? דעריבער זאגט רש"י, אז "בכל" בגימט' בן, און דערפאר הי' צריך להשיאו אשה.

ט' איז נאך אבער אלץ נישט פארשטאנדיק: דאס וואס אברהם האט געהאט א בן, ווייטט מען דאך שוין פון די פריערדיקע סדרות. ¹⁴²אין פ' לך ווערט דערציילט אז דער אויבערשטער האט צוגעזאגט אברהם'ן אז ער וועט האבן א זון יצחק; דערנאך, אין פ' וירא, ווערט דערציילט אז מען האט מבשר געווען אברהם'ן "והנה בן לשרה אשתך" און ווייטער: "ותלד שרה לאברהם בן"; שפעטער ווערן דערציילט כמה פרטים וואס זייגען פארגעקומען בין אברהם ליצחק בנו. צוליב וואס ~~הערציילט~~ (דא תורה) און דאס נישט בפירוש, ¹⁴³בלויז ברמז - אד"ש "אד"ש"א אז אברהם האט געהאט א בן?

אין דער ביאור אין דעם: תורה דערציילט דא, אז דער בן וואס אברהם האט געהאט איז געווען "בכל", ער האט געהאט אין זיך אלע מעלות, און ער איז געווען כל ענינו של אברהם. און דאס איז א הקדמה צו "ויאמר אברהם אל עבדו גו": מצד דעם אליין וואס אברהם האט געהאט א בן, וואלט ער נישט געשיקט אליעזר'ן "אל ארצי ואל מולדתי" דא, ער זאל ארויסנעמען און רבקה'ן פון דארטן, וואס זי איז געווען "אשמתא כשושנה בין החוחים". ⁷²און דאס איז נאך מצד דעם וואס "מצוה בו יותר מבשלוהו", וואלט ער בעסער אליין געטאן דעם חיוב האב לבנו און וואלט געזוכט א אשה לבנו ~~למקומו~~. און נישט געדאכט שיקן אליעזר'ן אזוי ווייט. נאר ווייל יצחק איז געקען "בכל", כל ענינו של אברהם, האט זיך אברהם אזוי שטארק פארלייגט, און געשיקט אליעזר'ן אין א מקום רחוק מיטן ציווי "ולקחת אשה לבני ממשפחתי ומבית אבי". בכדי עס זאל זיין דער המשך הדורות פון כל ענינו של אברהם, האט געמוזט זיין דער שידוך ממשפחתו ומבית אביו. ¹³

בכתי"ק: די, איז, מחדש - [א]ן, דער בכל פון אברהם'ן, ובמילא מחוייב להשיאו אשה - [ווא]ס, אויך, ב[מקו]מו, גע[שיק]ט, און, *73.

תשורה משמחת הנישואין של שמעון בן-ציון וחי' מושקא שיחיו גולדברג

- טז -

דער "והוי" בוך את אברהם בכל", אן דער אויבערשטער האט געבענטשט דעם רבי'ן
נ"ע מיט א זון (יצחק), וואס ער איז געווען "בכל", אזא זון וואס האט געפועלט
דעם בירור און זיכון אין אלע ענינים אויך דע וועלכע געפינען זיך בעומק תחת,
ביז אפילו אין די זאכן וואס אין זיי איז גארניט קענטיק אז זיי האבן א
שייכות צו אידישקייט (אברהם/). און בעבודתו זו איז ער געווען "בכל" -
כל עניניו של אביו.

יז.א. די הוראה מהנ"ל בעבודתינו איז:

די ערשטע זאך דארף זיין-דער "זקן ויושב בישיבה". ווארום בא אידן
הייבן זיך אן אלע ענינים מיט תורה. א חתן פאר דער חתונה איז עולה לתורה,
בשעה מען מאכט א "מי שברך" ^{מחולק} פאר א הולדת פון א אינגל צי א מיידל מאכט מען א
עס בעת עלי' לתורה, און אזוי כל הענינים דארף מען ארויסנעמען פון תורה.
דערנאך זאגט מען, אז וואס אאך נעמט מען ארויס פון תורה ("ואברהם
זקן") - אז עס דארף זיין "בא בימים" - אריינגיין אין די טעג, (וכדיוק
לשון הכתוב "בא בימים" און ניט הימים באים אליו), ד.ה. אז מען דארף אויפטאן
און ממשיך זיין אין וועלט, וואס איז אגדרת מקום ו) זמן, "ימים". און דאס
איז נאך אגדרת נאר מען דארף אויפטאן אויך אין "בכל", ממשיך זיין אלקות
אויך אין די ענינים וועלכע בגילוי האבן ניט זיין שייכות צו אידישקייט.
יח. ווי געזאגט פריער, אן די הוראות "בא בימים" און "בכל" קומען פון
ואברהם "זקן-יושב בישיבה".

פון דעם איז מובן, אז די תלמידים פון תומכי-תמימים - די ישיבה
וואס דער רבי (מהורש"ב) נ"ע האט מיסד געווען ליגט אויף זיי ביחוד די
אחריות פון אויפטאן אין וועלט "בא בימים" און "בכל", ניט באנוגענען זיך
מיט זיך אליין, נאר מאכן די גאנצע וועלט פאר א דירה לו יתברך.

בכתי"ק: און בניני עדי עד - די טעג, אין, מו[גדר] ב[מקום], ניט גענוג, (נאך), דעם "בכל".

שער ההגהות - שיחת ש"פ חיי שרה תשכ"ה

- 3/4 -

אויף ויהיו חיי שרה מאה שנה ועשרים שנה ושבע שנים, שטייט אין
זוהר "אינון חייך כולהו לעילא, מאה שנה לעילא ועשרים שנה לעילא ושבע
שנים לעילא".

דארף מען פארשטיין, וואס מיינט דער זוהר אז חיי שרה איז "לעילא"?
אויך דארף מען פארשטיין וואס ער איז מסיים אין פסוק שני חיי שרה,
וואס טוט ער דערמיט אויף דעם וואס ער זאגט פריער ויהיו חיי שרה גו"ז?
ובפרט לפי מ"ש בזוהר אז אויך דער "ויהיו חיי שרה גו"ז" איז לעילא, איז
וואס איז מען מוסיף מיטן "שני חיי שרה"?
איז פראן אויף דעם ביאורים אין צוויי מאמרים פון רבי'ן (מהורש"ב)
נ"ע - ד"ה ויהיו חיי שרה דשנה העה"ר ודשנת עטר"ה - וואס לכאורה זיינען 5

די ביאורים סותרים זה לזה:

אין דעם מאמר פון שנת העת"ר איז ער מבאר, אז "חיי שרה" איז דער
חיות פון מלכות דאצילות. וואס איר חיות איז פון "חיי שרה" - כתר, עשרים
שנה - חו"ב, ושבע שנים - ז"א. און זי איז מקבלת נאר פון חיי שרה
של מדינת ה"ל (כתר, חו"ב וז"א) נאר פון די פנימיות לעצמות שבהם,
וואס דאס מיינט דער זוהר מיטן ווארט "לעילא". דאס איז דאך בחי' המלכות
כמו שחיה באצילות. דערנאך זאגט ער "שני חיי שרה" - בחי' המלכות פשוט האט
שני חיי שרה.

אין דעם מאמר פון שנת עטר"ה איז ער מבאר דעם "חיי שרה גו"ז"
און דער דעם מאמר פון העה"ב איז דעם ענין פון "שני חיי שרה" איז
ער מבאר, אז דאס מיינט די רוממות והתנשאות שבמלכות, וואס דאס איז
ניט קיין ישנה, נאר דאס איז שני ענין המלוכה וכמו מלך בו"ד שמצד טבע
המלוכה איז ער ברוממות והתנשאות. ואעפ"י אז די רוממות והתנשאות קומט
במורגש, איז עס אבער ניט קיין מורגש נישוח.

ובדוגמה צדיקים הגדולים, אזוי ווי משה רבינו, (כשהי' בהר) שהי'
נזון מזיו השכינה. ער האט געדארפט אנקומען צו מזון, נאר דער מזון איז

בכתי"ק: פון מאה שנה לעילא - אור העצמי און אזוי אויך ועשרים שנה לעילא כו', המשכת ה[עצמות]
שנמשך, המשכת האור, רעדט זיך וועגן יש ומורגש, אז, ומורגש בעצמו (אדרבא - בחי' ביטול בעצם), הגבה
והתנשאות - אבער ניט מורגש, (ולא מצד מעלת שכלו וכו').

תשורה משמחת הנישואין של שמעון בן-ציון וחי' מושקא שיחיו גולדברג

- 7 -

געווען/זיו השכינה⁶⁹ איז דאך דער זיו השכינה געקומען בחגלות ברגש בגופו
(ביז ער איז געווען ניוון פון דעם), ס'איז אבער ניט ~~חני' מורגש כו'.~~¹⁴

וע"ד גופים דלעתיד, וואס אויך זיי וועלן זיין גופים גשמיים, נאר
זיי וועלן זיין בחכלית הזיכוך, און זיי וועלן זיין ניוון מזיו השכינה.⁸⁰

ולכאורה זיינען די צוויי ביאורים סותר¹⁵ זה לזה; דער ערשטער ביאור

איז אז "שני חיי שרה" גייט אויף ~~מלכות נני זי און נני זי~~ ^{צ"ל ירידה} אין ביי"ע, און

לויטן צווייטן ביאור איז "שני חיי שרה" העכער אפילו פון אצילות, ווארום

מצד אצילות קען ניט זיין חיבור ב' הפכים (עס זאל זיין ~~בתגלגול ואעפ"כ~~ ^{מענוף אלפי דארט} ~~הקדו~~ ^{תעלות})

מצד אצילות איז אדער אזוי אדער אזוי. דער חיבור קומט

מצד בחי' אוא"ס שלמעלה מאצילות ~~צ"ל~~ ^{צ"ל}.

כ"ס. אויפן פסוק זכר לעולם בריתו דבר צוה לאלף דור

- וואס דער פסוק איז אין תהלים קאפיטל קה, דער קאפיטל וואס א'5

פארבונדן איז מיטן רבי"ן (מהורש"ב) ג"ע אנהייבענדיק פון זיין איצטיקן
יום הולדת - ⁽⁸¹⁾

אין בריינגט דער צ"צ ברשימותיו לתהלים, צוויי דיעות: א) תתקע"ד ⁽⁸²⁾

דורות נמחו; לפי"ז גייט "בריתו" אויף תורה (כמ"ש א"ט לא בריתי יומם ⁽⁸³⁾

ולילה), וואס איז געגעבן געווארן צו משה רבינו, דער זעקס און

צוואנציקסטער דור פון אדה"ר, און צוזאמען מיט די תתקע"ד דורות שנמחו איז

עס "לאלף דור". ב) תתק"פ דורות נמחו; לפי"ז גייט בריתו אויף מילה, וואס

איז געגעבן געווארן צו אברהם אבינו, דער צוואנציקסטער דור פון אדה"ר.

א) די צוויי דיעות - ~~צ"ל~~ "לאלף דור" גייט אויף משה'ן, ⁷³⁴ ~~צ"ל~~ אויף

אברהם'ן - זיינען מהאים מיט די צוויי דיעות אויפן פסוק אדם אחד מאלף ⁽⁸⁴⁾

מצאתי, א) אז דאס גייט אויף אברהם'ן ב) אז דאס גייט אויף משה'ן.

און דער צ"צ איז דארטן מבאר, אז אלף איז בחי' אצילות. (וכמובן

אויך פון מאמר רז"ל ע"פ אדם אחד מאלף מצאתי: "אלף בני אדם נכנסים ⁽⁸⁵⁾

למקרא כו' אחד מהם יוצא להוראה", וידוע אז מקרא בעשי' ⁷¹ ~~והוראה באצילות~~.)

שער ההגהות - שיחת ש"פ חיי שרה תשכ"ה

- 6 -

ואי דאס איז מתאים לויט ביידע פירושים, ווארום סיי אברהם און סיי משה, זיינען געווען נשמות דאצילות. (86)

עפי"ז איז מובן דער פשט פון סיום הפסוק "ואשה בכל אלה לא מצאתי", דאס-ואשה" זו שרה" (אז שרה איז העכער פון (אלף) אצילות. (87)

ואע"פ אז ענינה של שרה איז אראפטראגן עניני אברהם אין וועלט, בי"ע, (וכנ"ל אז אברהם איז בחי" עלמא גאמטא דאחכסיא, אגאאאאאאאאאאאא אצילות) און ניט נאר ווען ער האט געהייסן אברם (אן א ה"א), שכל הנעלם מכל רעיון, נאר אפילו ווען ער האט געהייסן אברהם בח"א, אב המון גוים, איז ער נאך אלץ געווען אפגעטראגן פון וועלט) און שרה-עלמא דאתגליא, פונדעסטוועגן זאגט מען אז שרה איז העכער פון אצילות (מדריגתו של אברהם), ווייל היא הנוחנת: דער כח צו אראפטראגן בחי" אצילות אין עולמות בי"ע, ביז אין עוה"ז, קומט דוקא פון למעלה מאצילות. (89)

ועפי"ז יתווכו די צוויי פירושים הנ"ל פון רבי'ן (מהורש"ב) ג"ע בענין "שני חיי שרה": דאס גופא אז עס זאל זיין די ירידה אין בי"ע (בפירוש הא"ל, קומט פון למעלה מאצילות) בפירוש הב"א. כא"ל עד"ז געפינט מען אויך אין מיטעלן רבי'נס מאמרם צוויי פירושים עה"פ א שני חיי שרה, וואס לכאורה זיינען זיי המכים, און דער מיטעלער רבי אליין איז זיי מחוור ע"ד הנ"ל:

אין תורת חיים איז דער מיטעלער רבי מבאר אז "שני חיי שרה", איז א העכערע מדריגה ווי "מאה שנה עשרים שנה ושבע שנים". "מאה שנה עשרים שנה ושבע שנים" וואס גייט אויף די ע"ס הגנוזות, וואס זיי זיינען העכער פון די ע"ס הגלויות, וכמאמר הזהר "כלהו לעילא". און "שני חיי שרה" איז העכער אויך פון די ע"ס הגנוזות. און דערפאר זאגט ער שני חיי שרה סתם און דערמאנט נאך קיין מספר גנוזות, ווייל עס איז העכער פון גדר מספר, אלפני אחד מה אתה סופר". (90) און די צוויי ענינים - "מאה שנה וגו'" און "שני חיי שרה" - זיינען אין צוויי באזונדערע זמנים: די מעלה פון "מאה שנה וגו'" וואס איז דא אין

תשורה משמחת הנישואין של שמעון בן-ציון וחי' מושקא שיחיו גולדברג

- כא -

שרה איז איצטער. אז דורך די בירורים וואס מלכות (בחי' ש'ת) איז מברר,
איז זי מעורר די המשכה פון ע"ס הגנוזות. און די מעלה פון "שני חיי שרה"
סתם, וועט זיין אחר תשלום הבירורים, לע"ל.

און דערמיט איז ער מבאר וואס מיר געפינען אז ש'ת איז געווען העכער
פון אברהם'ן כמ"ש כל אשר תאמר אליך שרה שמע בקולה וכמרו"ל אברהם קא
גאני בכנפה דשרה, און שרה מעינא לי' ברישי', אז דאס איז מצד בחי' שרה
לאחר הבירור.

דערנאך איז ער מפרש דעם מרו"ל הנ"ל, אז דאס גייט אויף ענין הבירורים
בזמן הגלות. און זאגט גלייך אין א מוסגר, אז דאס איז קיין סתירה ניט למשנה"ל
אז די מעלה פון שרה'ן אויף אברהם'ן איז בעוה"ב, וויילע אאאאאאאאאאאאאאאא
בפנימיות, איז אויך בזמן הגלות פראן אין מלכות די מעלה וואס וועט זיין
אין איר לעתיד בגילוי.

און בריינגט אויף דערפון דעם מרו"ל ע"פ דומע דודי לצבי, מה צבי ישן
אעינו אחת פתוחה כו". אז אויך בזמן הגלות (הנק' שינה "גאני") איז פראן
בפנימיות די אלע עילויים וואס וועלן זיין לעתיד.

עד כאן המבואר בחו"ה בנוגע לענינינו.
ועפ"ז איז נאך מער פארשטאנדיק דער חו"ך פון ביידע פירושים פון
רבי'ן נ"ע: ניט נאר אז ירידת המלכות אין בי"ע (לברר ניצוצות, וואס ענין
הבירורים איז דאך אין בי"ע דוקא. אין אצילות איז לא יגורך רע, דאדטן דארך
מען ניט מברר זיין) איז מצד דעם נהינת כח פון למעלה מאצילות (כנ"ל סעיף
י"א), נאר אויך אז דורך די בירורים קומט מען צו, צו למעלה מאצילות, און נאך
מערער: דער עילוי וואס ע"ס ווערט ע"י הבירורים, צו (כאטש בגילוי וועט עס
ארויסקומען ערשט לע"ל) בפנימיות פראן אויך איצטער.

כא. עפ"י כל הנ"ל איז פארשטאנדיק וואס דער פסוק זאגט "שני חיי שרה",
ער איז כולל אלע יארן צוזאמען און טיילט זיי ניט אויס אין באזונדערע
סוגים (ווי אין ערשטן האלבן פסוק וואס ער טיילט זיי אויס אין דריי

שער ההגהות - שיחת ש"פ חיי שרה תשכ"ה

- כא -

באזוּנְדֶרֶע סוגים מאה עשרים און שבע), וויילע ס'איז אן ענין אין וועלכן ס'איז
ניטא קיין התחלקות: להפירוש אז דאס גייט אויף למעלה מאצילות, ביז העכער אא
אויך פון ע"ס הגנוזות, איז דער העדר ההתחלקות וויילע ס'איז למעלה מגדר
ציור. ולהפירוש אז דאס גייט אויף ביי"ע איז דער העדר ההתחלקות מצד דעם וואס
אין קיינעם פון זיי איז ניטא קיין גילוי אור.

אין גילויים דוקא איז דא התחלקות, א העכערער אור ^א א נידעריקער
אור, משא"כ בשעת מען שטייט אין א ירידה און עם בלייבט איבער בלויז דער
פועל ממש, איז (סיי מצד הירידה און סיי מצד דעם וואס דאס דוקא איז פארבונדן
מיטן עצם שלמעלה מהתחלקות) איז קיין התחלקות ניטא.
~~דמיון שהיא בעבודת האדם,~~ ^{לפי 5.א.אויך} אז אין דער עבודה פון כחות פנימיים שכל
ומדות, איז דא התחלקות. משא"כ אין קבלת עול אבד (סיי מצד דעם וואס אין דעם
איז קיין גילויים ניטא סיי מצד דעם וואס קב"ע בינדט זיך מיט עצם הנשמה),
איז קיין התחלקות ניטא.

^כ אעפ"י אז אין "מאה שנה וגו'" איז דא התחלקות, וואס דערפאר טיילן זיי
זיך אין דריי באזוּנְדֶרֶע סוגים, איז אבער מצד ענין ההתכללות שבספירות,
זיינען זיי כלולים זה מזה. ס'איז אבער ניט קיין ענין פון אחדות, ס'איז
דריי זאכן וועלכע זיינען כלול זה מזה. משא"כ שני חיי שרה איז אן ענין
אין וועלכן מלכתחילה אבד ^{5.א.א} ניטא קיין התחלקות.

ועפ"י יובן וואס אויף מאה שנה וגו' זאגט רש"י ^ב בת ק" כבת כ' ובת
כ' כבת ז' און אויף שני חיי שרה ^ב כולן שוין לטובה:

מאה שנה וגו' איז ניט ^א שוין. ס'איז דריי באזוּנְדֶרֶע ענינים. ^א ~~שני~~
~~ניט מצד דאס~~ מצד ענין ההתכללות זיינען זיי בדומה זה לזה, בת ק" כבת כ'
ובת כ' כבת ז' ^א כבת מיט א כ"ף הדמיון. משא"כ שני חיי שרה זיינען כולן
שוין, אין זיי א ~~מלכתחילה~~ ניטא קיין התחלקות.

^כ ~~פונקט דוד~~ דאס וואס בת ק" כבת כ' ובת ז' איז נאר בכף הדמיון

שער ההגהות - שיחת ש"פ חיי שרה תשכ"ה

אעפ"כ זאגט ~~יש~~ אריף שני חיי שרה כולן שוין לטובה, דדאריגן - כאטש
 ס'איז געווען זמנים פון ירידה, זיינען אבער אויך די ירידות לטובה.
 וויילע ס'איז דא א מעלה אין אהכפיה אויף עבודה הצדיקים. ⁽⁹⁶⁾ ונמצא, אז (אויך)
 דורך די ירידות פירט זיך אויס די כוונה.
 ועפ"ז קומט אויס נאך א ענין אין "שני חיי שרה", אז דאס גייט ניט
 נאר אויף בחי' העצם שלמעלה מהתחלקות, נאר אויך אגאא לאחר ווי זיי שטייען
 בהתחלקות, איז בפנימיות זיינען זיי "שני חיי שרה", אלע אין איין כלל,
 וויילע מצד הוונה איז "כלן שוין לטובה".
 ווי גערעדט אין די מאמרים פון ש"פ נצבים און חודש תשרי בפירוש הכתוב
 אתם נצבים היום כולכם גו' ראשיכם שבטיכם גו' ועד שואב מימך, אז אין עבודת
 ה' דארף זיין צוויי ענינים: א) "כלכם" - די עבודה מצד העצם, ואעפ"י אז
 ס'איז פראן כחות פרטים, פון ראשיכם ביז שואב מימך, זיינען זיי אבער ווי
 זיי שטייען מצד העצם. און דאס איז די עבודה פון חודש תשרי. ב) ראשיכם גו' -
 די עבודה מצד כחות פרטים, וואס דאס איז די עבודה בכל השנה נאך תשרי, "ויעקב
 הלך לדרכו". נאר אעפ"כ איז אויך דעמולט פועלט די עבודה שמצד העצם שבחודש
 תשרי, אז אויך אין די עבודות פרטיות איז דא התכללות.
 ועד"ז איז אויך אין יעדער מצוה פראן ביידע ענינים: די כוונה כללית
 שבכל המצות בשוה - לקיים רצון העליון. און די כוונה פרטית שבכל מצוה,
 וואס יעדער מצוה איז ממשיך א באזונדער המשכה. ⁽⁹⁸⁾
 און דאס איז די הוראה מהנ"ל בעבודת האדם אז (ניט נאר מצד די עבודה
 אאך דכל השנה, ועד"ז מצד די כוונה פרטיות של המצוה, כאטש אין זיי איז דא
 כמה התחלקות, איז כולן שוין לטובה, וויילע דורך די עבודות פרטיות דוקא ⁽⁹⁹⁾
 פירט זיך דורך די כוונה פון דירה לו ית' בהתחונים.
 פון ר"ה, ועד"ז מצד כוונה הכללית שבמצות, נאר) אויך מצד די עבודה

בכתי"ק: מען, זיי זיינען שוויין (אין דעם וואס זיי זיינען אלע) לטובה - און נאך א טיפערער טייטש
 אין דעם - אז די טובה וואס אין די אלע שנים איז אויך בשווה - ועד"ז וואס קב"ע (וואס איז למעלה
 מהתחלקות כוחות פנימים - און וואס זי איז טוב האמת) איז בשווה אין אהכפיה ואתהפכא, בכל
 התרי"ג מצות וכו', נצבים בשוה (שוויין לטובה), סו"ס.

מאמר ד"ה ויקה בידו תשכ"ה

נדפס בלקו"ש ח"ה ע' 400 ואילך (סה"מ תשכ"ה ע' צג ואילך)

ב"ה. מצורף כאן מאמר דש"פ וישלח.
מקומו לאחר ע' יא.

וענין ריח וקטורת / וועלכע זיינען פארבונדן מיט דעם - מבואר ו[באריכות], הנדפסים, [א]ו[ן] אין, לגילוי, לאמתתו, דאס, אין וואס באשטייט, למטה, בפרט.

אויף "ויקה מן הבא בידו מנחה" שטייט אין חסידות - ⁽¹⁾ ~~באריכות~~ און א' איינעם פון די ביכלאך וואס יצאו לאחרונה ~~מחשבי~~ - ⁽²⁾ אז אלע קרבנות און תפלות (וואס במקום קרבנות תקנום) ⁽³⁾ ווערן אנגערופן בשם מנחה.

דער טעם אויף דעם איז: עבודת הקרבנות, און אזוי אויך עבודת התפלה, איז אן עבודה מלמטה למעלה.

וכידוע די מעלה פון עבודת התפלה (וקרבנות) אויף דער עבודה פון חורה ומצות: תורה איז ענינה - המשכה מלמעלה למטה. וואגנס חורה איז חכמתו של הקב"ה און דער לימוד התורה פון דעם מענטשן-איז נאר אבן אן אופן פון "הען לשוני אמרתך", ⁽⁴⁾ ער זאגט=נאך דעם אויבערשטענס ווערטער. אפילו מצות, וואס ביי זיי איז דער עיקר אז דער אדם זאל זיי מקיים זיין איז אבער אין וואס באשטייט זיין עבודה - אין מקיים זיין וואס דער אויבערשטער איז מצוה. און אויב א מענטש זאל טאן מעצמו ~~אז~~ זאך אויף וועלכער דער אויבערשטער האט ניט אנגעזאגט, און זאל דערביי טראכטן צו מקיים זיין ~~מצוות השם~~, וועט ער דערמיט עובר זיין אויף בל חוסוף. משא"כ תפלה (ועד"ז קרבנות) איז ⁽⁵⁾ ענינה, תפלה ובקשה האדם, און ⁽⁶⁾ אויך וואס איז ער מחפץ, אויף די ענינים וועלכע פעלן אים. און כאטש אז אויך תפלה איז א מצוה, איז אבער דאס ⁽⁷⁾ און גופא די מצוה, אז דער אדם זאל בעטן אויף זיינע ענינים.

און ווייל תפלה איז עבודה מלמטה למעלה, האט זי די מעלה פון "למעשה ידיך תכסוף", וואס דערפאר "דערלאנגט" זי למעלה העכער ווי עבודת ההמשכה שמלמעלה. און דעריבער ווערן אלע תפלות גערופן "מנחה", "ר"ת: מ"ן ח" ה" ⁽⁸⁾ ופירושו: מ"ן - העלאת מייך נוקבין מלמטה למעלה; ח" - וואס דערלאנגט אין מזל השמיני שלמעלה מהשתלשלות; ה" - און פון דארטן ווערט עס נמשך (ביז-?) אין ה' תתאה, ספירת המלכות שורש ומקור הנבראים, שעל ידה זאל עס אראפקומען אין בי"ע ביז אין עשי' הגשמית, עס זאל זיין רופא הולים ומברך השנים וכו'.

ב. פונדעסטוועגן, הגם אלע תפלות ווערן אויך גערופן בשם מנחה, איז ⁽⁹⁾ פון 43 פראגן וואס אייך תפלה וואס זי ווערט במיוחד אנגערופן בשם תפלת המנחה, איז ⁽¹⁰⁾ ~~מנחה~~ ⁽¹¹⁾ ~~מנחה~~ ⁽¹²⁾ ~~מנחה~~.

בכתי"ק: וענין ריח וקטורת וועלכע זיינען פארבונדן מיט דעם - מבואר ו[באריכות], הנדפסים, [א]ו[ן] אין, לגילוי, לאמתתו, דאס, אין וואס באשטייט, למטה, בפרט.

שער ההגהות - מאמר ד"ה ויקח בידו תשכ"ה

- ב -

ד' עיקר מובן, אז עיקר ענין פון "מנחה" - (א) די העלאה מלמטה למעלה, ובמילא אויך (ב) די המשכת האור שלמעלה מהשחלשות - איז פראן אין תפלת קמנחה דוקא. וואס דערפאר זאגן חז"ל "לעולם יהא אדם זהיר בתפלת המנחה, שהרי אף אלי' לא נענה אלא בתפלת המנחה".⁽⁷⁾
~~אויך דאס איז אזוי, ווייל די עבודה פון תפלת המנחה האט א מעלה~~
 מיחדת אויף די אנדערע תפלות. תפלת שחרית איז בתחילת היום, איידער דער מענטש איז נאך פארנומען און טרוד בעניני העולם; תפלת ערבית איז שוין בסוף היום, נאך דעם ווי ער האט זיך שוין אפגעליידיקט פון די טרדות היום. אבער תפלת מנחה קומט אויס צו דאוונען אין מיטן רעכטן קאך בעניני עוה"ז,⁽⁸⁾ און ניט געקוקט אויף זיינע עסקים און טרדות וכו' רייסט ער זיך אפ פון זיין און דאווענט מנחה - אויך אט דער עבודה אגד דער עיקר ענין פון העלאת מ"ד.
 ג. דאס איז אויך דער טעם, אויף דעם וואס תפלת המנחה איז נגד כנגד קרבנות, ווי תפלת שחרית וערבית, נאר) כנגד קסורת. וכמ"ש "הכוך תפליה מהירה להייר משאח כפי מנחת ערב".⁽¹¹⁾

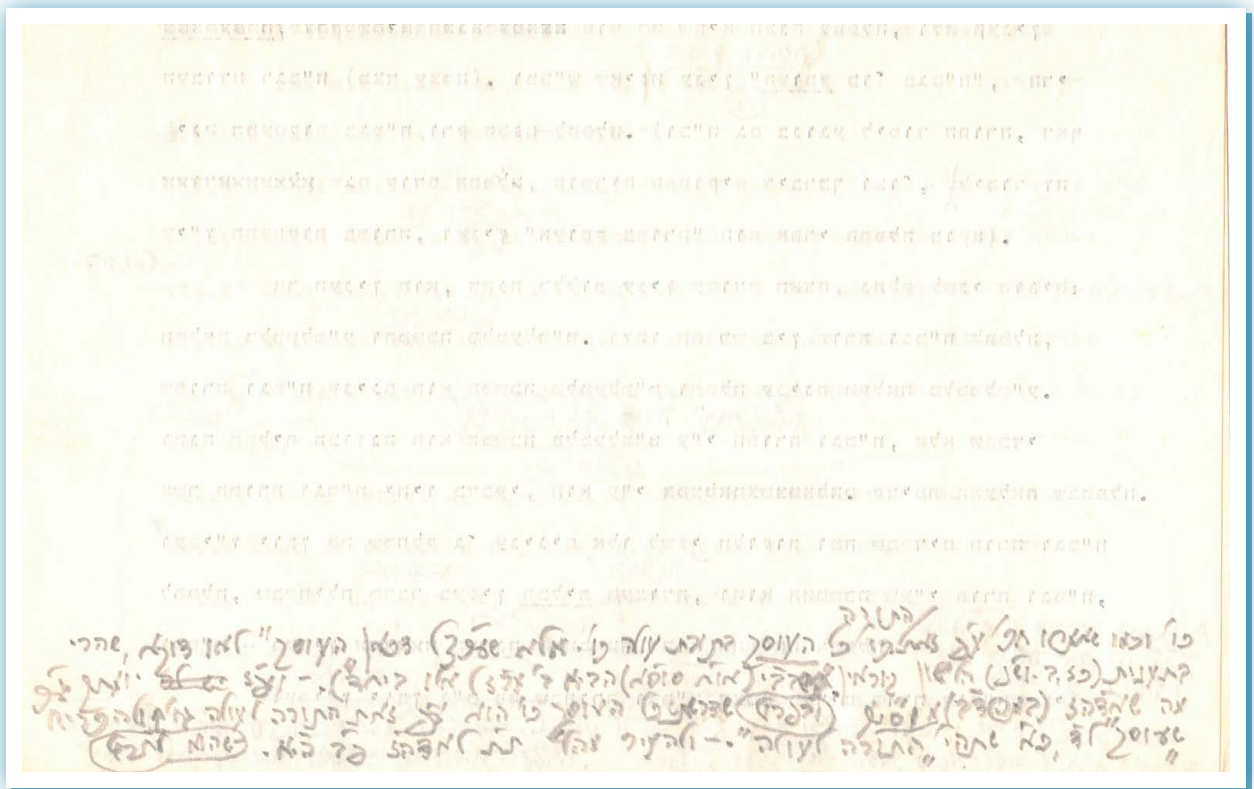
בכתי"ק: ביז למטה מטה, ווערט, איז, ארויס, עניני העולם, בא, דא דעות (ביז) - הלכה למעשה) אז זי.

(1) ד"ה ויקח גו' בקו"א, חו"ח ואוה"ח. ופה ראה ריח בני (שמ).
 (2) באב. מספר (31) 12.
 (3) ברכות כו, ב.
 (4) תהלים קיט, קעב. וראה דרכי משה (פנה) אשר חפצו בשמחה אונם הרי"ת (ע"ה) (א"ח)
 (5) איוב יד, טו. ויז-ג-קנין ע"ה ד' צו"ע. * ויז' ומה רצון גו' ה' צ"ה: (ע"ה) רחמי ה' (קמ"ה) פ' ק"י.
 א"א
 (6) חו"א כה, ד. * (ע"ה) ה' א"ת (יהי גו' רב) א"ה ד' ע"ה.
 (7) ברכות ו, ב. - "והגם דבגמרא שם הנה ר' יוחנן ורב נחמן בר יצחק ס"ל דאף בתפלת ערבית ושחרית הוא כן, וכ"מ הנה אלי' נענה בתפלת המנחה, דמזה מובן דתפלת מנחה היא גבוה במעלה ומדריגה על התפלות דשחרית וערבית" (רד"ה לעולם יהא אדם הרצ"א, קונטרס טו). וראה להלן הערה 19.
 (8) וגם תפלת המנחה היא בזמן שהשמש כבר פנה, שזה מורה על ההסתר יותר (אוה"ח וישלח רלה, א).

בכתי"ק: וד"ה ראה ריח בני (שמ), (31) 12, וראה ברכות (כב, א) אשר אפילו כשהאדם כבר אומר הד"ת נאמר עליהם הלא כבר דברי כאש, ועד - בנוגע להלכה בפועל. * (4) תפלה רחמי היא (ברכות כ, ב). ראה רמב"ם ריש הל' תפלה: תפלה .. שיהא אדם מתחנן ומתפלל כו' (וביותר להרמב"ן שם שמדאורייתא מצותה תפלה בעת צרה). * (6) לשנות הגשמיית (ראה קו"א רד"ה להבין מ"ש בפע"ח). ג"כ רד"ה והוא עבר לפנייהם תרכ"ז, בעולם -.

שער ההגהות - משיחות ש"פ וישב-מקץ השלמה לד"ה פדה בשלום תשכ"ו

המשך מאחורי הדף

בכתי"ק: הוספה, משיחת ש"ק פ' .. ה'תשכ"ו, פדה בשלום (, הקשה, [ש]ת[י], בא, במאמר, [וה]ן, [לש]ת[י], ה[לשון], היינו, ב[אדם], א., זמן ת"ת) עיין שו"ע אדה"ז ר"ס קנה: כל איש ישראל חייב .. לקבוע לו עת לת"ת ביום ובלילה .. ועת זו שביום מצוה מן המובחר לקבוע אותה מיד אחר התפלה קודם שילך לעסקיו., ו[מעלת], [תפלת], [למטת], וכפס"ד -, ילך לעסקיו - בהם, [שאי]ן יהיב פרוטה, של, [ל]לימוד, 2) וצע"ק מארז"ל (שו"ע אדה"ז סוס"א) דטוב לומר פ' העולה כו' וכמו שאמרו חכ' ע"פ זאת התורה כו' כל העוסק בתורת עולה כו'. אלא שעכצ"ל דכאן "העוסק" לאו דוקא, שהרי בתענית (כו,ב וש"נ) הלשון קוראין. ובפרט שבב"י (או"ח סוס"א) הביא ב' מרז"ל אלו ביחד). - ועפ"ז יומתק ג"כ מה שאדה"ז (במהד"ב) מוסיף שדרשת כל העוסק כו' הוא ע"פ זאת התורה לעולה גו' שהוא לתרץ ולהכריח ש"עוסק" ל"ד, כ"א שתהי' "התורה לעולה". - ולהעיר מהל' ת"ת לאדה"ז פ"ב הי"א. [ו]עיקר, היא בשתיים, לעשות לו ית' דירה בתחתונים, [לש]ת[י], המכוון, ש[ה]י[א], לזה, ובכל זה, אף שדירה בתחתונים נעשה יותר ע"י גמ"ח מאשר ע"י תורה .)

תשורה משמחת הנישואין של שמעון בן-ציון וחי' מושקא שיחיו גולדברג

וּמֵאֵי קִרְיָהּ קִרְיָהּ הַלְּבָנִי (ג' - ב' - ג' - ד' - ה' - ו' - ז' - ח' - ט' - י' - י"א - י"ב - י"ג - י"ד - י"ה - י"ו - י"ז - י"ח - י"ט - כ' - כ"א - כ"ב - כ"ג - כ"ד - כ"ה - כ"ו - כ"ז - כ"ח - כ"ט - ל')
בתורה וגמ"ח עצמם, עיקר המעלה הנר בתורה ~~הוא~~ ^{הוא} ת"ת כנגד כולם. ואף
שמבואר באגה"ק (סי' ט') אשר עכשיו עיקר העבודה הוא בצדקה, ~~הנה זהו~~ ^{הנה זהו}
עכשיו דוקא, בעקבות משיחא שנפלה סוכת דוד עד בחי' רגלים ועקביים שהיא
בחי' עשי', אבל בימי דגד המלך (שאמר הפסוק פדה בשלום גו') ~~וכן בימי~~
רז"ל (שהם אמרו כל העוסק כו') עיקר העבודה אצלם ~~היתה~~ ^{היתה} תלמוד תורה, כמבואר
באגה"ק שם.

ועפ"י יובן סדרן של ג' ענינים אלו: תורה, גמ"ח ותפלה (בצבור),
שסדר זה הוא מלמעלה למטה, לפי חשיבות הענינים: בתחילה תורה אשר (בימיחם)
היא עיקר המעלה, אח"כ אצא גמ"ח שהיא למטה מתורה כנ"ל, ואח"כ תפלה, שהיא
למטה משניהם, ~~שהרי אינה אלא הכנה להמשכה דתורה וגמ"ח, כנ"ל.~~
אך עדיין ~~אנו מובן~~ ^{שהרי התורה היא נצחית. דמזה מוכרח אשר}
הסדר בג' ענינים אלו שבמאמר זה, ~~אצא מתאים הוא גם עכשיו. וי"ל עפ"י~~
המבואר במ"א ~~שעלה בהעלאה על המשכה. ולפי"ז, תפלה שהיא העלאה מלמטלמ"ע,~~
גדלה מעלתה על תורה וגמ"ח. ועפ"י יובן סדרן של ג' ענינים אלו גם עכשיו,
שסדר זה הוא מלמטלמ"ע: בתחילה - תורה, אח"כ גמ"ח, אשר (עכשיו) היא למעלה
מתורה, ואח"כ תפלה, שגדלה מעלתה על המשכה דתורה וגמ"ח, כנ"ל.

השמטה בע"א

ולכאורה הי' אפשר לתרץ, שטעם הסדר אצא גמ"ח הוא מצד הסדר
שבפסוק. שבתחילה נאמר בשלום שהוא תורה וגמ"ח, ואח"כ באמר כי ברבים היו
עמדי שהו"ע תפלה בצבור. אבל עדיין יוקשה בסדר הכתוב עצמו, ~~שהוצרך לומר~~ ^{שהוצרך לומר}
חלה ברבים היו עמדי ואח"כ פדה בשלום נפשי. ואף שלפי פשוטו "כי ברבים
היו עמדי" הוא נתינת טעם על "פדה בשלום נפשי", ואין מקרא יוצא מפשוטו,
הרי מצינו בכמה וכמה כתובים, אצא גמ"ח ~~אך~~ טעם הדבר להדבר עצמו.

(3) ע"י קצת סביב שיהא יראה (הסני).

בכתי"ק: וכמשי"ת בתניא במעלת הצדקה) - נוסף על שכן סדרן במשך היום מביהמ"ד לעסקיו כו' כנ"ל,
הרי, א[מרז"ל], הרי, הי', [ועפ"כ] [ז], צ"ל, 3) עיין ג"כ לקו"ת סד"ה שובה ישראל (השני), [ש] [בהעלאה] יכול
להגיע למעלה יותר מאשר, שלכאורה.

שער ההגהות - משיחות ש"פ וישב-מקץ השלמה לד"ה פדה בשלום תשכ"ז

- ג -

ב. ^{ההגה} ונהנה בעצם מה שאומר כל העוסק כו', שמדבר בנוגע אדם העוסק ולא בענין התורה גמ"ח ותפלה בצבור עצמם, צמצמם צמצמם הנה בענין העסק התורה גמ"ח ותפלה בצבור, שהם כללית כל הקוין, ישנם ב' ענינים. א' מה שנוגע להעולם, אז אין וועלט זאל זיך אפסאן די ענינים של ג' הקוין, שעיי"ז יהי' דירה לו ית' בתחתונים. והב' מה שנוגע לאדם העובד. אז ער דארף טאן אט ג' ענינים, אלג.

(ובדוגמת מה שבאכילת קדשים ישנם ב' ענינים: א' מצות אכילת קדשים, שמצוה זו היא על האדם האוכל, ויש בה כמה תאנים (למשחה, לגדולה, אינו חי). ב', בנוגע להקדשים, שלא יבואו לידי נותר (ובענין זה אין נוגע התנאים דלמשחה וכו' - ראה לקו"ש (כרך ג') ע' 949 בהנסמך שם) ונהנה מכיון שהפדי' בשלום באה ע"י העבודה דעסק התורה גמ"ח ותפלה בצבור, מובן מזה, אשר איש זה, מי שנפדה, צריך לעסוק בג' ענינים אלו. וצריך אצאץ להבין ^{ווער עס פירט צו פיר הארץ האמת אדאקא.}

והנה בנוגע לענינינו (גאחת רבינו הזקן), הרי מובן, אשר העסק צ' בג' דברים אלו-נוגע לאדם העובד, היינו א' רבינו הזקן, אשר הוא נפדה בשלום. דמכירת שכותב "כשקריתי בפסוק פדה בשלום כו' יצאתי בשלום", הרי מובן אשר הוא עצמו עסק בג' ענינים אלו בהיותו במאסר וועיי"ז הוא נפדה בשלום. וצריך להבין, אין אצאץ הי' שייך אצלו בהיותו במאסר העבודה דתפלה בצבור. דבשלמא צלימוד התורה, הי' שייך גם בהיותו במאסר, וגם גמ"ח הי' יכול לקיים בהיותו במאסר ע"ד שאמר הלל, עזאזא כשהי' הולך לאכול, שהוא הולך לגמול חסד עם העלובה ועני' הוא גופו, אבל אין הי' יכול להתפלל בצבור? והענין הוא, כמו שמבאר כ"ק אדמו"ר הצ"צ (שהשנה היא שנת המאה להסתלקות הילולא שלו) בנוגע לדוד המלך, שמזה מובן גם בנוגע רבינו הזקן - דתפלה יחיד שהרבים צריכים לו הוא כמו תפלה בצבור.

והנה צמצמם צמצמם צמצמם ידוע פירוש רבנו הזקן בעל הגאולה והשמחה על מרז"ל כאן ליחיד כאן לצבור, דכאן ליחיד הוא בהי' יחידה שבנפש. ומזה שהגמרא מדמה "כאן לצבור" לענין "כאן ליחיד" (בעשי"ת), מובן אשר גם הענין

ההגה
ההגה
ההגה

בכתי"ק: ב. ולהבין, ע"ד, [בעסק], ג', [אוי] [פסאן], אין די, לאכול הזבח, (4) להעתיק מהלקו"ת (5), (6), [גאו] [ל] [ת], (7) ועד"ז בפדית דוד המלך במלחמת אנשלוס. וכמו, יצאתי, ולכן פעלה קריאתו, ד[לימוד], ובאופן דעוסק, עסק [גמ"ח], (8) תניא... (9) ברשימותיו לתהלים.. (חסר סיום השיחה)

תחילת ד"ה הפך ים ליבשה תשכ"ז

נדפס בסה"מ מלוקט ח"א ע' תק

בס"ד, אחרון של פסח, בסעודה, היתשכ"ז

הפך ים ליבשה בנהר יעברו ברגל שם נשמתה בו, והפי' בזה הוא, הפך ים ליבשה לשון עבר מדבר בקריעת ים סוף, בנהר יעברו ברגל לשון עתיד קאי על לעתיד לבוא, שאז יהי' והניף ידו על הנהר בעים רוחו, לאחרי אשר והתרים ה' את לשון ים מצרים, ושם נשמתה לע"ל בו, בו בעצמותו. וזוה שמקשר הפך ים ובנהר יעברו, אף שזמן רב ביותר ביניהם, מובן שהפך ים ליבשה הוא הגתנית כח שהיה אח"כ בנהר יעברו ברגל, וכמ"ש כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות, שאין זה דוגמא בעלמא אלא שתלוי זה בזה, שהציאה ממצרים מביאה להגאולה העתידה, ולכן לומדים במה פרטים של גאולה העתידה מגאולת מצרים. והנה עוד פי' בזה אשר כל הכתוב מדבר בקרי"ס דכל ג' הענינים היו בקרי"ס מובן בפשיטות שישנם שייכות זל"ז, ומ"ש בנהר יעברו ברגל ושם נשמתה — לשון עתיד — מורה על התמידות, דבכל עלי' לרגל ה' העברה בנהר, וגם כפשוטו הרי נהר הידוע, סתם נהר (בתנ"ך) הרי זה נהר פרת, הנה הכח ע"ו והתחלה ה' בקרי"ס. וכן שם נשמתה בו, דוהו מה שבקרי"ס הייתה שירת הים וכא"א מראה באצבעו ואומר זה אילי ואנותו נשמתה לו בעצמותו, הנה כמו"כ הוא בכל שמחה של מצוה ושמחת רגלים ועלי' לרגל דיראה כל כו' שבא לראות את פני ה' בפרט.

והנה בקרי"ס כתיב לגזור ים סוף לגורים כי לעולם חסדו והעביר ישראל בתוכו כל"ח, דמאמרו ב' פעמים כל"ח מוכח שכל ענין חסד משני אלה הוא חסד בפ"ע, וכמ"ש בהגדה כמה מעלות טובות למקום ולינו כו' קרע

(1) תהלים טו, ו.
 (2) תוי"א סד"ה וירא ישראל, ובכ"מ.
 (3) ישעי' יא, טו, ובשניהם (בנהר בפת"ח, הנהר) נהר הידוע.
 (4) מיכה ה, טו.
 (5) תוי"א סד"ה או ישיר ד"ה לסופתי ס"ו, ובכ"מ.
 (6) עיין תוי"ת ד"ה ועתה הרם, וז"ל ד"ה דבר אל ויידועו.
 (7) להעיר מבכורות נה, א.
 (8) דאה תענית פ"א מ"ג.
 (9) בתרגום (תהלים שם) ובכמה ממפרשי התנ"ך — ובנהר יעברו היינו בירון בביאתם לארץ, ולהעיר אשר לולא שגרם החטא הייתה ביאה זו לעולם, וא"כ פי' זה נכלל בפ"י הא.
 (10) תהלים קלו, יגיד, וראה ג"כ שער האמונה פמ"ג ואילך.

— 17 —

וגם היה ויחיה הרם
 חסד - אהות עליו
 דנהר יעברו עליו 15
 פ"ה הוא חסד
 חסד - אהות עליו

אה"ה - אהות עליו (15)

בכתי"ק: נלמדים כמה, ועפ"ז, וסתם, ובו, דאז יראה, ובסד"ה ואתה הרם להצ"צ - אוה"ת ע' תיה: בנהר יעברו שעלי' זו דקיי"ס הוא למע' מבחי' נהר, וראה ג"כ ד"ה דבר גו' וישונו - להצ"צ - פ"ה (אוה"ת ע' שצט), עוד פי'.

שער ההגהות - שיחה לעסקניות דמוסדות תות"ל ובית רבקה כ"א אלול תשכ"ז

שיחה לעסקניות דמוסדות 'תות"ל' ו'בית רבקה', כ"א אלול תשכ"ז

נדפס בשיח"ק תשכ"ז ע' 372

ב"ה. שיחה פון כ"ק אדמו"ר שליט"א פאר די עסקניות פון די מוסדות תומכי תמימים און בית רבקה, כ"א אלול ה'תשכ"ז

חודש אלול איז דאך דער לעצטער חודש פון דעם אוועקגייענדיקן יאר, און ווי אין יעדע בעל-הבתישקיים, מאכט מען דאך, ביים אפשוט פון יאר, א חשבון און א סך-הכל ווי אזוי דער יאר איז דורכגעגאנגען. אט-דער חשבון און סך-הכל ווערט געמאכט מיטן צוועק און דער כוונה זיך צוצוגרייטן צום נייעם יאר: אז די אלע גוטע זאכן פון פארגאנגענעם יאר זאלן אין דעם נייעם יאר זיין אין א בעסערע און פארשטארקטער מאס; און אז פאר דעם וואס מ'דארף צוגעבן אויף להבא, זאל מען באלד מלכתחילה אויסארבעטן פלענער ווי אזוי דער צוגאב זאל זיין, בכדי עס זאל קענען זיין אין דער גרעסטער מאס און בעסטער מאס און אין א מסודר'דיקן אופן, וואס דאן איז די הצלחה פארזיכערט און - אין א גרעסערער מאס.

אט-דאס איז דער אלגעמיינער באדייט פון דעם גאנצן חודש אלול, וועלכער ווערט אויך אנגערופן חודש הרחמים, ווייל אין דעם חודש גיט דער אויבערשטער זיינע ספעציעלע ברכות און זיין מידת הרחמים: אז דער חשבון און די צוגרייטונג זאלן זיין מיט א סך הצלחה. און בפרט אין די טעג פון ח"י אלול ביז ראש השנה - וואס זיי זיינען צוועלף טעג אנטקעגן די צוועלף חדשים פון יאר - שטעלן זיי מיט זיך פאר א באזונדערס-צוגעפאסטע צייט, אז דער גענויער און פרטיות-דיקער חשבון פון די פארגאנגענע חדשים, וואס ווערט דאן געמאכט, זאל זיין א חשבון צדק, א ריכטיקער און ניש קיין גענארטער, וועלן במילא אויך די צוגרייטונגען און פלענער פארן נייעם יאר זיין ריכטיק און מיט מער הצלחה. אזוי איז עס יעדן יאר, און באזונדערט היינטיקן יאר. ווארום, ווי שוין פיל מאל גערעדט, האט זיך יעדע יאר זיינע ספעציעלע אויפגאבן, אין צוגאב צו די ענינים וועלכע זיינען גילטיק פאר אלע יארן אין אלגעמיין. ווי יעדער בעל הבית'טע ווייסט עס אין איר בעל-הבתישקיים: הגם עס זיינען פאראן א סך ארבעטן און באשעפטיקונגען וואס דארפן געטאן ווערן יעדן טאג, האט דאך יעדער טאג זיינע ספעציעלע פליכטן וועלכע מ'דארף באווארענען און ענינים וועלכע דארפן געטאן ווערן. און אט אזוי איז עס אויך בנוגע דעם חשבון צדק פון יאר-אפשוט:

בכתי"ק: איז, עס דארף זיין אין א, נאך, [בעסערע], די זאכן, [עס, לויט, באזונדער] [היינטיק], [יעדע].

תשורה משמחת הנישואין של שמעון בן-ציון וחי' מושקא שיחיו גולדברג

- ב -

יעדעט יאר פאדערט זיך א חשבון צדק, און היינטיקן יאר - מיט א באזונ-
דערער הוספה. ווייל ווי שוין גערעדט מערערע מאל, איז דער יאר וואס גייט
אוועק א שנת הקהל, ד.ה. א יאר וואס האט זיך אנגעהויבן - ווען דער בית-
המקדש איז געווען א גאנץ - מיט צונויפזאמלען אין בית-המקדש אלע אידן,
מענער, פרויען און קינדער, און אפילו קליינע קינדער, מיטן צוועק צו
דערווארעמען זיי, מאכן זיי לעבעדיקער און ליכטיקער אין די געפילן פון
אהבת ה' - פון ליבשאפט צום אויבערשטן, און יראת ה' - פון מורא האבן פאר
אים, און אז דורך דעם זאל זייער טעגלעכע אויפפירונג זיין אזוי ווי דער
אויבערשטער וויל. און אין רוחניות'דיקן זינען, איז דאך אט-די ארבעט
פון "הקהל" פאראן אויך אין אונזער צייט.

פארשטייט מען דערפון, אז מאכנדיק דעם חשבון און אונטערציענדיק דעם
סך-הכל ביים אפשוט פון שנת הקהל, דארף זיין היינטיקס יאר דער צוגאב צו
יעדן יאר: אפגעבן זיך רעכענונג ווי אזוי מ'האט דורכגעפירט דעם צוזאמען-
קלייבן פון די ארומיקע: וואס איז געטאן געווארן, צום אלעם ערשטן מיט
דער אייגענער פאמיליע; מיט די אלע אידן וואס געפינען זיך אין אצאם זיין
סביבה, וועלכע ער קען נאר דערגרייכן?

און אין טיפערן זין: וואס האט מען געטאן בנוגע דעם "הקהל" פון די
אייגענע כוחות און די אייגענע מחשבות (טראכטונגען) און דיבורים (רייד)
און מעשים (טואונגען), אז זיי זאלן אלע זיין דורכגעדרונגען מיט אהבת ה'
און יראת ה', מיט תורה און אירע מצוות - וואס דאס אלץ דארף געטאן ווערן?
היינטיקן יאר?

און און דעם צווייטן, ווי געזאגט, האט מען די ספעציעלע ברכות איצט, אין
די טעג פון רחמים - וואס דער אויבערשטער האט דאך אומבאגרענעצטע רחמים
צו יעדן איינציקן אידן, צו יעדערן און יעדערער אין וועלכן צושטאנד זיי
זאלן זיך ניט געפינען; און מצד זיינע אומבאגרענעצטע רחמים, גיט ער אויך
אומבאגרענעצטע ברכה און הצלחה - אז מ'זאל דורכפירן אט-דעם חשבון אין א
גוטן אופן און אננעמען גוטע באשלוסן און שטארקע החלטות אויפן נייעם יאר.

שער ההגהות - שיחה לעסקניות דמוסדות תות"ל ובית רבקה כ"א אלול תשכ"ז

- ג -

וואס דאס ברענגט אראפ די כתיבה וחתימה טובה, עס זאל ווערן פארשריבן
און פארדינגל א גוטער און זיסער יאר, פאר זיך און די אלע ארומיקע.

* * *

אט דאס אלץ איז גערעדט געווארן פאר יעדער און יעדער אין זייער
פריוואטן לעבן. קומט נאך צו א ספעציעלער זכות און א ספעציעלע הצלחה פאר
די וואס דער אויבערשטער האט זיי באגליקט און זיי טוען אויך פאר א צווייטן

אידן; און זיי טוען דאס מיט איבערגעבנקייט און ווארעמקייט <sup>במשך דעם פאר-
גייענדיגן יאר - כדי צו העלפן א צווייטן אידן</sup> און נאך מערע ^{ידידה העלפן}

אים דערציען זיינע קינדער אין א גוטן אידישן וועג - זיי זאלן זיין ווי
דער אויבערשטער האט געוואלט אז זיי זאלן זיין - וואס דורך דעם וועט דער
אויבערשטער אויך טאן אט-דאס וואס זיי ווילן; און זיי געבן אלץ אין וואס

זיי נויטיקן זיך-אין געזונט און אין פרנסה און אין נחת פון קינדער און
קינדס-קינדער, און ^{אין זייער אידות}

וואס אט-די אלע האבן א ספעציעלע ברכה און הצלחה פון דעם אויבערשטן,
אז זיי זאלן ^{ידידה} דעם חשובן און אונטערפירן דעם טן-הכל פון זייער

ארבעט אין פארגאנגענעם יאר מיט א פעסטן און גוטן באשלוס אויפן נייעם יאר:
נאך מער צו פארשטארקן און פארשפרייטן זייער העכסט-וויכטיקע ארבעט אויף
צו שטיצן און זען אז עס זאלן פארברייטערן ווערן די אלע מוסדות ווי ישיבת

"הומכי המימים" און די מוסדות הינוך פאר אידישע טעכטער ווי "בית רבקה", וואס
און זיי זאלן קענען אנגיין מיט זייער ארבעט אין א פארגרעסערטער מאס, וואס

דאס וועט צושטעלן דעם אויבערשטן געזונטע קינדער, געזונטע ^{אין גליל} און
געזונטע טעכטער, און דעם נייעם אנקומענדיקן יאר.

און דאס וועט נאך מער פארגרעסערן דעם אויבערשטנס ברכה פאר די אלע
וואס טוען אין דעם, אז זיי זאלן - ווי גערעדט פריער - פארגרעסערן זייער
ארבעט אין גוטן געזונט און אין א גוטער שטימונג, און האבן די כתיבה וחתימה

טובה לשנה טובה ומחוקה פאר יעדער פון אידן און אלעפון צוזאמען, צוזאמען
מיט די בני-בית, מיט די פאמיליעס, אז ס'זאל זיין א גוטער יאר און א זיסער

בכתי"ק: געחתמעט, עס, פאר די וואס זייער, באשטייט אין, און הצלחה אין זייער
ארבעט, פארזאמעלטע דא, מאכען, [פארברייטערן], [ישיבת], [ת], אז, זיין, צו.

- ד -

יאר און א געבענטשטער יאר אין אלעם וואס מ'נויטיקט זיך סיי בגשמיות
און סיי ברוחניות, ביז מ'זאל זוכה זיין בקרוב ממש צו דער אמת'ער און
דער פולקאמענער גאולה, די אויסלייזונג פון גלות דורך משיח צדקנו, וואס
וועט קומען אונז אויסלייזן און פירן אין ארץ הקדושה בשמחה ובטוב לבב.

בכתי"ק: אונז.

משיחת י"ט כסלו תשכ"ח נדפס בלקו"ש חכ"א ע' 441 ואילך

בס"ד, קטע משיחת יט כסלו ה'תשכ"ח.

א. ווי באוואוסט אז כ"ק מו"ח אדמו"ר האט פאנאנדערגעטיילט דעם חניא אויף ימי השנה, אז מען זאל אלע טאג לערנען דעם שיעור חניא וואס איז שייך צו דעם טאג (נוסף אויף די אנדערע צעמפצמפצמפצע שיעורי לימוד אין חסידות בכלל און אין חניא בפרט, וואס יעדערער דארף לערנען לפום שיעורא דילי'). און לויט ווי דער רבי האט אויסגעשטעלט, הויבט מען אן לערנען דעם חניא בי"ט כסלו ר"ה לחסידות, און מען פארענדיקט אים בערב יט כסלו לשנה הבאה.

און מצד דעם וואס צו יט כסלו איז מען מסיים דעם חניא, האט מען איינגעפירט אז אין דער החוועדות פון יט כסלו איז מען מבאר א ענין אין חניא, כמנהג ישראל אז צו א "סיום" זאגט מען א "הדרן". נאר אזוי ווי דעם סיום פון חניא האט מען שוין מבאר געווען כמה פעמים, איז מען לפעמים מבאר א אנדער ענין אין חניא. און בשנה זו - וועט מען מבאר זיין די החחלה פון פרק יו"ד שבשעה"ה"א, וואס דאס איז דער שיעור חניא וואו מען האלט אין לימוד החניא דורכן רדיו.

ב. אין אנהייבס פרק יו"ד שבשעה"ה"א איז דער אלטער רבי מבאר דעם צאצא "ענין היחוד של הקדוש ב"ה ומדותיו", דעם יחוד וואס דער אויבערשטער איז מיוחד מיט זיינע מדות, כמאמר "איהו וחיהו חד איהו וגרמוהי חד", אז דאס איז "כעין יחוד אור השמש שבתוך גוף כדור השמש עם גוף השמש": דער אור השמש איז פראן ניט בלויז בחלל העולם (אויסערן שמש), נאר אויך אין דעם שמש גופא, אין זיין מקור. ואדרבה: זייענדיג אין מקור איז ער "ביתר שאח" (חניא פל"ג), אבער זייענדיג אין מקור איז "אין לו שום מציאות כלל בפני עצמו" און ער איז ניט עולה בשם כלל בפ"ע, נאר ער איז איין זאך מיטן זיין מקור. און ער"ז איז אויך בנוגע די ספירות - דעם אויבערשטנס מדות מיט זיין רצון וחכמה - אז "אינן עולות ונקראות בשמות אלו כלל", וויילע זיי זיינען איין זאך מיטן אויבערשטן.

דאס איז דער כללות הענין וואס איז מבואר אין רפ"י. עס זיינען דא אבער פראן כמה פרטים אין החחלה הפרק וועלכע זיינען דורש צאצא ביאור. ומהם:

שער ההגהות - משיחת י"ט כסלו תשכ"ח

- ב -

גלייך, ווי ער דערמאנט דעם משל פון "יחוד אור השמש שבחוך גוף כדור השמש עם גוף השמש" - נאך איידער ער איז מבאר בפרטיות דעם ענין ואופן היחוד ("וכשהאור הוא במקורו כו'") - איז ער מוסיף און טייטשט אפ אגאט דעם ~~האר~~ פון שמש און דעם ~~האר~~ פון אור, וועגן דעם שמש זאגט ער "שנקרא מאור", אז דער שמש ווערט אנגערופן "מאור", און בריינגט א ראי' אויף דעם "כמ"ש את המאור הגדול וגו'"; און וועגן דעם אור זאגט קומט ארויס פון שמש זאגט ער "והזיו והניצוץ המתפשט ומאיר ממנו בקרא אור", אז דער זיו און ניצוץ וואס קומט ארויס פון דעם שמש ווערט אנגערופן "אור", און בריינגט א ראי' אויף דעם "כמ"ש ויקרא אלקים לאור יום".

איז אינגאנצן נישט פארשטאנדיג:

(א) למאי נפקא מינה צו דער הסברה ווי דער אור השמש איז מיוחד

מיטן שמש אז דער שמש הייסט מיטן נאמען "מאור"? צו דער

(א) צוליב וואס דארף ער בריינגען דא די נעמען פון דעם שמש מיטן

זיו וואס קומט ארויס פון אים? צו דעם ענין וואס ער רעדט דא, אז ~~צאצאמערב~~

ווען דער זיו געפינט זיך אין שמש איז ער מיוחד מיט אים און נישט קיין

מציאות בפני עצמו איז דאך נוגע בלויז ~~נאר~~ אז דער שמש איז דער מקור

פון דעם זיו, און א זאך ווען זי געפינט זיך אין איר מקור איז זי קיין

מציאות נישט; וואס איז אבער נוגע צי דער שמש הייסט "מאור" און דער זיו

הייסט "אור", ~~צי זיי הייסן מיט אן אנדער נאמען?~~

(ב) א ראי' אויף דעם אז דער שמש הייסט מאור בריינגט ער פון דעם

פסוק את המאור הגדול וגו'. ולכאורה, אפילו אז מצד א א איזה טעם

שיהי' וויל ער שוין יע בריינגען אז דער שמש הייסט מאור, איז ~~צוליב~~ וואס

דארף ~~ער~~ בריינגען ראיות אויף דעם: פון דעם אליין וואס פון שמש קומט

ארויס אור, ליכטיקייט, איז דאך פארשטאנדיג אז ער איז א לייכטער, א מאור,

איז צוליב וואס דארף מען האבן אויף דעם ראיות פון א פסוק?

(ג) בנוגע דעם צווייטן ענין אז דער זיו וואס ווערט נתפשט פון

תשורה משמחת הנישואין של שמעון בן-ציון וחי' מושקא שיחיו גולדברג

- ז -

ו. עפ"י הנ"ל וועט מען אויך פארשטיין וואס ער איז מוסיף "והזיו והניצוץ המתפשט ומאיר ממנו נקרא אור, כמ"ש ויקרא אלקים לאור יום": מיט די ווערטער מיינט ער ניט צו רייזן וועגן דעם ווי המתפשט, און דער זיו המתפשט הייסט אור (ווארום אין דעם איז ניטא קיין שום אויפטו, און מען דארף ניט האבן אויף דערוף א ראי'), נאר ער מיינט צו רייזן וועגן דעם אור הכלול. אז בלויז דער זיו וניצוץ המתפשט הייסט אור, אבער דער אור הכלול הייסט ניט מיטן נאמען אור, נאר ער איז מאור.

און אין דעם איז דא א שטארקער חידוש: ווען מען רעדט וועגן דעם אור הכלול אין גוף כדור השמש, פארשטייט זיך אז ער איז ניט עולה בשם, ווארום ער איז אין ואפס. בשעת מען רעדט אבער וועגן דעם אור הכלול במאור וואס ער איז ניט אין ואפס, אדרבה, וויבאלד ער איז מיוחד מיטן מאור האט ער דאך אין זיך דעם תוקף המאור, קומט דאך אויס אז ער איז נאך מער בתוקף ווי דער אור המתפשט, היינט וויבאלד ער איז דארטן דא, און נאך מער בתוקף, האט מען געקענט מיינען אז זייענדיג דארטן הייסט ער א ודאי אור - שט און דער אלטער רבי א חידוש, אז בלויז דער זיו וניצוץ המתפשט הייסט אור, אבער ניט דער אור הכלול. און בריינגט אויף דעם א ראי' - "כמ"ש ויקרא אלקים לאור יום". אז דער גדר פון אור איז ליכטיקייט בפועל - דעם. און צמצמצצ די ליכטיקייט וואס איז ניט מתפשטת בפועל אפילו בשעת אז איר העדר ההתפשטות איז ניט מצד דעם וואס זי איז אין ואפס נאר מצד דעם וואס זי איז מיוחד מיטן מאור הייסט ניט קיין "אור".

פארוואס הייסט עס טאקע ניט קיין "אור"? איז דאס מובן מעצמו: וויבאלד ס'איז מיוחד מיטן מאור בתכלית היחוד, קען מען ניט זאגן אז ער הייסט "אור". ווארום אויב דער אור הכלול וואלט געהייסן אור, וואלט דאך דאן אויסגעקומען אז דארטן איז דא צוויי זאכן: "מאור" מיט "אור". "תכלית היחוד" הייסט אז דארטן איז דא בלויז מאור. ווארום אויך דער אור הכלול במאור איז ניט אור נאר - מאור.

און און דער פרט איז נוגע צום נמשל, צו דער הבנה פון "יחוד הקב"ה ומדותיו": דער יחוד פון אויבערשטן מיט זיינע מדות איז א "אחדות פשוטה"

שער ההגהות - משיחת י"ט כסלו תשכ"ח

- ח -

(כנ"ל רפ"ח), ובמילא מוז מען זאגן אז "כל מדותיו של הקב"ה ורצונו וחכמתו אינן עולות ונקראות בשמות אלו כלל" ווי ער זאגט אין פ"י (פז, ב), ווארום ווען זיי וואלטן געהייסן מיט די נעמען מדות, רצון וחכמה, וואלט דאך געווען א הרכבה ח"ו פון דעם "איהו" מיט די "מדות", "רצון" און "חכמה". און בכדי צו מסביר זיין דעם ענין אין נמשל, מוז ער מסביר זיין אויך אין משל, אז בלויז דער זיו וניצות המחפש הייסט אור, אבער זייענדיג אין מקור איז ער "אינו עולה בשם כלל בפני עצמו, רק שם המקור לבדו".

ז. פון יעדער ענין דארף מען דאך ארויסנעמען א הוראה אין עבודה. איז די הוראה מהנ"ל:

א איד דארף זיך דאך עוסק זיין בלימוד התורה ובקיום המצות, ער דארף דאך אבער האבן צוטאן אויך מיט עניני העולם כמרו"ל הנהג בהם מנהג דרך ארץ. דארף ער וויסן, אז בנוגע צו עניני העולם - נבראים - דארף ביי אים זיין דער הרגש אז זיי זיינען "אין ואפס". און אזוי אויך דער קוק אויף צמץ זיך (בנוגע צו עניני העולם) דארף זיין אז ער איז "עפר ואפר, און אז ער איז "שיריים ומותרות ממש שאין בו שום צורך", וכמבואר באגה"ק ד"ה קטנתי. בנוגע צו תומ"צ אבער, וויבאלד אז תורה/חכמתו של הקב"ה און מצות זיינען רצונו של הקב"ה, וואס חכמתו ורצונו של הקב"ה זיינען ניט אין ואפס נאר אדרבה מיוחדות עמו בתכלית היחוד ובמילא איז אין זיי דא דער תוקף פון דעם "איהו", דארף ער שטיין מיט די גרעסטע הגבהה ותוקף - ויגבה לבו בדרכי הוי' - אויף ניט צו נתפעל ווערן פון קיינע מניעות ועיכובים און טאן בלימוד התורה וקיום המצות ובהפצת התומ"צ מיטן גרעסטן תוקף, וויילע ס'איז ניט ער, נאר ס'איז דער תוקף פון דעם נותן התורה ומצוה המצות.

צמץ ע"ד ווי ביי יעדער איינעם בפרט איז דא דער חילוק צווישן עניני העולם מיט עניני תומ"צ, עד"ז, איז דער חילוק בכללות ישראל צווישן בעלי עסקים ביז יושבי אוהל: בעלי עסק, וויבאלד אז רוב עסקם איז בעניני העולם, דארפן זיי זיין בתכלית השפלות והביטול. וואס דעריבער איז נאר צו תלמידי חכמים האט מען מתיר געווען שמינית שבמינית. מש"כ תלמידי חכמים, וויבאלד זייער ענין איז תורה, דארף ביי זיי זיין דער ויגבה לבו בדרכי הוי', דער

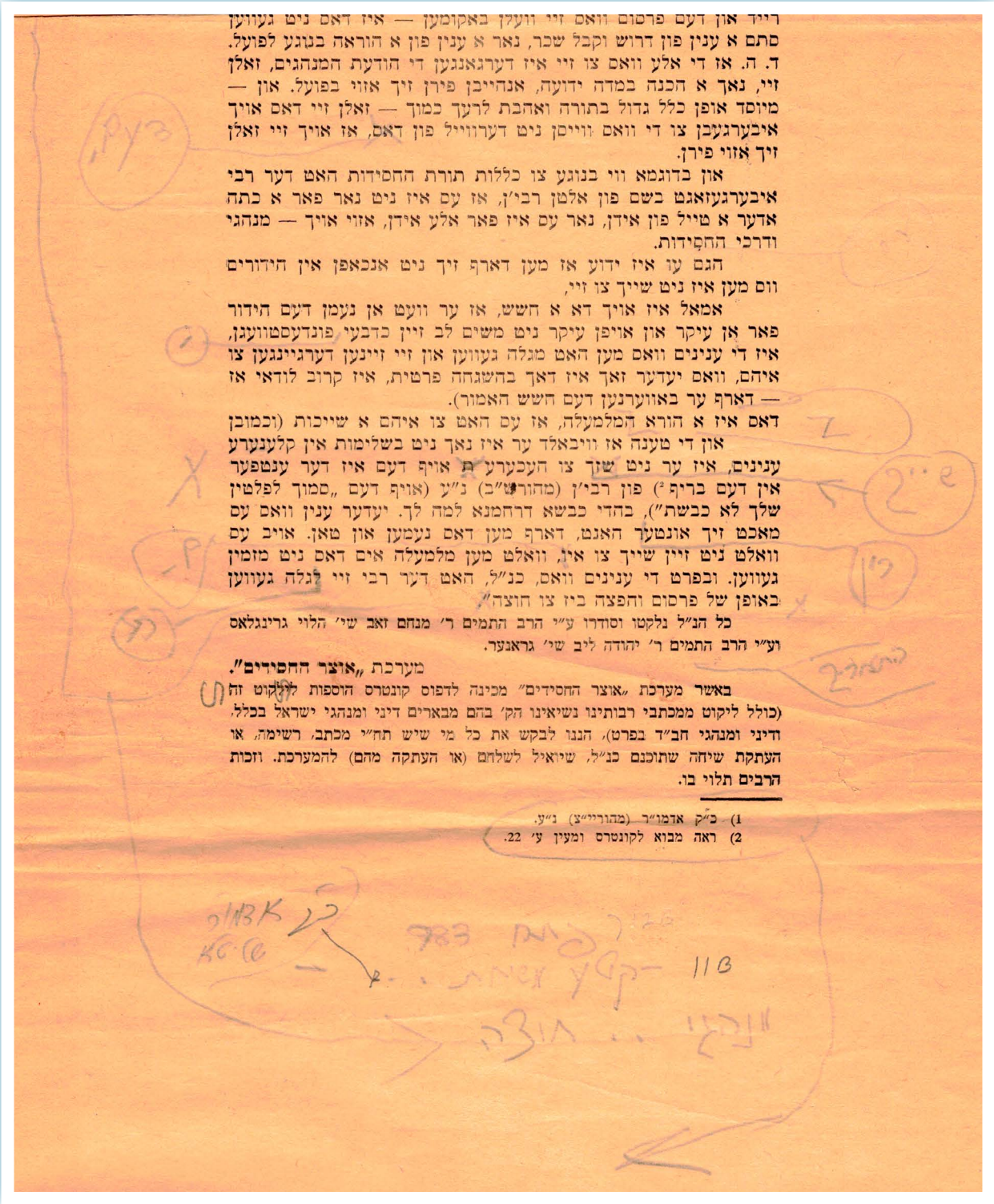
תשורה משמחת הנישואין של שמעון בן-ציון וחי' מושקא שיחיו גולדברג

- ט -

"לא חגורו", אויף ניט אפשרעקן זיך פון קיין מונע ומנגד צו לימוד התורה
וקיום המצות און הפצתם.

און דאס איז פארבונדן אויך מיטן ענין וואס עס רעדט זיך אין
אנהייבס תניא - "משביעין אותו כו'", אז בעניני חומ"צ דארף א איד האבן
דעם גרעסטן תוקף, ווארום מען זעטיקט אים אן מיט כחות בלתי מוגבלים, וכידוע
אז משביעין איז ^{2:14} מלשון שובע. וואס מצד די כחות האט יעדער איד די מעגלעכקייט
אויף דורכפירן די שבועה, און ווי אז דער אלטער רבי בריינגט גלייך אין
שער-בלאט פון תניא - כי קרוב אליך הדבר מאד בפיו ובלבבך לעשותו.

תשורה משמחת הנישואין של שמעון בן-ציון וחי' מושקא שיחיו גולדברג

רייד און דעם פרסום וואס זיי וועלן באקומען — איז דאס ניט געווען
 סתם א ענין פון דרוש וקבל שטר, נאר א ענין פון א הוראה בנוגע לפועל.
 ד. ה. אז די אלע וואס צו זיי איז דערגאנגען די הודעת המנהגים, זאלן
 זיי, נאך א הכנה במדה ידועה, אנהייבן פירן זיך אזוי בפועל. און —
 מיוסד אופן כלל גדול בתורה ואהבת לרעה כמודך — זאלן זיי דאס אויך
 איבערגעבן צו די וואס ווייסן ניט דערווייל פון דאס, אז אויך זיי זאלן
 זיך אזוי פירן.

און בדומא ווי בנוגע צו כללות תורת החסידות האט דער רבי
 איבערגעזאגט כשם פון אלטן רבי'ן, אז עס איז ניט נאר פאר א כתה
 אדער א טייל פון אידן, נאר עס איז פאר אלע אידן, אזוי אויך — מנהגי
 ודרכי החסידות.

הגם עו איז ידוע אז מען דארף זיך ניט אנכאפן אין הידורים
 ווס מען איז ניט שייך צו זיי,

אמאל איז אויך דא א חשש, אז ער וועט אן נעמן דעם הידור
 פאר אן עיקר און אויפן עיקר ניט משים לב זיין כדבעי פונדעסטוועגן,
 איז די ענינים וואס מען האט מגלה געווען און זיי זיינען דערגינגען צו
 איהם, וואס יעדער זאך איז דאך בהשגחה פרטית, איז קרוב לודאי אז
 — דארף ער באווערנען דעם חשש האמור.

דאס איז א הורא המלמעלה, אז עס האט צו איהם א שייכות (וכמובן
 און די מענה אז וויכאלד ער איז נאך ניט בשלימות אין קלענערע
 ענינים, איז ער ניט שוין צו העכערע ת' אויף דעם איז דער ענטפער
 אין דעם בריף) פון רבי'ן (מהור"ט"ב) נ"ע (אויף דעם, סמוך לפלטיין
 שלך לא כבשת"), בהדי כבשא דרחמנא למה לך. יעדער ענין וואס עס
 מאכט זיך אונטער האנט, דארף מען דאס נעמען און מאן. אויב עס
 וואלט ניט זיין שייך צו אים, וואלט מען מלמעלה אים דאס ניט זומין
 געווען. וכפרט די ענינים וואס, כנ"ל, האט דער רבי זיי גלה געווען
 באופן של פרסום והפצה ביז צו חוצה"

כל הנ"ל נלקטו וסודרו ע"י הרב התמים ר' מנחם זאב שי' הלוי גרינגלאס
 וע"י הרב התמים ר' יהודה ליב שי' גראנער.

מערכת, "אוצר החסידים".
 באשר מערכת, "אוצר החסידים" מכינה לדפוס קונטרס חוספות ליקוט זה
 (כולל ליקוט ממכתבי רבותינו נשיאינו הק' בהם מבארים דיני ומנהגי ישראל בכלל
 דיני ומנהגי חב"ד בפרט), הננו לבקש את כל מי שיש תח"י מכתב, רשימה, או
 העתקת שיחה שתוכנם כנ"ל, שיואיל לשלחם (או העתקה מהם) להמערכת. וזכות
 הרבים תלוי בו.

(1) כ"ק אדמו"ר (מהור"ט"צ) נ"ע.
 (2) דאה מבוא לקונטרס ומעין ע' 22.

בכתי"ק: דעם, ער, שייך, [אוטער]ר'ן, [אי]ם, [מ]גלה, מנהגי .. חוצה [סימן להשמיט המרכאות מתחילת וסוף השיחה].

שער ההגהות - ספר המנהגים

ענינים שונים

אימוץ ילדים :

... בשאלת אימוץ ילדים. מספר המשתדלים לאמץ ילדים הולך ורוב, וכפי שראיתי בכמה וכמה מקרים של זוגות המקפידים אפילו בדקדוק קל של דברי סופרים, לא שמו לב שכל עניני איסור יחוד חיבוק ונישוק וכו' וכו' קיימים בתקפם בנוגע לילדים המאומצים. ראיתי בכמה ספרים חזירות שמטפלים בבעי' איך להבטיח שלא ישא אח את אחותו וכו', וכן יש שדנים בנוגע לשאלת ירושה וכו'; אבל הרי כל זה בא לאחרי כמה שנות אימוץ, והם בגדר ספק, ובעניני ממונות, משא"כ איסורים הנ"ל (יחוד וכו') הם בגדר ודאי ומתחילים כו"כ שנים לפני שמגיעים הילדים לפרקם.

פשוט שאין האמור לעיל דומה לענין גידול יתום ויתומה שהי' נפוץ בין בני, כיון שבשנים אלו כוונת המאמצים היא להעלים מהילד המאומץ שאינם חריו האמתיים, ומשתדלים ומדייקים בזה שלא להראות כל תנועה וענין שיעוררו חשד בלב הילד המאומץ שהיחס אליו אינו דומה להיחס לחבריו מצד הוריהם הם. ולא עוד אלא שכמה מהמוסדות המחלקים ילדים לאימוץ מקבלים הבטחה מראש שהילד יגדל ללא כל סיבוכים והפרעות, זאת אומרת שיהי' היחס אליו בכל הפרטים כמו לבן ובת מבטן ומלידה. ובאים ומוסיפים רופאים ופסיכולוגים שמוכרח יחס כזה כדי שיהי' החינוך בלי תקלות. ובודאי לדעותיהו האריכות אך למותר, ורק להוסיף אשר מספר הילדים המאומצים הוא כמה פעמים כמה מאשר משערים או מודיעים בעלי הסטטיסטיקה, כיון שכמה מהמאצים ועוד יותר כמה מהמסורים ילדיהם לאימוץ אינם רוצים כלל בפירסום מכ"כ טעמים.

לכן כל הפרטים וכל האזהרות על דבר הומו הענין וכו', שיתנו בפרך הבא. הלוי שיספיק להביא התיקון המוכרח ס"ס לבוא בענין האמור, ואף שלכאורה המקום לפרסום האמור צריך להיות בספר הנקרא על ידי בעלי-בתים ואותם הרוצים לאמץ ילדים, אבל ההתחלה בזה ראוי שתבוא בספר מאוצר הפסקים וכו'. בהדגשה מתאימה על האיסור אשר נשנה בכל יום ויום, ובתנאי תקופתנו כמעט שאי אפשר להוחר ממנו, כי אם על ידי השתדלות קפדנית ומתמידה, ואפילו אם יהיו מאמצי הילדים יראי השם.

חנוך הבית :

ממכ' כ"ק אדמו"ר שליט"א :

... בענין חנוך הבית, הנה אף שבספרי נגלה יש מקום עיון בזה, ועיין באחרונים שו"ע או"ח סי' תקס"ח. יעויין שם מג"א סק"ה וביד אפרים, ולהעיר ג"כ משו"ת חת"ס יו"ד סק"ח ותורת השלמים שם. הנה כיון שהוא מנהג ישראל ויש מאמר דא"ח מרבנו הזקן (הטעם שעושים משתה ושמחה בחנוכה הבית) (ביכל כתי' הר"פ משקלאון) הרי יש לעשות כנ"ל, וכשיתועדו בהתועדות חסידותית ובהשמיע ד"ת דא"ח, הרי תהי' תועלת הן בגשמיות והן ברוחניות... יום הולדת :

„להודעתו אודות יום ההולדת שלו, בטח ינהג כמנהג אנ"ש — בזמן האחרון — ביום ההולדת, בעלי' לתורה ביום זה עצמו אם הוא יום הקריאה; או בשבת שלפניו באם אינו יום הקריאה, נתינה לצדקה קודם תפלת שחרית ומנחה; ואם חל בש"ק או ביום טוב, אזי ביום שלפניו; ולימוד שיעור נוסף בתורת הנגלה ובתורת החסידות, נוסף על שיעוריו הקבועים ועל שלשת השיעורים השווים לכל נפש מתקנת כ"ק מו"ח אדמו"ר וצוקלה"ה נבג"ם זי"ע רחמ"ה (הואש תהלים תנ"א) הנדונות, ללמדם ביום זה.“

ענינים שונים. בכת"ק: להשמיט השורה ממכ'.., וכו', וכו' הלואי שיספיקו, ועוד ועיקר אשר במאמר, מבאר.

תשורה משמחת הנישואין של שמעון בן-ציון וחי' מושקא שיחיו גולדברג

הציונים תיקון השו"ב ישוב ויתקנס.
מזוזה:
ממכ' כ"ק אדמו"ר שליט"א:
... בטח יודע מנהגינו לקבוע המזוזות תיכף בהכנס לבית, ומובן שבלי ברכה, אלא שבמלאת שלשים יום נוטלים מזוזה אחת לבודקה, והרי מותר להתליפה ביפה יותר ממנה, ובמילא קובעים החדשה בברכה ומכוונים להוציא גם אלו שעל כל שאר דלתות...
קביעות המזוזה מצד ימין ע"פ היכר ציר — מלבד הפתח הראשון.
מים:
אחרי שכבר: מכאן עד סיום סעי' טו — הועתק מספר טהרת המים אשר להרב ר"ג ש"י טלושקין.
כ"ק אדמו"ר (מהר"י צ"צ) נ"ע פגע בנושא דליים מלאים מים, ויאמר: אז מ'באגעגענט וואסר זאגט דער בעש"י: אז מ'באגעגענט וואסער זאל מען זאגן, אז דער בעל שם זאגט, אז דאס איז א סימן טוב. (היום יום ע' יג).
מקוה:
אחרי * שכבר נסדרה מהדורא הראשונה בדפוס, קבלתי רשימת דברים שרשם לעצמו הויתק חסיד, הגאון המובהק ר' יעקב לנדוי שליט"א, הרב דבני ברק בארץ ישראל, זה שיצק מים על יד כ"ק אדמו"ר הר"ד שלום דוב נבג"מ ז"ע מליבאוויץ, והי' ממקורביו בשהותו בעיר רוסטוב שברוסיא, וברשימה זו חקק לזכרון את דעתו של כ"ק נ"ע ורצונו כפי שהביע לו בשנות תרע"ח—תרע"ט באופן בנין ותיקון מקוה בשבילי בביתו בעעיר רוסטוב, ורשימה זו היתה למראה עיני בנו כ"ק אדמו"ר גאון ישראל וקדושו מהר"ר יוסף יצחק נבג"מ מליבאוויץ, ואני נותנה בזה במלואה כפי שקבלתי.
בגדות המקוה: רצון קדשו של כ"ק אדמו"ר נבג"מ ז"ע הי' שיעשו מקוה ע"ג מקוה, היינו:
א. שבתחנתו יהיו מי הגשמים, ומעל לרצפה תהי' המקוה ממים הרגילים, אשר בה יהיו טובלים, (כ"ק נבג"מ הכריע לעשות את מקוה מי הגשמים למטה מחשש »נתן סאה ונטל סאה« לחוש לדעת הראב"ד, וכשהיא מלמטה רחוק הדבר שיתערבו מצד ישנוי מדת החום שבמים).
ב. החשקה תהי' ע"י נקב שמחזיק ט פ ח ע ל ט פ ח (ובטעמו של דבר נאמר לי מפי קדשו: שעכשיו (דהיינו בזמן שהי' הדבור אלי ע"ז) אינו זוכר אבל הי' לו טעם בזה, שיהיו ש ב י י כאלה, אחד במקום אחד והשני בפנה אחרת, וזה פשוט מחשש אולי יקרה פעם שיתסם אחד מהם ולא ירגישו בזה.
ג. שום נקב בשביל יציאת המים לא יהי' לא בעליונה ולא בתחתונה, ומקום כניסת מי הגשמים יהי' ע"י נקב בעליונה ל מ ע ל ה מ מ ד ת ה מ י ס בכדי שלא יהא חשש זחילה, ודרך העליונה יכנסו לתחתונה.
ד. ברצפה אשר בין שניהם יהי' שיש כמדת אדם בערך אמה על אמה בכדי שאפשר יהי' להכנס דרך שם לתחתונה לנגב אותם בזמן שיצטרכו להתחילף את מי הגשמים, ואת השיש הזה יסירו לגמרי בזמן מילוי מי הגשמים לתחתונה דרך עליונה, והשמים יעלו על גדות הרצפה (ע"ז דנתי או בפני כ"ק ובוכונו נשאר שכ"ק רבי' הסכים לדברי אבל כפי הרשום אצלי שבכל זאת למעשה נשאר כפי קודם שהיו ממלאים עד שמי הגשמים היו עולים על הרצפה). בשיש הזה באמצעו הי' נקב החשקה.
ה. שעור המים בתחתונה הי' כפול, מחשש אולי פעם יחסרון משעור ע"י רפש עפר שמצטבר למטה וכשהי' שעור כפול ישאר שעור אחד ודאי.
ו. אורך המקוה יהי' לא פחות מל"ב וזיערשאק (היינו 4.24.1 מטר) בכדי לאפשר טבילה במתיחת כל הגוף בשים את הראש על השליבה התחתונה. כי כ"ק אדמו"ר בעדצ"צ אמר, לרבנית, אם כ"ק רבנו נבג"מ, כי ככה עיקר הטבילה.
ז. המים הכשרים באו ע"י המשכה ע"ג דבר הראוי לבלוע, אולם גם העליונים שבאו מפעל המים העירוני נכנסו למקוה העליונה דרך המשכה בתוך הקיר.
ח. פתיחת הברזא בשביל כניסת מי הגשמים לא תהי' במקוה, כ"א במרחק מה מהמקוה, בכדי שלא יבאו ישר מכת אדם, אלא אחר פתיחת הברזא במרחק מה מהמקוה יורמו לצנור הראוי לבלוע והיינו דרך המשכה, גם בקיר המקוה העליונה הי' ברזא, למעלה ממדת המים וכנ"ל, אבל אותו היו פותחין טרם שפתחו את הברזא השני' הרחוקה מהמקוה, בכדי שלא יהיו כח אדם וכנ"ל.
ט. תמיד רצוי שיהי' מחסן מי גשמים בכדי שיהיו מוכנים להתלפת. ועל יד המחסן הזה שחיה בקרקע תצטר יהי' עוד בור ריק ומשם יהיו פותחים את הברזא אשר בקיר המחסן הזה אשר באדמה והמים יהיו זורמים דרך צנור מלמל (צמנט) רך הראוי לבלוע.
מנהגים — 24

נקדים

פ

או

שער ההגהות - ספר המנהגים

י. נקוי המקוה ה' ע"י משאבה וצנור גומי.
יא. לא להשתמש בפקקי גומי, דלפ"ד רבנו נבג"מ הוא דבר המקבל טומאה.
יב. בשביל זה עשיתי "קלעצל אוסיגעטאקט" ובתוך אמצעה — ברזא של עץ והקלעצל הכניסו בבנין הבטון. וברזא של עץ באסיתא של עץ מחזיק היטב.

יג. הגג דרך עליו עוברים מי הגשמים לא יהיו בו מקומות המעכבים המים וכש"כ שלא יהיו סילונות פח סתומים. הצוי שהסילון מהגג למטה יהי ישר בלי ארכובות. ואח"כ יעברו המים דרך צנור בתוך הקרקע עשוי ממלט שלהי ראוי לבלוע.

יד. את מדת האמה למקוה ה' חושב כ"ק אדמו"ר נבג"מ זי"ע למדת ארבעה עשר וויערשאקעס (במד' הרוסית) שהם עולים במדת המטר לסכום של 3.26 סנטימטר. שעור מקוה לפי זה הוא: מ"מ 101,314.527 והיינו 627 ליטר מים בקירוב.

טו. הברזא ממחסן המים כמובן עושים קצת למעלה מקרקעיתו למען ישקע למטה כל העפר שבא עם הגשמים מהגג, ועל יד קרקעיתו ממש עושים יציאה לחץ לביוב (קאנאליזאציע) למען לאפשר נקיון.

ניתוח פראספאט :

בנוגע לניתוח הפרוסטטה, רובם ככולם של הרופאים כורתים (או מנתקים באופן אחר) כמ המשבילי הזרע, ולא עוד אלא שמתחילים בזה (ניתוח השבילים) עוד קודם להניתוח עצמו. וכדברי עם כמה רבנים בעלי הוראה לא ידעו אשר יש כאן מקום לשאלה, ואף כי בכרך ראשון של אוצר הפוסקים בסופו נגעו בהאמור, הנה מפני שבא בחלק ההערות ולא קבעו מדור לענין זה בפני עצמו כי אם ביחד עם ענינים אחרים, מעטים ביותר היודעים ע"ד השק"ט אשר שם, וגם אלו היודעים אין בידם מסקנא ברורה בנוגע לפועל.

צריך עיון אם רוב הרופאים המנתחים יסכימו שלא לנתק כלל את שבילי הזרע, אבל בודאי רובם יסכימו שיבוא הניתוח בסיום הטיפול, אלא כדו שיתפרסם הדבר צריכה לבוא מסקנא ובאופן דקביעת מקום בפ"ע, ולא מסוף כרך ובתוככי כ"כ ענינים, כי אם במקום מתאים, ואולי גם בהוראה על זה במפתח כללי ובמפתח ענינים וכולי.

ועוד להוסיף, שבאם יבואו רופאים מנתחים בעדות שעשו הטיפול האמור בלי ניתוח שבילי הזרע והצליחו, קרוב לומר שזה ישפיע על כמה רופאים אחרים שלא ינתקו כלל. והרי אפילו משום ספק ספקא כדאי הפרסום.

מעין האמור ובהמשך לזה, כמה וכמה מקרים ישנם שביצע אחת נמצאת שלא במקומה והרופאים מטפלים בהורדתה לכיס, ויש עוד טיפול לבחון איפה נמצאת הבועץ השני/ וכו', אשר לפעמים גם במקרים אלו מנתחים ואופן הניתוח לפעמים תכופות קשור באיסור דאורייתא דכרות ונתוק וכו', אף שהטיפול אפשר שייעשה באופן אחר, ובכמה מקרים באופן המותר גם לכתחילה, אלא שאין ההורים יודעים שיש כאן מקום לספק ולשאלת רב. וממ שנוגע עוד יותר הוא שכמה רבנים מורי הוראה אינם יודעים הפרטים האמורים. וגם בזה פרסום בכרך הבא במקום מתאים בודאי שיועיל למנוע מכשול.

כל האמור הוא גם בנוגע לטיפול בשבר שבכיס, בהוספה שזה נוגע לא רק לקטנים אלא גם לגדולים וכולי.

נשים — חיובן :

הנשים חייבות ללמוד הלכות הצריכות להן לידע אותן כמו דיני נדה וטבילה ומליצה ואיסור יחוד וכיוצא בהן, כל מ"ע שאין הזמן גרמא וכל מצות ל"ת של תורה ושל דברי סופרים.

כיון אשר ממצות השם "שחיובן תמידי לא יפסק מעל האדם (בין איש ובין אשה) אפילו רגע בכל ימיו" הן מצות "ליחדה, לאהבה אותה, ליראה אותה",

בכתי"ק: ובפרסום, שביצה, ומה, באופן, וכו'.

תשורה משמחת הנישואין של שמעון בן-ציון וחי' מושקא שיחיו גולדברג

ביחוד הבורא יתברך; והיאך היא הדרך לאהבתו ויראתו בשעה שיתבונן האדם במעשיו כו' ויראה מהן חכמתו כו' מיד הוא כו' מתאוה כו' לידע השם הגדול כו'. ובירידת הדורות שאם הראשונים כבני אדם כו' צריכים ליגיעה רבה ועצומה כפולה ומכופלת, יגיעת בשר ויגיעת נפש (ואין שיעור יגיעה זו שיה בכל אדם) לבוא להתבוננות והשגה הדרושה ושע"ז יגיעו ליראה ואהבה כו'. אשר מכל זה מובן שחיובות גם הנשים בלימוד חלק התורה המביא ומוליד אהבת ה' ויראתו, מבאר איך שהוא אחד באחדות שאין כמותה אחדות וכו' — הרי על כל אחד ואחת מבני נאמר: קרוב אליך הדבר מאד בפיך ובלבבך לעשותו.

נתינת הצדקה — הוא שייך גם לנשים, ואדרבה (מצד כמה טעמים) להן דבר הצדקה שייך יותר.

איתא בזהר (בראשית מח, ב) אשר האשה צריכה להדליק נרות של שבת בחדות הלב ורעותא.

חובת נשי ובנות החסידים תחינה לעמוד בשורה ראשונה בכל מפעל של חזק הדת והיהדות בכלל, ובפרט בענין טהרת המשפחה, ועליהם לארגן חברת בנות החסידים לחזק כל דרכי החסידים בעניני הדרכה וחינוך כמו שהי' בבתי החסידים מאז ומקדם.

ספרים:

עס איז נויטיג ונכון הדבר, אז חסידים זאלען האָבן ביי זיך די דריי ספרים — כתר שם טוב, אור תורה, תניא — און איבער טעמים ידועים, ניט איינבינדען זיי בכרך אחד. לערנען אין זיי כמה שירצה, אבער עס זאל זיין געלערנט, אלע טאג, לכל הפחות אין שבתות וימים טובים און בזמנים ידועים.

(99 המאמרים תשי"ו ע' 265).

צדיק (יום הילולא):

עס איז געוויס — אמר הוד כ"ק אמר"ר הרה"ק — אין די ימי ההילולא זענען די רביים מעורר רחמים אויף אלע חסידים, זייערע ווייבער און קינדער, אבער דאס איז נאר א התעוררות רחמים כללית, אבער די חסידים וועלכע זענען קובע ביום ההילולא א לימוד מיט א חסידישען פארברענגען, דאס איז דער פדיון נפש וואס חסידים דערלאנגען דעם בעל ההילולא.

(99 המאמרים—קונטרסים כרך ב ע' תה).

שמיטה:

כאשר קרבה שנת השמיטה, מצוה לפרסם דעת רבנו הזקן בשלחנו (חלק חו"מ הלכות הלוואה סעיף לו) וזלה"ק:

„וזמן הפרזבול הוא לכתחלה בסוף הששית לפני ר"ה של שביעית שאף שהשביעית אינה משמטת אלא בסופה שנא' מקץ שבע שנים תעשה שמיטה, י"א שמשכנסת שנת השביעית אסור לתבוע חוב שנא' לא יגוש את רעהו ואת אחיו כי קרא שמיטה לה', מיד שקרא שמיטה לה' לא יגוש".

תלמידים:

אז מ'לערנט מיט א קינד א"ב מיט די נקודות גיט דאס אריין אין איהם א קדושה. די טעמים, נקודות, תגיין, אותיות וואס זיי זיינען געגעבען געווארען למשה מסיני בעת אמירת אנכי ה' אלקיך, איז אז מ'לערנט דאס מיט א קינד, גיט דאס איהם אריין דעם כח המסירות נפש. אבער אז מ'לערנט א קינד און די טנת"א (ר"ת טעמים, נקודות, תגיין, אותיות) איז דאס און קדושה.

(שיחת י"ב תמוז תש"ד).

תספורת הראשונה:

מנהג ישראל שלא לגלח ושלא לספר שערות ראש תינוק עד מלאת לו שלש שנים.

גזיות השערות — אפשרענעש — (של תינוק) — הוא דבר גדול במנהגי ישראל. ועיקרו הוא בהחינוך דהשאת פאות הראש. ומיום הגזיזה והנחת פאות הראש נהגו לתדר להרגיל את התינוק בענין נשיאת ט"ק וברכות השחר וברהמ"ז וק"ש שעל המטה.

מנהגים — 25

סידור עם דא"ח

פתח דבר

ב"ה

על פי הוראת כ"ק אדמו"ר שליט"א הננו מו"ל בזה — בהוצאה חדשה ומתוקנת עם הוספות — את הסידור עם דא"ח אשר לכ"ק אדמו"ר הזקן. הסידור הלזה כולל: א) נוסח התפלה — עפ"י נוסח האריז"ל — כפי שנסדר ע"י כ"ק אדמו"ר הזקן. ב) דיני ופסקי רבנו הזקן שבסידור. ג) דרושי דא"ח שנאמרו ע"י רבנו הזקן ונכתבו ע"י כ"ק אדמו"ר האמצעי והוגהו ע"י כ"ק אדמו"ר ה"צמח צדק".

א) נוסח התפלה:

כ"ק אדמו"ר הזקן בירר וליבן הנוסח [של התפלה] עפ"י כוונה הרצוי' להאריז"ל, ועוד זאת דרש במשפט המלות להעמיד עפ"י דקדוק אמת¹. מסופר מפי חסידים בשם ה"צ"צ אשר רבנו הזקן כשתיקן הסידור היו לפניו ששים סידורים מנוסחאות שונות ומכולם בירר וליבן את הנוסחא שבסידור שלו². רבנו הזקן לא הביא בהסידור רק מה שמקובל עפ"י כתבי האריז"ל ומתאימות עם מה שלמדו הפוסקים מהגמרא והכריעו כן להלכה, ודקדק שהתיבות יכילו את הסודות שבהן, אבל לא באר את הסודות והכוונות כדי שיהי' יד הכל ממשמשין בו³. ידוע אשר בין העשר זכותים שהחסידיים הראשונים התיחסו לרבנו הזקן הי' גם זה שתיקן נוסח התפלה⁴.

הסידור הזה [נוסח התפלה והפסקי דינים] נדפס פעם הראשון בחייו בשנת תקס"ג בשקלאוו ויצא מן הדפוס בכמה שבועים וחסרונות וכו', ונדפס [עוה"פ] בחייו בקאפוסט שני פעמים וכו', והנה מחמת שא"א דפוס בלא טעות, מצא אדמו"ר הזקן לתקן על הגליון בסדור קאפוסט, ואח"כ העתיק אדמו"ר מוהר"מ ז"ע בעל צ"צ⁵. מני אז נדפס סידור נוסח התפלה של רבנו הזקן כו"כ פעמים.

ב) דיני ופסקי רבנו הזקן בסידורו:

בכמה מנהגים ודינים אשר הנהיג רבנו הזקן בסידורו, הכריע נגד השו"ע שלו — אבל כבר מבואר⁶ שיש לנהוג כהסידור מפני שהוא חובר באחרונה⁷.

ג) דרושי דא"ח שבסידור:

כ"ק אדמו"ר האמצעי בהקדמתו להסידור כותב, אשר דרושי דא"ח שצירף לנוסח התפלה הם מאלה שרכבו הזקן הי' אומרם מדי שבת בשבתו ביחידות לבניו ולקצת יחידי סגולה⁸ ולקטתי מכמה קונטרסים . . הנצרכים לכללות ענין התפלה. וכפי שכותב שם נכתבו על ידו (אדמו"ר האמצעי). וחלק מהם הי' למראת עיניו של רבנו הזקן, וכשנמסרו אח"ז לדפוס הוגהו ע"י אדמו"ר ה"צ"צ.

הסידור עם דא"ח — נדפס לראשונה בקאפוסט בשנת תקע"ו. אח"ז נדפס פעם שני' — עם דרושים נוספים⁹ — בברדיטשוב בשנת תקע"ח. ואח"כ כמה פעמים¹⁰.

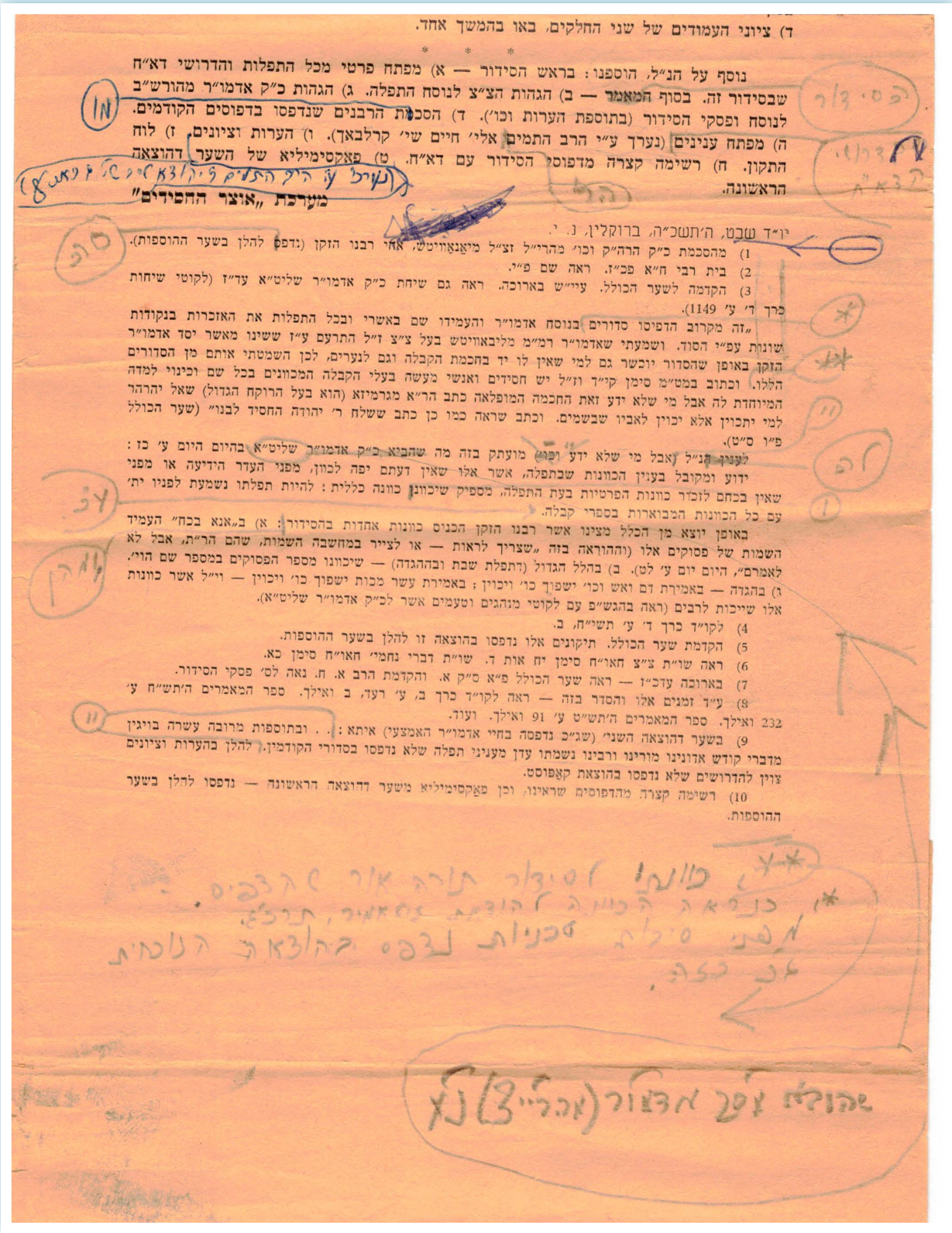
הוצאה זו היא פוטיגרפיא — ברובה — מהוצאת זיטאמיר, תרכ"ג, ודפים אחדים — מהוצאת ווארשא, תרכ"ז (נדפסה עפ"י תבנית דפוס זיטאמיר).

נוסח שער הראשון: «סדר תפילות לכל השנה» עפ"י נוסח האריז"ל — הועתק מהשער ההוצאה הראשונה. «קדוש עליון . . נבג"מ» — הועתק משער לקוטי תורה דפוס זיטאמיר, תר"ח, אשר נערך ע"י כ"ק אדמו"ר ה"צ"צ. נוסח שער השני «כפי אשר נדפס . . כיר"א» — הועתק מהשער ההוצאה הראשונה.

לתועלת המתפללים ומעיינים בסידור זה: א) תוקנו בפנים הסידור כמה מטעויות הדפוס. ב) תוקנו בפנים הסידור נוסחאות התפלות עפ"י הנדפס בסידורי תורה אור ותהלת ה'. ג) הוספנו בתיב הסידור ענין דיני ומהיגו התפלה, עפ"י הנהגו בבית מדרשו של כ"ק אדמו"ר שליט"א.

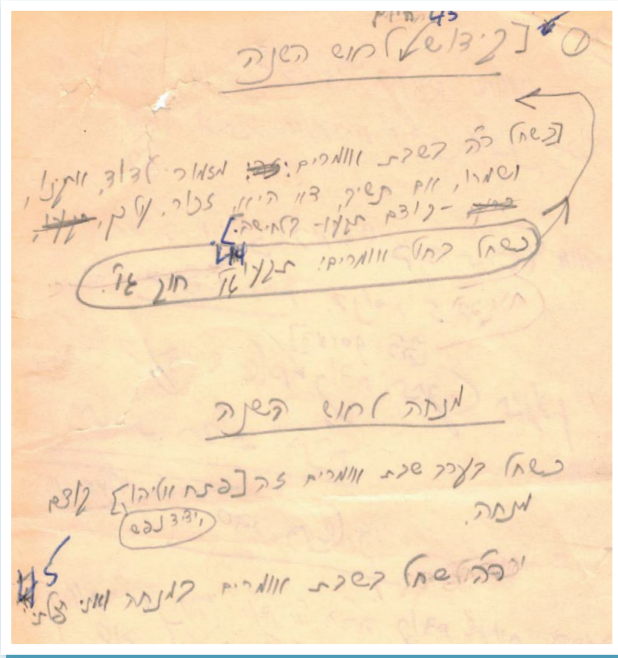
פתח דבר. בכת"ק: [ה]סו[דות], צע"ג אם היו בו פס"ד, [למרא]לית, [תקע"ח].

תשורה משמחת הנישואין של שמעון בן-ציון וחי' מושקא שיחיו גולדברג

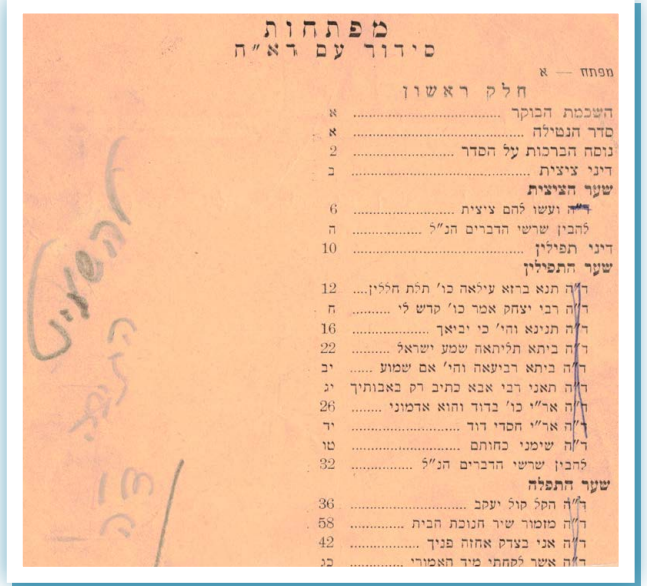

בכתי"ק: הסידור, לדרושי הדא"ח, הר', [נדפס]סה, כנראה הכוונה להוצאת זיטאמיר, תרכ"ג. מפני סיבות טכניות נדפס בהוצאה הנוכחית ג"כ כזה,, כוונתו לסידור תורה אור להדפיס,, לה[נ"ל], "[אבל מי שלא ידע]", שהובא מכ"ק אדמו"ר (מהרי"צ) נ"ע, [שיכוונ], ע"כ., ומהן.

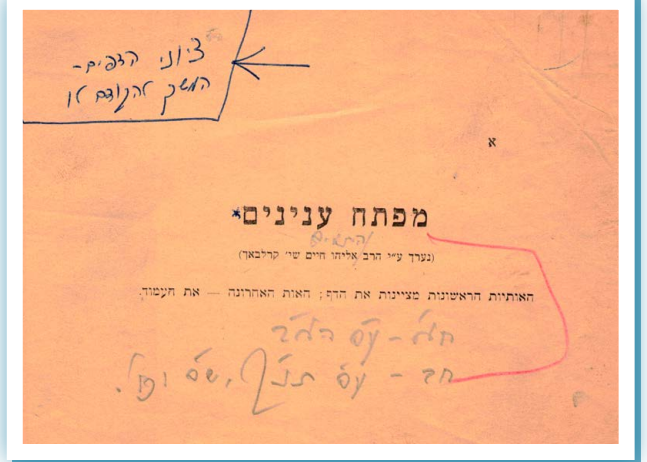
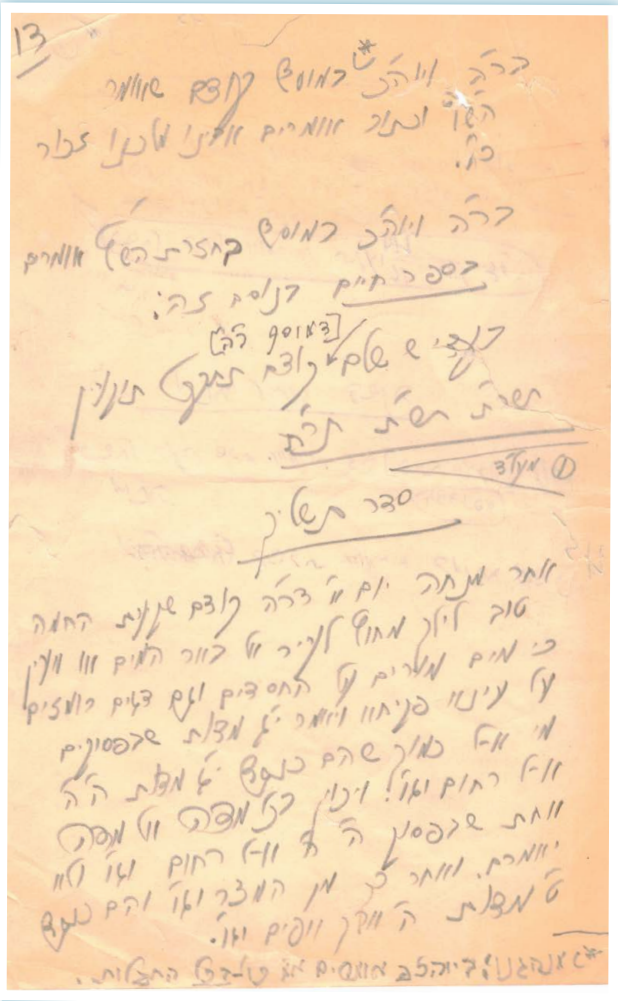
שער ההגהות - סידור עם דא"ה

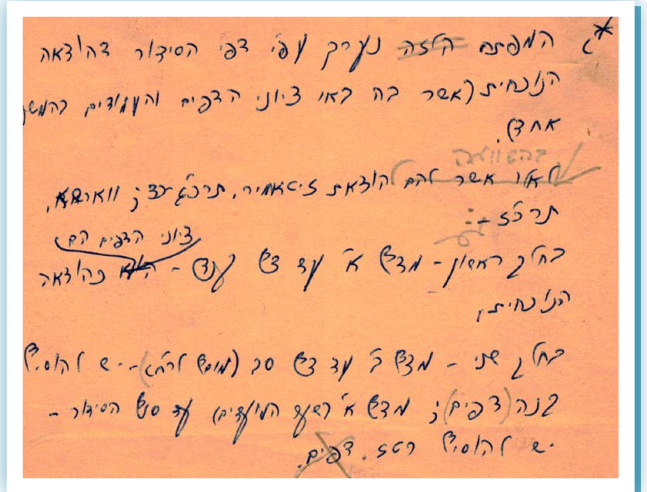
בכתי"ק: היום.

מפתחות. בכתי"ק: להשמיט התיבה ד"ה.

מפתח ענינים. בכתי"ק: ה"א - ע"ס הא"ב ח"ב - ע"ס תנ"ך, ש"ס וכו', התמים.

בכתי"ק: בהשוואה ל[הוצאת זיטאמיר], [תרכ"ז]; [מוסף לר"ח], [דפים].

בכתי"ק: [דמוסף ר"ה], * מנהגנו: ביוהכ"פ אומרים א"א כו' - בכל התפלות.

שער ההגהות - סידור עם דא"ח

בעצמו. בוודאי יש בזה כוונה מיוחדת. זמירות לשבת:

וכי"ק אמו"ר זצוקלה"ה (בשם כי"ק אמו"ר זצוקלה"ה) שמעתי שאמר רבינו הגדול זצוקלה"ה שמה שלא העמיד בהסדר זמירות הוא שחשב שישירו בתוך הסעודה ושיר למעלה מזמרה ופ"א שמה שלא כי" הוא שחשב שידברו הסידות בתוך הסעודה ע"כ (ואינני יודע אם הכוונה על הפזמונים אומר בשבחין, אסדר, בני, הרי כתובים בהסדר, אך זה ידוע שהם לא אמרו הפזמונים הנ"ל, וכמה פעמים היתי בעת הסעודה ולא ראיתו שיאמר הפזמונים הנ"ל, ופעם אחד (בהזמן שאכלנו אתו על השלחן) צוה לנו שנאמר הפזמונים הנ"ל אך זה נמשך זמן קצר רק איזה שבתים ולא אמר לנו עוד שנאמר כי"ו.

קידוש לבנה:

וכן ראינו מ"כ"ק אמו"ר זצוקלה"ה²⁰ אך לא קדם ג' ימים (מה שאמרים העולם בשם כי"ק אמו"ר זצוקלה"ה שאינו יודע אי' נמצא הקבלה מז' ימים אלו כי איננו יודע אם אמר כן, שהרי בהתוספות לתו"א פ' יתרו בהביאור לדי"ה בחדש השלישי כתיב טעם ע"ז ע"ד הקבלה והחסידות ובמ"ש מ' מוש פ"א מ"ב כי ג"כ טעם ע"ז באו"א ע"ש, וע' בפע"ח שער ר"ח פ"ג בענין ברכת לבנה כי ואנו מברכין ברכה זו ברי"ח מפני שאו היא מתחדשת כי וצ"ע, ובהגהות כי"ק אמו"ר זצוקלה"ה לדרוש הנ"ל העיר מרע"מ כי תשא פקודה בת"א דא' לקדש החדש כי ולבתר דיאזתה לאורה מברך כי והרמ"ז שם פ' דהיינו לאחר ז' ימים, וכן בה"ז כי דהיינו לאחר ז' ימים, והאר"ך בזה וידרוש בחדש השלישי²¹ (מכ"ק אמו"ר האמצעי זצוקלה"ה) כי בשם פע"ח דקידוש לבנה צ"ל אחר ז' ימים דווקא, וכי מה שמית' ה' בששי בחדש ולכא"ו ה' צ"ל בו מפני שז' שבועות של ספירת העומר הם במקום ה' ימים כי יעו"ש, ומ"מ למעשה ראינו כנ"ל, והיינו מפני שאצ"לנו ע"פ הרוב השמים מוכסלים מעננים ואם נראית א"א לדקדק בהזמן כ"כ, ובאור החמה כי על רע"מ הנ"ל בשם הרמ"ק דהיינו לאחר ג' די ימים כי.

ברכת המזון:

כי איל מלך חנון כי הגהות כן ע"פ מה שהעיד לי ר' שמואל הורוויץ שי' שעמד אצל כי"ק אמו"ר זצוקלה"ה בעת הסדר בליל פסח ואמר בברכת המזון כי איל מלך כי וס"ה בשו"ע אמו"ר זצוקלה"ה סי' קפ"ח סיג דצ"ל מלך חנון, ולפ"ד בוודאי בס"ה הראשון מרבינו הגדול ז"ל לא ה' נוסח יעו"ש בפי"א כי"א ביו"ט אומר יעו"ש, ואף דבה"ס הנדפס כמו סי' הר"ל ז"ל נדפס ג"כ נוסח יעו"ש בפי"א כמו כאן, אך בדברים כאלו נמצא שונים גם בס"ה הנ"ל, וע' מ"ש לעיל שער כ"ז סי' ד"ג וע"ש

וכי"ק אמו"ר זצוקלה"ה ה' מגביה בידו את הכוס מן השלחן ואמר לפיכך והי' אוחזו בידו עד ונשלו על ידו ובירך כו'.
 (1) כי"ק אמו"ר מהר"ש.
 (2) ינדולא כמו שכתוב בסידור ה' תפילן ד"ה {
 (3) בכש"ב מדבר שם בענין המירות.
 (4) ראה ד"ה זה ושנת תקס"ב (נדפס במאמרי אה"ה, תקס"ב; סוף ספר המצות להצ"ח).
 (5) אומר בשנת תרמ"ט. (נדפס בקונטרס בפ"ע (ברוקלין, תשכ"ב).
 (6) ראה גם הלחן ד"ה קריאת התורה.
 (7) [בפסוק, א"ל אדון].
 (8) נקא על מ"ש בשער הכולל פ"ו ס"ט, ושם באריכות, וראה ג"כ באמר נוסח התפלה [להר"צ וכו' סמונאקאט] סימן י"ד.
 (9) קא א"ש"ש בשער הכולל שנמצא כתוב בפתי"ק של אמו"ר מהר"ש ז"ל בזה"ל צ"ל (ופורש) שי"ן שמאלית כן ראיתי שתקן להיות שי"ן בגוף כי"ק של אמו"ר הזקן וע' בו כי"ק אמו"ר מהר"ש הקוף תיבות "כי"ק של אמו"ר הזקן והגיה כנ"ל.
 (10) בסידור ר' עזרם גאון.
 (11) כי"ק אמו"ר בעל הצ"צ.
 (12) מפי השמועה.
 (13) ראה שו"ע אה"ה א"ח ס"ו פ"א ושי"ג.
 (14) ראה אביררה קידוש ליל שבת.
 (15) אמו"ר הזקן.
 (16) ראה ג"כ ד"ה אני לודג, תרנ"ג (נדפס בספר המאמרים תרס"ט ע' ש"ג).
 (17) [רשימה מפורטת - נוסדה ע"י כי"ק אמו"ר שליט"א - נדפסה להלן ע' 47].
 (18) של כי"ק אמו"ר בעל הצ"צ.
 (19) [בהקדמה לסי' פוקח עורים (קה"ת, ברוקלין) ע' 7, איתא ע"ז: בסעודת ליל שבת הריא [שבת סליחות, תרל"ח] סיפר כי"ק אמו"ר [מהר"ש] אשר אצל כי"ק אבותינו רבותינו היו זמנים שהיו אמרים זמירות בסעודות שבת, ויאמר בלשון הזה:
 דער עלטער וויצע רבנו הזקן האט געזאגטען אז זמירות דארפן זיך זאגן, און דאס האט דארף זיך זאגן און אז עס זאגט זיך און דאס געזאגט אבער אז דאס איז מער גוט ווי געזאגט און דאס ניש געזאגט.
 - כמובן הנה הדרך הזה הוא רק לצדיקים בעלי כדריגה אבל אנתנו צריכים לעשות הכל בעתו ובזמנו בדרך קבלת עול (שם) -
 וכשסיים את דבריו אלה התחיל לנגן את הזמירות והמסובים ענו אחריין.
 (20) שלא ה' מקפיד להמתין עד אחר ז' ימים. ראה בשער הכולל פ"ג ס"ב, ושם באריכות.
 (21) [נדפס בתורת חיים ע"ס שמות (קה"ת, תש"ז) - עיי"ש דף שצ"ג, א].
 - דא"ה: בתהלתו כאמר הנ"ל (דף שש"ו, ב) נדפס ביום השישי, וצ"ל: בחוש השלישי (וכן יש לתקן במספת המאמרים שם).
 (22) היא הערה בתפלת מוסף הנ"ל.
 (23) קא"י ע"ש"ש בשער הכולל נדפס ברכת מעין ג' (הוא מעין ג' ברה"מ) על הה"ח כי"ו ח"ס נא כי ובנה ירושלים כו'.
 (י' הבא מוסף צצ"א יריבו - החתומים)

הגהות אדנ"ע לנוסח ופסקי הסידור.
 בכתי"ק: ע"פ מנהג חב"ד, לקו"ת דברים
 (סו, ג), [בחצאי ריבוע].

בכתי"ק: הגאלי שלפ"ז, להוסיף
 הציון הדערה לתקוה"צ

טב

מפתח ענינים

דוא"ה נעשה נרין בבי"ע עגג (דקדק מבחי' כלים יכול להיות עולמות מוגבלים ורא מבחי' אורות). לבוש החשמל מחוצו"ה א"מא וכו' מנעל וכו' מפרס: קמזב, שהי' ספי' הראשונות במל' תמיד מאירים והי' אחרונות רק לפעמים: קפסד, ע"ש מקבלים מאיננים: ר"ל, שאון אנו רשאים לדבר בבחי' מל' דא"ס: ר"ל, אבא מלבוש חסד דא"א ובינה לבנה דא"א: רמגב, יהוד דא"א נמשך טפא אבא: רמחב, טעם שמי של יעקב - אך יצאו יצא: רנוד, קי"ס - זוג דקטנות: רפסב, יצאו - דוא"ה ה' בעיבור דא"מא: רצגג.

שערי ציון, שערי הפדיונות ה' שמות הראשונים נקמתם: להאז.

הכעש"מ: כונת המיקה: קנזא, כונת התקיעות: רמגד.

המגרי ממוקדו"ש: זמן הוא נברא מחדש: עהד, לכן יש במלאכים יותר נצחיות מבהנשמות שיש בהן בחי' ראה ותר: פגב, כוסי רוי' בני' רביא לנגזן טיין המשומר: מרת א"א: קגד, ביראה פלומי' בישת ויראה חיצוני: קנאג.

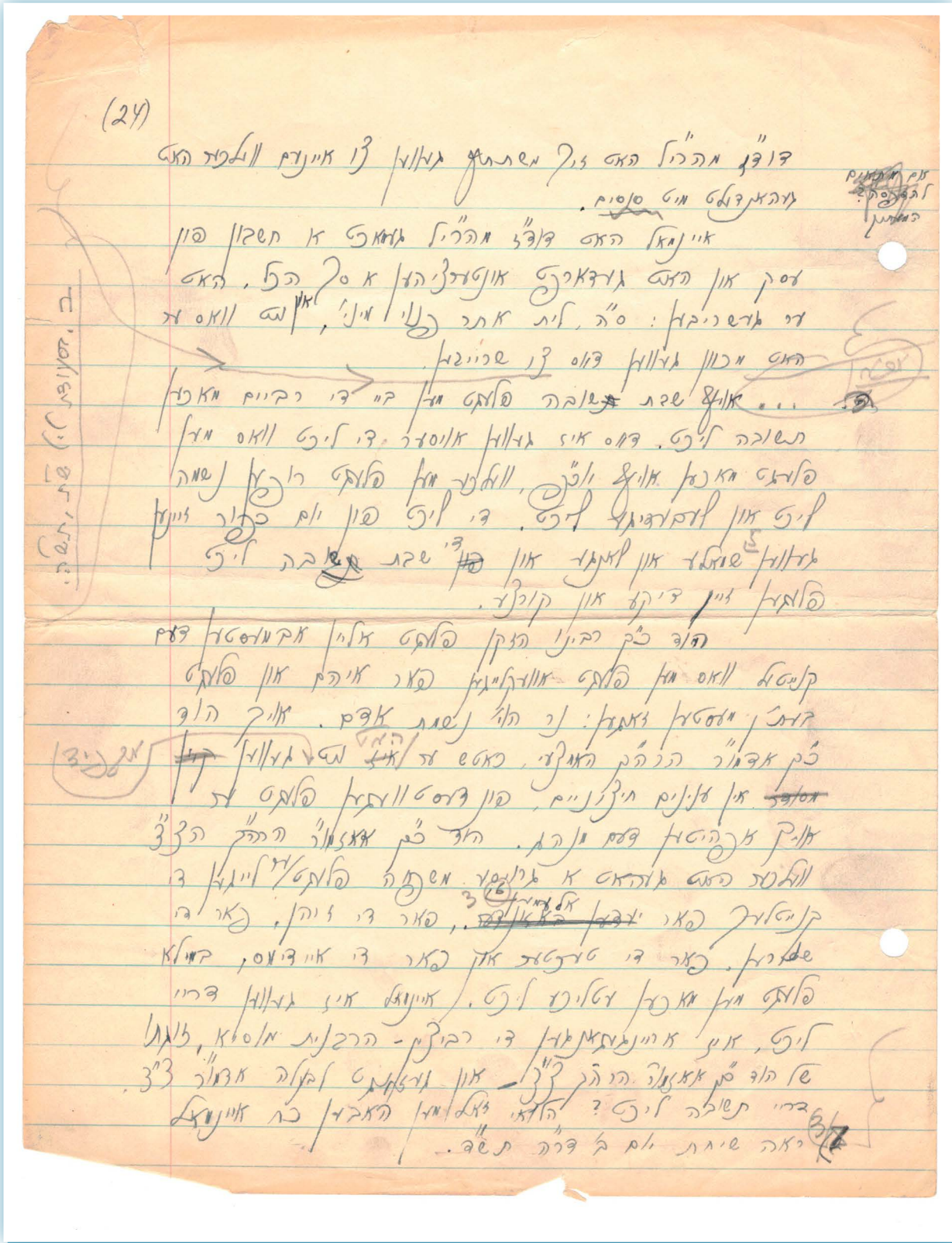
פ"ה לקו"ת אמרים הגדול, בענין כל בעלי שיר וכו': רעדה.

תניא פמ"ג, ביאר יר"ע ויר"ת: קנאג, פני"נג, היכל קי"ק דבר"י שחביד שבו היינו התלמוד: צוג (ענין נתיב"ס המעלה בתחתון בחיל קי"ק ובתורה).
 לקו"ת, על כל מוצא פי ה' יחי' האדם - מתווה: קוג (אינו מתיישב כיון שעל תיבת האלקי קאמר יא"כ מה על כל מוצא).
 פ"ה נעים ונחמו אודות הילוך השמש והלבנה: קפד.
 הפילוסופים ר"א ידעו סוד רפי"ח ניצוצין ע"כ להם השינוי: קגזב.
 ספרי הפואה, אורות שונה: קמזב, כאשר יתקלקל כל מוחא יתקלקל איתו כח השכל דוקא המיוחד לאותו המוח: קסכב, אודות ויעה: שטב.
 ספרי המבטן, בטפה בכח כילות כל האברים וגם בנרעין: קצאג, נלאו כל חכמי הטבע להבין סיבת החמיסות והקיריות: שגא.
 חכמי התכונה נלאו להשיג טעם חסידים של ה' גלגלים ואין שגיגים יותר מ' גלגלים ולבחי' צורה שלהם קורין שכלים נבדלים וע"פ קבלה אינה רק חיצוני הכלי דמלי' דמלי' בשעשע: רצאב.

תשורה משמחת הנישואין של שמעון בן-ציון וחי' מושקא שיחיו גולדברג

שיחת כ"ק אדמו"ר מוהריי"צ, בסעודת ליל ש"ת תש"ה

נדפס בסה"מ תש"ט, ע' לז ואילך, סה"ש תש"ה ע' 14 ואילך

בכתי"ק: [סימן איזה חלקים להעתיק להוספות לקונטרס צ"ו של מאמרי כ"ק אדמו"ר מוהריי"צ, נדפס בסה"מ תש"ט המסומן לעיל] מכאן, ב. בסעודת ליל ש"ת, תש"ה, ... [אויף], האט, מקפיד.

תשורה משמחת הנישואין של שמעון בן-ציון וחי' מושקא שיחיו גולדברג

סקירה על י' שבט תשכ"ה במחיצת הרבי

כתבה בשביל עיתון Lubavitch News Service, שכתב אבי' זקנה של הכלה, הר' של"ב גורדון ע"ה. חלקה נדפסה ב'צדי"ק למלך' ח"ז, והובאה כאן בשלימותה.

ה' ר"ב

1

ב'פסח' 5725

ב'פסח' 5725 פון פריער צייטן האבאלילטער זיין זכר
 פ'פסח' 5725 יאר איז א היינט פאלער בעליאן
 אין געזעלשאפטליכן געזען. ווען מיר קוקן זיך ארום
 אין א שטאט אדער אהרצטע און אנטאניאל צייט און מיר
 מאכן א סך הכל פון די מאנטשן אלס זיינען געווען
 מיט פארפון יאר צוריק און מיר מאכן א פארטיי
 מיט צום זעלבען אלס מיט זעלבן זעלבן מיט זעלבן
 וואסער זיס איז פארפון אין פ'פסח' 5725 יאר.
 שטייט צום צווייטן צום צווייטן אלס קעניג
 ארום אלס איז זיך צוזאמגעקומען אין צום בית המדרש
 פון אבאלילטער רבי'ן שטייט צו צענדליגער צוזאמגעקומען
 האט צום פריער פון די שולת אינטערסירט ארום צוקוקן
 זיך און צען ווייניג פון די פארפונגען אין זיין וועג
 האבן יאך געקומען צום פריער צען רבין יאן געזען
 אין זיינע ישיבות אין זיין צייט.
 ג'ראפ' הי' איר אנטעקומען מיט א קאנצערט שטארק
 פאר צער באשטימטער צייט ווען צור רבי שטייט האט געזען
 אומגעקומען, און וויב האט געזען די געזעצן הייט צו טאפן אן
 שארע מיט אלע כח פון מיין שבעים. איינער אן יאגעראסאן
 וועבט איז היינט א פראמיטער יאש ישיבה, האט מיר
 געזעט איר זע האט צו זיין הר מצבה אין די אייראפעאישע
 געאלעריע באקומען א רבי'ן מיט אן דונק פון רבי.
 ווען איך האב זיך א קור געטאן צו צער גלייסר
 ג'ראפ' ישיבה בחורים וועבט זיין מיט צוויי באסעס
 געקומען צוזאמן פון צענדליגער ישיבה אין מאנטרעאל
 און איך האב היינט געזען ווייניג פון זיי געזען קען זעען
 פון צענדליגער רבין, האט זיך אין רחמי"ל א פארגעסן

שער ההגהות - סקירה על י' שבט תשכ"ה במחיצת הרבי

2

אז כ"ן מאמע האט אויס אין א קינדער אגעזע געפונען
 13 צעם רבי'נס לאי. אוינער נעגן מיר האט אלס
 אינער געזען צעם רבי'ן אין וואסאן איט איבער בערלין
 יאר צוריק, א צווייטער האט געזען אין
 ישיבת תומכי תמימים צו אין אמעריקא # אין צייטגעטע
 יארן באר צעם רבי'נס הסתלקות. א'ע קינדער אפאצונע
 פון צעם פאבלאמאטן זענען וואסע געווען אפ הינאפעס א
 צייט פון זעם האט געזען זענען צעם רבי'ן צו
 זיינען צו א צי פילע האנדלער ווערן זיינען
 געווען און צו צעם רבי'ן פילע זענען רבי שליסל
 האט געזען און ציטא זענען און ציטא זענען און ציטא זענען
 צום פארקיינען, צי געזען באשעס זענען פון
 שטעט אין זעהר, וואס ווערט געזען אין תניא און ווערט
 זייער אפס ציטיטען רבי'ן שליסל, און א צי זענען האק
 זיין הסתלקות געפילט זיך איך און צעם ווערט
 נאך זען זיין לעבן.
 צעם רבי שליסל האט קיינער ווארען
 הייליגן, ווערן האט אנגעוואלט געזען זענען שטונדע
 צווישן אנגעזעס באקניסט א צי ערשטען פון און און באר
 און צעם צווייטן חלק "זכרונות פון צעם רבי שליסל
 " רבי צעם ווערט זיינען אמאל געזען אין
 "מארגן זענען און אין אמעריקא ער". צי זענען רבי
 האט צעזען ציטיטען א ווארט פון קודש טאג
 ווערן ווערט געזען אין צי זכרונות און קיין קיין
 יאר היינט באקאנט, צוויי ווערט קיינער רבי'ן.
 צעם רבי שליסל און א נשמה ווען צי ווערט
 אראפגעזען פון הייליג צעם רבי שליסל זי זיך

מחיצת הרבי

3

וי אמתים האם האם צום גאון ארבען פארמאנט אליו
 צער צרצ אלעט מיט אמת ארונטערעאלאן גאלארן אין
 מיטן ים. צי נשמת זינגן אבראמיגעטיילט אין צאלי
 קאסין, צי אלס ארונטערעאלאן און ארונטערעאלאן
 אין א איזבישטיכער אומאס פאר און ארונטערעאלאן
 איזבישטייט זינגן געלעבן צו איינע אלס ארונטער
 געאלאן אין ים אלע א שייף, וואס ארונטערעאלאן
 טייף פון צום ים האט זי אלע מיטל בייטן ארונטערעאלאן
 א גאר צער, אכא איז אלע צי נשמה אלס ארונטערעאלאן
 און א פאר צער איזבישטייט און א געאלאן איזבישטייט
 סבארה קאן צורטיין צי אלע און ארונטערעאלאן גייסט
 בשלום, צי נשמת אבראמיגעטיילט און
 היימאן אלע צום איז נשמה קוונטיוון פון איזבישטייט
 און אין א געאלאן פאר אלע מיטל בייטן, זינגן
 זינגעליכן צו ארונטערעאלאן און אלע איזבישטייט
 אין מיטן ים און א שייף אלע ארונטערעאלאן אלס
 צער איזבישטייט צי געאלאן ארונטערעאלאן און
 געאלאן פון פארמאנט ים. צו ארונטערעאלאן
 צי נשמה אלע איזבישטייט און ארונטערעאלאן
 גאלאן, און פארקט אלע ארונטערעאלאן און ארונטערעאלאן
 פארקט אלע ארונטערעאלאן און ארונטערעאלאן
 צאק אלע צי שייף ארונטערעאלאן און ארונטערעאלאן
 ארונטערעאלאן פארקט צו ארונטערעאלאן און ארונטערעאלאן
 סכינקט זיך. אכא איז אלע ארונטערעאלאן און ארונטערעאלאן
 נשמת אלע צינגן ארונטערעאלאן און ארונטערעאלאן
 זינגען א איזבישטייט ארונטערעאלאן און ארונטערעאלאן
 זינגען אלע צו ארונטערעאלאן און ארונטערעאלאן

דער פופצענטער יארצייט פון פריערדיגן ליובאוויטשער רבי'ן זצ"ל

פופצען יאר איז א היפש לאנגער פעריאד אין געזעלשאפטליכן לעבן. ווען מיר קוקן זיך ארום אין א שול אדער להבדיל אן ארגאניזאציע און מיר מאכן א סך הכל פון די מענטשן וואס זיינען געווען מיט פופצן יאר צוריק און מיר מאכן א פארגלייך מיט דעם עולם וואס מען זעט יעצט זעט מען וויפיל וואסער עס איז פארלאפן אין פופצן יאר.

שטייענדיק צווישן דעם צווייטן טויזענט קעפיגן עולם וואס איז זיך צוזאמענגעקומען אין דעם בית המדרש פון ליובאוויטשער רבי'ן שליט"א צו דער יארצייט צוזאמענקונפט האט מיך אינטערעסירט ארומצוקוקן זיך און זען וויפיל פון די פארזאמעלטע אין מיין ווינקל האבן נאך געקענט דעם פריערדיגן רבי'ן און געלערנט אין זיינע ישיבות אין זיין צייט.

גראדע בין איך אנגעקומען מיט א קארגער שטונדע פאר דער באשטימטע צייט ווען דער רבי שליט"א האט געדארפט אריינקומען, און איך האב געהאט די געלעגנהייט צו כאפן א שמועס מיט עטליכע פון זיינע שכנים. איינער א יונגערמאן וועלכע עס איז היינט א פראמינענטער ראש ישיבה, האט מיך געזאגט אז ער האט צו זיין בר מצוה אין די אייראפעאישע לאגערן באקומען א בריף מיט א ברכה פון רבי'ן.

ווען איך האב זיך א קער געטאן צו דער גרויסער גרופע ישיבה בחורים וועלכע זיינען מיט צוויי באסעס געקומען צו פארן פון די ליובאוויטשער ישיבה אין מאנטרעאל און איך האב ביי זיי געפרעגט וויפיל פון זיי געדיינקען עפעס פון דעם רבי'ן, האט זיך איין תלמיד אפגערופן אז זיין מאמע האט אים אין א קינדער וועגעלע געפירט צו דעם רבי'ן לוי'. איינער נעבן מיר האט אלס אינגעל געזען דעם רבי'ן אין רוסלאנד מיט איבער פערציג יאר צוריק. א צווייטער האט געלערנט אין ישיבת תומכי תמימים דא אין אמעריקא אין די לעצטער יארן פאר דעם רבי'ן'ס הסתלקות. א ליבעראלע אפשאצונג פון דעם פארזאמעלטן עולם וואלט געוויזן אז העכסטע א דריטל פון עולם האט פערזענליך געקענט דעם רבי'ן זצ"ל.

זיינען דאך די פילע הונדערטער וועלכע זיינען געווען ביי די דריי תפלות וואס דער רבי שליט"א האט געדאווענט אין דעם טאג פון יארצייט און די טויזנטער וואס זיינען געקומען צום פארבריינגען, די בעסטע באשטעטיגונג פון שטעל אין זוהר, וואס ווער געבראכט אין תניא און ווערט זייער אפט די טירט פון רבי'ן שליט"א, אז א צדיק נאך זיין הסתלקות געפינט זיך אויך אויף דער וועלט נאך מער ווי ביי זיין לעבן.

דער רבי שליט"א האט ביי דער יארצייט הילולא, וועלכע האט אנגעהאלטן גענויע זעקס שטונדען צווישען אנדערס באגריסט דער ערשיינונג אין בוך פארם מיט הוספות פון דעם צווייטן חלק "זכרונות פון דעם ליובאוויטשער רבי'ן זצ"ל" וועלכע זיינען אמאל געדרוקט געווארן אין מארגען זשורנאל און אין "אמעריקאנער". דער רבי האט דערביי ציטירט א ווארט פון בעל שם טוב וועלכע ווערט געבראכט אין די זכרונות אויפ'ן פסוק יורדי הים באניות, עושי מלאכה במים רבים.

דער בעל שם טוב זאגט אז א נשמה ווען זי ווערט אראפגעשיקט פון הימל אויף דער ערד פילט זי זיך ווי א מענטש וואס האט דעם גאנצן לעבן פארבראכט אויף דער ערד וואלט מיט אמאל ארונטערגעלאזן און ווערן געבוירן אין א אידישליכער אטמאספערע און אין א היים מיט אידישקייט זיינען געגליכן צו איינעם וואס ווערט ארונטערגעלאזן אין ים אויף א שיף וואס טראץ די גרויס און טיף פון דעם ים האט ער אלע מעגליכקייטן ארויסצוקומען א גאנצער, אזוי איז אויך די נשמה וואס ווערט ארונטערגעלאזן אין א פאסענדער אידישער היים און א געזונטע אידישע סביבה קען דורכגיין די וועלט און ארויסקומען גייסטיג בשלום. די נשמות אבער וואס ווערן געבוירן אין היימען וואו עס איז נישטא קיין סימן פון אידישקייט און אין א שעדליכער פארגווישטער סביבה, זיינען זיי געגליכן צו א מענטשן וואס מען לאזט אים ארונטער אין מיטן ים און א שיף און אן א לעבנס גארטל וואס זאל אים געבן די געלעגנהייט ארויסצוקומען א לעבעדיקער פון שטורמישן ים. דאן קלאגט נעבאך די נשמה אויף איר ביטערן גורל.

און פונקט ווי אין משל איז ווען א שיף פארט פארביי און זעט ווי א מענטש טרינקט זיך אין ים ליגט דאך אויף די שיפס מאטראזן און פאסאזשירן אן עלעמענטארע מענטשליכע פליכט צו ראטעווען דעם מענטשן וואס טרינקט זיך. אזוי ליגט א פליכט אויף די פריווילעגירטע נשמות וואס זיינען ארונטערגעקומען ביי עלטערן וואס האבן זיי געגעבן א אידישע ערציאונג און אין א סביבה וואס האט זיי ערמעגליכט צו

שער ההגהות - סקירה על י' שבט תשכ"ה במחיצת הרבי

ענטוויקלען זיך אלס אידן, צו טאן אלעס מעגליכע צו ראטעווען אט די אידן וואס האבן ליידער ניט געהאט אט דעם זכות און די פריוילעגיע.

דער ליובאוויטשער רבי שליט"א האט אויך אין זיינע רייד גערעדט וועגן דער וויכטיקייט פון א תורה ערציאונג פאר יעדער אידיש קינד. "איינע פון די ערגסטע שוואכקייטן אין היינטיקן אידישן לעבן איז די נאכלעסיגקייט אין דעם געבן אידישע קינדער אן אמת'ע תורה ערציאונג. אין אונזער דור זייען מיר ליידער עדות צו די טראגישע רעזולטאטן פון אט דער גלייכגילטיקייט - געמישטע הייראטן און אסימילאציע. עלטערן וואס האבן פארנאכלעסיגט די תורה ערציאונג פון זייערע קינדער דיינקענדיק אז עס וועט זיך אויספרעסן אן דעם, אדער אז א תורה ערציאונג איז נישט וויכטיג. זיינען געווארן קרבנות מיט צובראכענע היימען און פארשעמטע פאמיליעס, צוליב די אויפפירונג פון זייערע קינדער", האט דער רבי געזאגט.

"כחות וואס זיינען פרעמד צום אידישן לעבנס וועג רופן דעם אידן צו קומען אוועק און ווערן א טייל פון זייער געזעלשאפט. אבער דער איד קען זיך קיינמאל נישט איינלעבן אין אזא פרעמדער געזעלשאפט, ווייל א איד קען ניט לעבן אן תורה, אזוי ווי א פיש קען ניט לעבן אן וואסער.

דער רבי שליט"א האט ציטירט דעם גרויסן תנא ר' עקיבא, וואס ווען מ'האט אים געפרעגט פארוואס ער לערנט תורה מיט תלמידים אויך נאך דעם ווי די רוימישע רעגירונג האט ארויפגעלייגט א שטארף פון טויט פאר די וואס וועלן פארשפרייטן תורה, האט ר' עקיבא געענטפערט מיט דעם משל פון א נארישן פוקס וואס ווען ער האט זיך צוגעקוקט ווי פיש אנטלויפן פון דעם פישער'ס נעץ, האט ער אויסגערופן צו די פיש, פארוואס קומט איר נישט צו מיר אויף דער יבשה, וואו איר וועט זיין זיכער און מיר וועלן לעבן הארמאניש צוזאמען. דער ענטפער פון די פיש איז געווען "דו נארישע פוקס, אין דעם פלאץ וואו עס געפינט זיך דעם קוואל פון אונזער לעבן זיינען מיר אין געפאר, וויפל גרעסער וועט זיין די געפאר ווען מיר וועלן פארלאזן דעם קוואל".

דער ליובאוויטשער רבי שליט"א וואס שטיצט שוין זייט פילע יארן דעם פלאן פון פעדאראלער שטיצע פאר פאראקיעל סקולס, האט נאך אמאל באטאנט זיין מיינונג אז די קאנסטיטוציאנעלע פראגע קען געלייזט ווערן אויב עס זאל נאר זיין אן ערנסטער ווילן צו לייזן די פראגע. דער רבי האט אויך אויפגעקראמט געמאכט אויך דער געפאר פון דעם וואס די וואס זיינען יעצט געגן דעם פלאן, וועלן זיכער זיך גאר ניט שעמען און פאדערן צו זיין די מחלקים און א אדמיניסטראטארן פון די געלטער אזוי שנעל ווי מען וועט אנהויבן געבן די פאנדן.

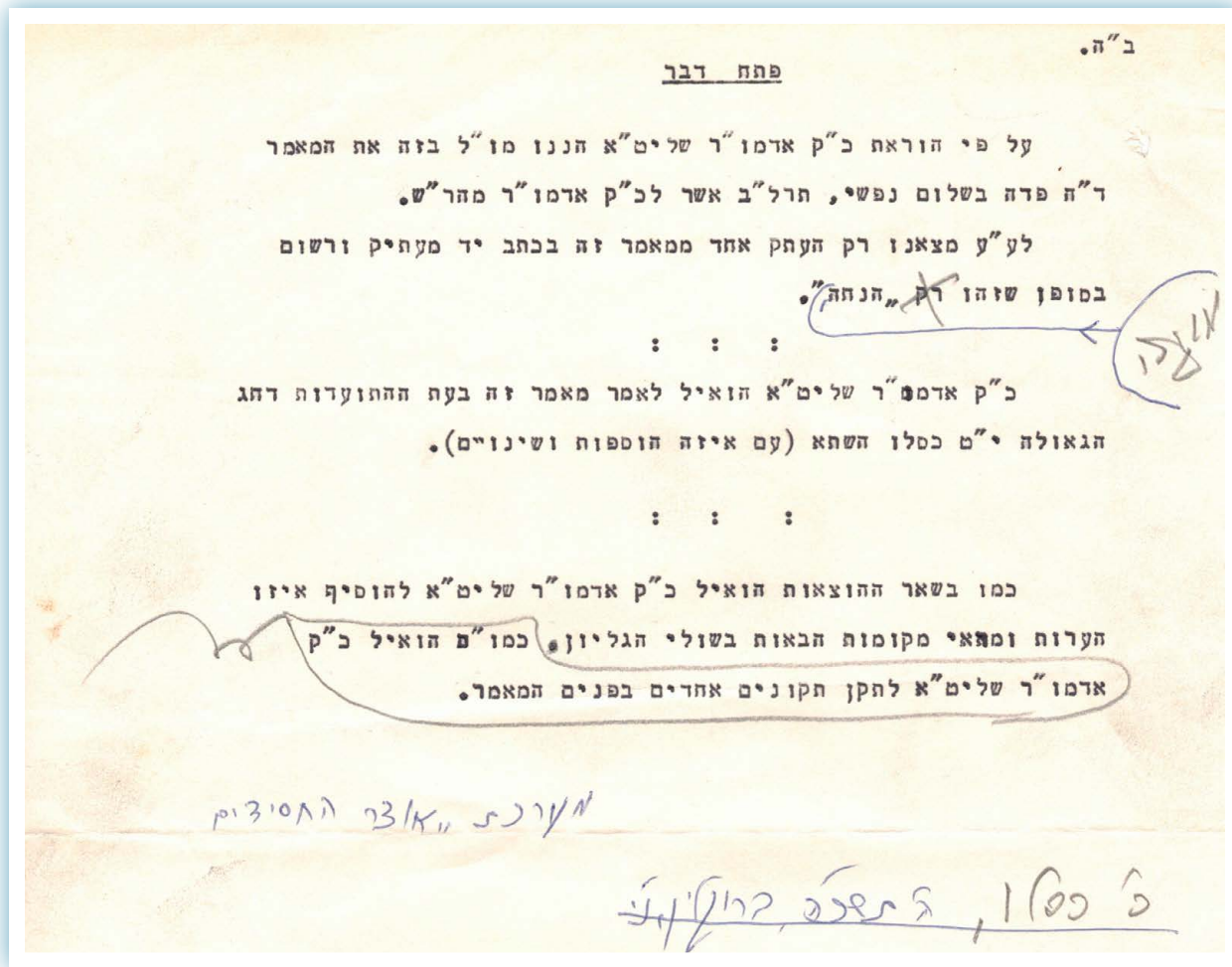
"תורה חינוך און די אידישע ערציאונג פון אונזער יוגענט זיינען פון די וויכטיגסטע פרינציפן פון אונזער אמונה, און דעריבער דארף די פראגע פון פעדעראלע שטיצע פאר פאראקיעל סקולס, אויף ווי ווייט דאס האט א שייכות צו אידן, איבערגעלאזן ווערן צו קאמפעטענטע תורה אויטאריטעטן, און בעלי בתים און ארגאניזאציעס דארפן זיך אין דער פראגע ניט מישן.

א טייל פון אווענט האט דער שליט"א מקדיש געווען צו א הדרן אויף דער גמרא מכות וואו דער רבי שליט"א האט גענומען צוויי אויבענאויפיג לייכטע מעשיות, האט זיי צוגלידערט און פארגליכען שטעלן אין תלמוד וואס האבן א ענליכקייט צו געוויסע אויסדרוקן אויף דעם ארט און מיט גרויס טיפקייט און בקיאות אויפגעוויזן, ווי יעדער אויסדרוק אין גמרא פארמאגט אין זיך אוצרות ניט נאר פון הלכה - דינים, נאר אויך פון לעבן אנווייזונגען פאר אונזער צייט און פאר אונזער דור.

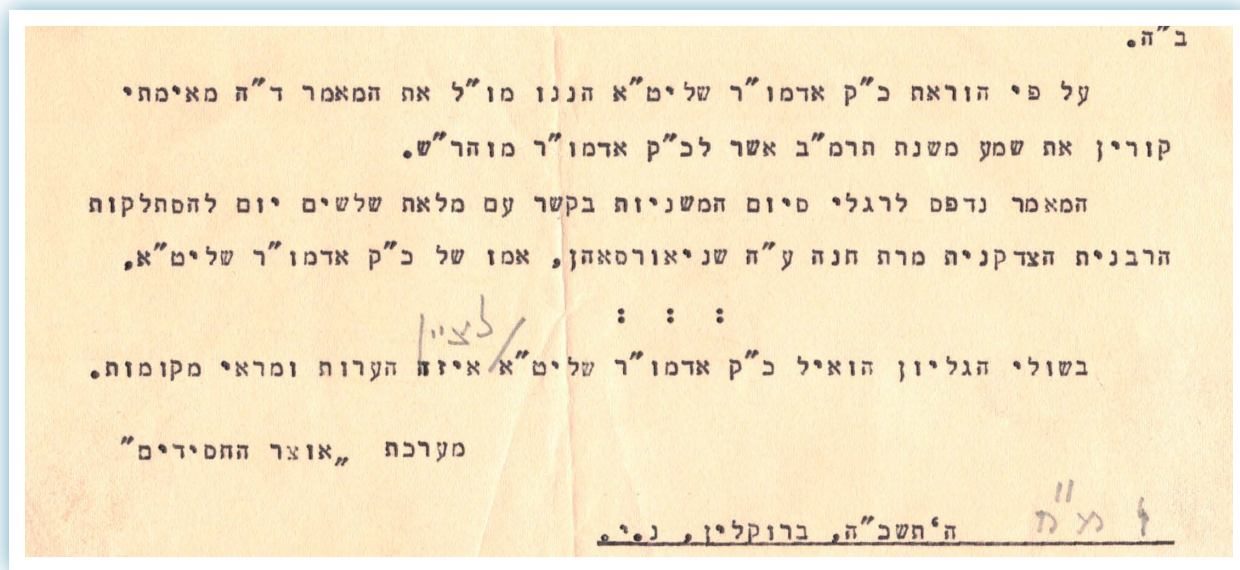
א טייל פון די רייד זיינען אויך געווען געווינדמעט און געווענדעט צו די הונדערטער פרויען וואס זיינען געווען פארוואמעלט אין עזרת נשים. דער רבי שליט"א האט אויסטייטשענדיג געוויסע שטעלן אין דער אויבענדערמאנטער גמרא אויפגעוויזן אז די דינים פון מחיצה א.ד.ג. נעמען זיך נישט פון אונטערשאצן ח"ו די ווירצע פון דער אידישער פרוי, נאר זיי נעמען זיך פון א אפשאצונג פון געוויסע אייגענשאפטען פון דער מענשליכער נאטור, און האט באטאנט די לעבענס וויכטיקייט פון דער אמת אידישער ערציאונג פון די טעכטער ניט ווייניגער ווי די פון די זין. שפעט נאך האלבע נאכט האט זיך דער פארבריינגען געענדיגט און פילע פון די צוהערער זיינען געבליבן איבערחזרן די פערלדיקע געדאנקען און שמועסן וואס זיינען געהערט געווארן במשך דעם גייסטרייכן אווענט.

תשורה משמחת הנישואין של שמעון בן-ציון וחי' מושקא שיחיו גולדברג

"פתח דבר" לספרים וקונטרסים שונים

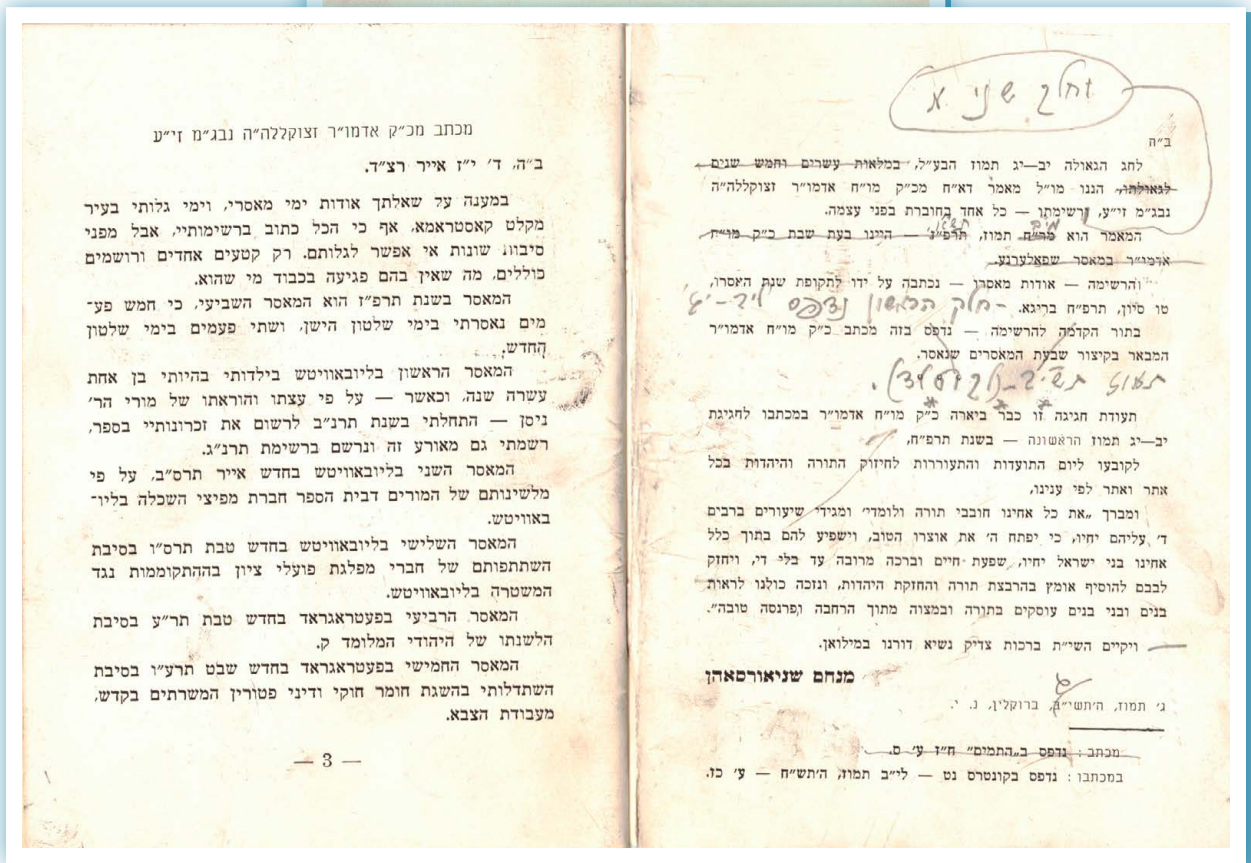

מאמר ד"ה פדה בשלום תרל"ב
בכתי"ק: מוגה, כ' כסלו.

מאמר ד"ה מאימתי קורין תרמ"ב
בכתי"ק: לציין, ז' מ"ח.

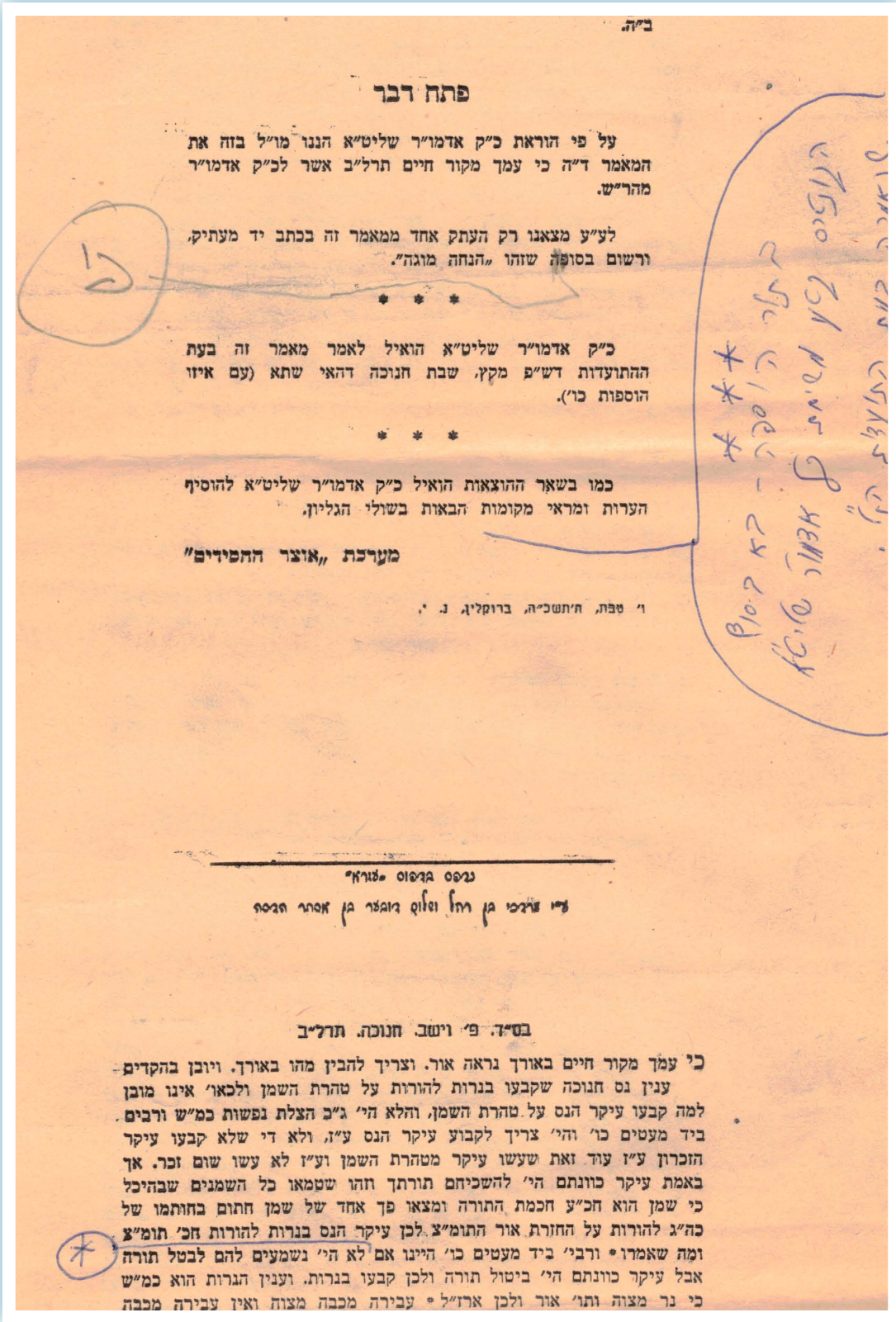
שער ההגהות - פתח דבר לספרים וקונטרסים שונים

רשימה מכ"ק אדמו"ר מוהרי"צ
בכתי"ק: [ל.ה., שני, ושליש.

וחלק שני מ[רשימתו], מי"ב, תש"א, - חלק הראשון נדפס ליב - יג תמוז תשי"ב - (לקוט לד), [ה'תשי"ג].

תשורה משמחת הנישואין של שמעון בן-ציון וחי' מושקא שיחיו גולדברג

מאמר ד"ה כי עמך תרל"ב
בכתי"ק: [בסו]פו.

שער ההגהות - פתח דבר לספרים וקונטרסים שונים

101 תש"ג

פתח דבר

ב"ה.

אויף דער אנווייזונג פון כ"ק אדמו"ר שליט"א ווערם דערביי ארויסגעגעבן
דער ספר השיחות - ה'תש"ג, וועטכער ענטהאלט די שיחות קודש פון כ"ק אדמו"ר ר'
יוסף יצחק זצוקללה"ה פבג"מ זי"ע פון יאהר ה'תש"ג.

: : :

אלס הקדמה איז דא געדרוקט א בריף פון כ"ק אדמו"ר שליט"א צו דעם
היי-יאריגן יו"ד שבט, יום ההילולא פון כ"ק אדמו"ר (מהור"צ) נ"ע.

: : :

צום ענדע פון ספר איז צוגעגעבען געווארען: (א) מאמר ד"ה חמישים שערי
בינה, חרנ"ג. (1) (ב) מאמר כללי החינוך וההדרכה. (ג) מאמר פרק בהנהגה. (2)

: : :

ווי אין אונזערע אנדערע אויסגאבעס זיינען אויך דא צוגעגעבן געווארען
הערות און מראי מקומות פון כ"ק אדמו"ר שליט"א.
- צוליב טעכנישע סיבות און בכדי ניט אפהאלטען דאס ארויסגעבען פון
דעם ספר, זיינען די הערות זכו' בלויז אויף א טייל פון די שיחות.

מערכת „אוצר החסידים“

101 תש"ג ה'תשכ"ה, ברוקלין, נ.י.

(1) געדרוקט זיינעצייט אין קונטרס חי אלול ה'תש"ג.

(2) געדרוקט דא צום ערשטן מאל פון גוף כתי"ק כ"ק אדמו"ר (מהור"צ) נ"ע.

תשורה משמחת הנישואין של שמעון בן-ציון וחי' מושקא שיחיו גולדברג

ב"ה.

אית' יס' א' כ' אלו' ע' ק' ר' / 343

לויט' אנהייזונג פון כ"ק אדמו"ר שליט"א גיבן מיר דערמיט ארויט
 דעם צווייטן טייל פון ספר הזכרונות פון ליובאוויטשער רבי'ן, כ"ק אדמו"ר
 ר' יוסף יצחק זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע.
 געשריבן
 ווי אין ערשטן טייל, זיינען די זכרונות פקטמממק געווארן פון כ"ק
 אדמו"ר (מהורי"צ) נ"ע אין לשון הקודש, און דערנאך איבערזעצט אין *
 אידיש און צוגעגרייט צום דרוק דורך רעדאקטאר ד. ל. מעקלער, און
 פארעפענטליכט געווארן אין וועכענטליכן צייטונג „אמעריקאנער“².

: : :

אין 13 יאָר 13

אחוץ אייניגע ענדערונגן, זיינען דא צוגעגעבן געווארן: א) הקדמה
 פון כ"ק אדמו"ר שליט"א צום ערשטן טייל. ב) אייניגע ביאגראפישע דאטן
 וועגן כ"ק אדמו"ר (מהורי"צ) נ"ע. ג) הוספות און באמערקונגן. ד)
 אינדעקס פון די מענטשן וועלכע זיינען דערמאנט אין די זכרונות.
 מערכת „אוצר החסידים“

גע'ת כ'ת"ת, ה'תשכ"ה, ברוקלין, נ.י.

1) ערשטער טייל - געדרוקט אין חש"ו.
 2) אדר תשי"ב - אלול תשי"ג (ענטהאלט אויך די פרקים וועלכע זיינען
 זינערצייט געדרוקט געווארען אין מארגען זשורנאל און ניט אריין
 אין ערשטן טייל). 24
 4

אית' יס' א' כ' אלו' ע' ק' ר' / 343

(4)

שער ההגהות - פתח דבר לספרים וקונטרסים שונים

ע"ג

ב"ה.

הקדמה

בזה הננו מציינים-לאחד מו"ל חלק שלישי והרביעי משלחן ערוך כ"ק אדמו"ר הזקן, שמפני סיבות שונות נתעכבה ההדפסה עד עתה. בפרטיות ע"ד ההוצאה החדשה ומחוקנת של שו"ע רבנו הזקן - ראה בפתח דבר אשר לכ"ק אדמו"ר שליט"א (לקמן ע"ד).

* * *

לשלימות הדבר הוספנו בסוף כרך זה: א) דינים, מנהגים, מקורות וטעמים להגדה ש"פ 1. ב) מנהגי חודש אלול, ר"ה, עשי"ת ויוהכ"פ, שיש בהם חידוש 2. ג) מנהגי חג הסוכות, שמיני עצרת ושמחת תורה, שיש בהם חידוש 3 - כ"ז נערבנו ע"י כ"ק אדמו"ר שליט"א.

ג) זמני חנוכה
ה) זמני סוכות

מערכת "אוצר החסידים"

ו' אלול ה'תשכ"ה, ברוקלין, נ.י.

1) נעחקו כאן כפי שנדפסו בהגדה ש"פ עם לקוטי טעמים ומנהגים (קה"ת, תשכ"ג).

2) נעחקו כאן כפי שנדפסו במחזור השלם לר"ה ויוהכ"פ (קה"ת, תשכ"ג).

3) נעחקו כאן כפי שנדפסו בספר המאמרים ה'הש"ד (קה"ת, תש"ז).

4) זמני חנוכה כפי שדפסו בקונטרס דיוק לשנה (סי' קה"ת, תשי"א).

5) זמני סוכות כפי שדפסו בקונטרס 33 (תשי"א).

ע"ד
חלק

ע"ד 5-6

פתח דבר. (בע" 5 - ליישר ולהוריד את שהי שורות הראשונות: פתח דבר מכ"ק וכו')
בהערה * נדפס: כן הוא, צ"ל: ע"ז הוא. ואח ההערה האחרונה: * ע"ז הוא - להשמיט

ע"ד 7

שער פרטי לחלק שלישי כמו שער השני שבחלק ב', ולשנות: שורה חלק, צ"ל: חלק שלישי. שורה ד"ה שנת, צ"ל: שנת חמשת אלפים אצאא שבע מאות עשרים וחמש לבריאה

ע"ד 8

לוח הסימנים

ע"ד 9

להעתיק לשון אדה"ז בחחילת שו"ע הל' פסח: יש בכללן שמונה מצות וכו'

ע"ד 10 - חלק

לוח הסימנים - ע"ד חלק שלישי

לוח הסימנים

חלק שלישי ורביעי של שו"ע אדמוה"ז בכת"ק: לציין זה במפתח הכללי ג"כ.

לזכות

החתן התמים הרב שמעון בן-ציון

והכלה המהוללה מ' חי' מושקא

שיחיו

גולדברג

לרגל נישואיהם בשעתומ"צ

אצו שוק יה' הקנין
קנין עצי עץ עץ
יסוסי התורה והאצוה
דחייס אלושריס קט

הן הן על השתתפותכם בשמחתנו